Government of Andhra Pradesh Commissionerate of Collegiate Education

Academic & Administrative Audit of Degree Colleges (2021-22)

Format - III A (To be Filled by Faculty and handed over to Academic Advisor)

Zone: II

District: East Godavari

Name of the College and Address: S.K.R.COLLEGE FOR WOMEN, Rajamahendravaram

Name of the Lecturer: P. KUSUMA KAMESWARI

Name of the Subject: TELUGU

Date of Joining in Degree College Date: 02-07-2005

Date of Retirement:

S.No	Key Indicator	List of files/ documents to be kept ready as a proof of Key Indicator	Information in support of the key indicator	Key Aspect Scores	Predetermined Weightage (Wi) for Key Indicator	Key Indicator Grade Points (KIGP) (A=3; B=2; C=1; D=0)	Key Indicator Wise Weighted Grade Points (KIWWGP) = KIGP X Wi	KIWWGP as per Academic Advisor's grading	Guidelines
		I-CURRICULAR ASPECTS							
1	Curricular Planing and Implementation (for Autonomous Colleges - Efforts for Curriculum Design and Development to be considered)	Preperation and Implementation of 1. Annual Academic Curriculum Plan 2.Course Objectives & Outcomes	Course wise/Sem wise Records for the Academic Year	2x5=10	30	B	40		1)All five key indicators =3 Grade points/A 2)Any four key indicators =2 Grade points/B 3)Any two key indicators =1 Grade points/C 4)No Indicator=0/D
		3. Teaching Diary 4. Lesson Plans	Course wise/Sem wise Records for the Academic Year	2x5=10					
		5. Active Participation in BOS	Invitation Letter & Attendance	10					
2	Curriculum Flexibility Enrichment	1. Additional inputs related to Curriculum of the courses taught	a)Course wise Sem wise additional inputs Reports	10	20	B	30		1)All three key indicators =3 Grade points/A 2)Any two key indicators =2 Grade points/B 3)Any one key indicator =1 Grade point/C 4)No Indicator=0/D
		2.Value added courses offered & completed a)Certificate b)Diploma c)Any Online courses like MOOC's	b)Report on Certificate/ Diploma c)Any Online courses like MOOCs	2x5=10					
3	Feedback system	Feedback on Curriculum by Students a) Collected b) Analyzed c) Action taken	Course wise/Sem wise a)Reports of Feedback b)Analysis Reports c)Action taken Report	10	10	A	30		1)All three key indicators =3 Grade points/A 2)Any two key indicators =2 Grade points/B 3)Any one key indicator =1 Grade point/C 4)No Indicator=0/D
		II-TEACHING, LEARNING & EVALUATION							
1	Catering to Student Diversity	1. Report on grouping of students into Slow, Moderate and Advanced learners 2. Course wise activities designed for Slow, Moderate and Advanced learners	1.Course wise/Sem wise Reports with lists of students (Slow, Moderate and Advanced learners) 2.Course wise/Sem wise Activities designed for Slow, Moderate and Advanced learners	10	20	A	30		1)All three key indicators =3 Grade points/A 2)Any two key indicators =2 Grade points/B 3)Any one key indicator =1 Grade point/C 4)No Indicator=0/D
		1. Report on Course wise Bridge Courses conducted 2. Report on Course wise Remedial coaching conducted	1.Course wise/Sem wise Reports on Bridge Courses conducted 2.Course wise/Sem wise Report on Remedial coaching conducted	2x5=10		A	30		

No	Key Indicator	List of files/ documents to be kept ready as a proof of Key Indicator	Information in support of the key indicator	Key Aspect Scores	Predetermined Weightage (Wi) for Key Indicator	Key Indicator Grade Points (KIGP) (A=3; B=2; C=1; D=0)	Key Indicator Wise Weighted Grade Points (KIWWGP) = KIGP X Wi	KIWWGP as per Academic Advisor's grading	Guidelines
5	Teaching-Learning Process	1. Report on student centered methods implemented (Course wise) 2. Report on implementation of ICT in teaching and learning (Course wise) or Report on implementation of Computer/Internet assisted learning (Course wise) 3. Report on the Use of LMS tools (Course wise) 4. Contribution for the development of LMS in the concerned subject 5. Report on innovative pedagogical Tools used	Course wise/ Sem wise Reports	50	50	C	50		1)All five key indicators =3 Grade points/A 2)Any three key indicators =2 Grade points/B 3)Any two key indicator =1 Grade point C 4) Below two=0 D
6	Teacher Profile and Quality	1. Report on Seminars/Conferences/ Workshops/ Guest Lectures organized 2. Report on Participation in Seminars/Conferences/Workshops/ Guest Lectures/ Invited talks 3. Awards and recognition 4. Participation in Short term/ Orientation /Refresher courses/FDPs 5. E- Content Development /MOOCs (Massive Open Online Courses) 6. Additional Qualifications acquired during the last two years	Reports and Certificates	30	30	C	30		1)Any five key indicators =3 Grade points/A 2)Any three key indicators =2 Grade points/B 3)Any two key indicator =1 Grade point C 4) Below two=0 D
7	Evaluation Process and Reforms	1. Report on Formative Evaluation (CIE) 2. Assignments-Critical, Innovative, text book and Internet based 3. Involvement in Summative evaluation 4. Maintaining Marks Register & Result Analysis register	Department wise reports regarding 1. Mid exams, Seminar Reports, Assignment books, Projects and any other tools of Internal Assessment 2. Departmental Internal Marks Register for CIA verified by the Principal	10 10 5 5	30	A	90		1)All four key indicator Metrics =3 Grade points/A 2) Metrics 1, 2, 4 =2 Grade points/B 3)Metrics 1, 2,3 =1 Grade point C 4) Below two=0 D
8	Student Performance and Learning Outcomes	1. Announcement and Attainment of Course Outcomes 2. Report on Student seminars/ Student demonstrations (Course wise) 3. Report on activities like Quiz/ Group discussion/ Poster presentaion (Course wise) 4. Report on Field trips (Course wise) 5. Report on Student Study projects (Course wise)	Course wise Reports	5x6=30	30	B	30		1)All five key indicators =3 Grade points/A 2)First KI Metric and any three other =2 Grade points/B 3)First KI Metric and any two other =1 Grade point C 4) Below two=0 D

Sl no	Key Indicator	List of files/ documents to be kept ready as a proof of Key Indicator	Information in support of the key indicator	Key Aspect Scores	Predetermined Weightage (Wi) for Key Indicator	Key Indicator Grade Points (KIGP) (A =3; B=2; C=1; D=0)	Key Indicator Wise Weighted Grade Points (KIWWGP) = KIGP X Wi	KIWWGP as per Academic Advisor's grading	Guidelines
		III-RESEARCH, INNOVATIONS AND EXTENSION							
9	Funding obtained for Research (Govt./Non-Governmental Bodies)	1. Minor Research Projects 2. Major Research Projects 3. Consultancy Projects	Letter of intimation and award letters (For Current Year only Either Ongoing OR Completed)	5 10 5	20	–	–		1)All three key indicators =3 Grade points/A 2)Any two key indicators =2 Grade points/B 3)Any one key indicator =1 Grade point C
10	Research Publications and Awards	1. Papers Published in Journals / Chapters published in edited volumes 2. Books published as single author 3. Books published as Co-Author 4. Papers/Chapters published as Co-Author (Note: A maximum of 3 publications in Scopus/Web of Science/ICI or UGC -CARE Listed journals/Any book with ISBN shall be considered) 5. Research Guideship 6. Awards in recognition of research work		10 15 10 5 10 10	60	C	10		1)Any three key indicators =3 Grade points/A 2)Any two key indicators =2 Grade points/B 3)Any one key indicator =1 Grade point C 4) No Indicator=0/D
11	**Extension Activities**	Academic Extension activities through DRC/ Faculty Outreach (Curriculum/ Skill/Domain related)	Reports in the NAAC format	10	20	A	30		1)All three key indicators =3 Grade points/A 2)Any two key indicators =2 Grade points/B 3)Any one key indicator =1 Grade point C 4)No Indicator=0/D
		Involvement in activities related to community service a. Sensitising the students about the value of Community Service b. Organising the activity (A maximum of 5 Programmes resulting in Community Service like ODF/Swachh Bharat/UBA etc)	Reports in the NAAC format	5+5		A	30		
12	**Functional MoUs /Collaborations with Govt and Non Governmental Organisations**	1. Collaboration with University/ Industry/NGO/ Any other Agency 2. Consultancy offered 3. Amount generated through Consultancy	MoUs - 5 points Consultancy offered -10 Amount generated through Consultancy - 5 points	20	20	–	–		1)All three key indicators =3 Grade points/A 2)Any two key indicators =2 Grade points/B 3)Any one key indicator =1 Grade point C 4)No Indicator=0/D
		IV - USE OF INFRASTRUCTURE & LEARNING RESOURCES							
13	Physical facilities	Infrastructural facilities in the Department/Colleges a. Use of Digital Classrooms b. Use of Virtual Classroom c. Use of Labs d Use of Library e. Nlist usage f. Maintenance of Departmental Library	Log books related to usage	20	20	C	10		1)Any four key indicators =3 Grade points/A 2)Any three key indicators =2 Grade points/B 3)Any two key indicators =1 Grade point C 4) Below two Indicators=0/D

S.No	Key Indicator	List of files/ documents to be kept ready as a proof of Key Indicator	Information in support of the key indicator	Key Aspect Scores	Predetermined Weightage (Wi) for Key Indicator	Key Indicator Grade Points (KIGP) (A=3; B=2; C=1; D=0)	Key Indicator Wise Weighted Grade Points (KIWWGP) = KIGP X Wi	KIWWGP as per Academic Advisor's grading	Guidelines
			V- ROLE IN STUDENT SUPPORT AND PROGRESSION						
14	Student Support	1. Counseling of students as Mentor/ Class teacher a. Student Profile Collection b. Semester wise updation and maintenance 2. Any other Study Material /Guidance a)Academic guidance for the advanced learner (offering suggestions/reference books) b)Handholding the slow learners (offering study material/ question banks) 3. Guiding/Monitoring Students for CSP/Internship 4. Organizing/Participation in Parent Teacher Meetings	Reports in the NAAC format	20 10 10 10	50	B	100		1)All Four key indicators =3 Grade points/A 2)Any Three key indicators =2 Grade points/B 3)Any Two key indicator =1 Grade point/C 4)Below two=0/D
15	Student Progression	Report on Programme/Course wise students' progression to a)Higher Education b)Employment c)Entrepreneurship	Reports in the NAAC format	10 10 10	30	C	30		1)All three key indicators =3 Grade points/A 2)Any two key indicators =2 Grade points/B 3)Any one key indicator =1 Grade point/C 4)No Indicator=0/D
			VI- ROLE IN INSTITUTIONAL GOVERNANCE						
16	Participation in Institutional Governance and Leadership	a)Contribution to Departmental Vision & Mission and Departmental Action Plan b)Participation in different institutional committees and preperation of committee reports c)Participation in different institutional activities that focus on value based education d)Contribution to IQAC/quality initiatives	Reports in the NAAC format	4x10	40	A	120		1)All Four key indicators =3 Grade points/A 2)Any Three key indicators =2 Grade points/B 3)Any Two key indicator =1 Grade point/C 4)Below two=0/D
			VII - BEST PRACTICES						
17	Best Practices	Identification and Contribution to a)The Departmental Best practices b)Institutional Best practices	Reports in the NAAC format	20	20	A	60		1)All Two key indicators =3 Grade points/A 2)Any one key indicator =2 Grade points/B 3)No Indicator=0/D
		Total Grade points			500		760		

Name & Signature of the Principal

PRINCIPAL
S.K.R. COLLEGE FOR WOMEN
HITHAKARINI SAMAJ
Endowments Dept.,Govt.of Andhra Pradesh
RAJAMAHENDRAVARAM

Name & Signatures of the Academic advisors

1)
2)
3)

TEACHING

Name of the Department : తెలుగు

Name of the Lecturer : పి. సుబ్బమ్మ కామేశ్వరి

Date / Month / Year	Day	Class	Period / Time	Medium EM / TM	Theory / Practical	Topic Covered	Methodology Adopted	No. of Students attended	Teaching Aids used	Student Activity conducted	Remarks
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
21/10/2021	సోమవారము	III B.A	IV	T.M	Theory	పలుకే బంగారమాయె	Lecture	02			
22/10/2021	మంగళవారము	Sr. CEC	I	T.M/ E.M	"		"	30			
23/10/2021	బుధవారము	III B.A	II	T.M	"	పలుకే బంగారమాయె	"	01			
25/10/2021	శనివారము	III B.A	IV	T.M	Theory	చిత్రయుగము పరిచయము	"	02			
26/10/21	మంగళవారము	III BA	V	T.M	"	" " "	"	03			
27/10/21	బుధవారము	III B.A	II	T.M	"	బాల వ్యాకరణము పరిచయము	"	03			
28/10/21	గురువారము	III B.A	IV	"	"	" " "	"	04			
		III B.A	I	"	"	" " "	"	04			
29/10/21	శుక్రవారము	III B.A	III	"	"	సంజ్ఞా పరిచ్ఛేదము	"	04			
30/10/21	శనివారము	III BA	II	"	"	" "	"	03			
1/11/2021	సోమవారము	III B.A	IV	"	"	" "	"	04			
2/11/2021	మంగళవారము	III B.A	V	"	"	" "	"	04			
3/11/2021, 4/11/2021					సెలవు చతుర్థి,	దీపావళి సందర్భంగా సెలవు					

Signature of the Lecturer

Signature of the Department I/C

Signature of the Principal

Name of the Department : తెలుగు

Name of the Lecturer : పి. కృష్ణవేణి

TEACHING

DIARY 2021 - 2022

Date / Month / Year	Day	Class	Period / Time	Medium EM / TM	Theory / Practical	Topic Covered	Methodology Adopted	No. of Students attended	Teaching Aids used	Student Activity conducted	Remarks
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13/10/2022	శనివారము	Degree	Semester - II			Examinations					
to											
27/10/2022		II Semester Examinations			Invigilating						
28/10/2022	శుక్రవారము		Time table		mapping for	III semester students					
			Preparation of	Time	tables						
29/10/2022	శనివారము	III B.Sc			Internship						
31/10/2022	సోమవారము	II B.Sc & II B.A	1 hour	E.M	Theory	Facial Attendance & Introduction of Syllabus					

Signature of the Lecturer

Signature of the Department I/C

PRINCIPAL
S.I. COLLEGE FOR WOMEN
HITHAKARINI SAMAJ

Commissionerate of Collegiate Education, Andhra Pradesh.

PROFORMA FOR TEACHING PLAN అక్టోబర్, నవంబర్, డిసెం

Name of the Department	తెలుగు
Name of the Lecturer	పి. కుసుమ కామేశ్వరి
Course / Group	III B.A (T.H.P)
Paper	V B
Name of the Topic	బాలవ్యాకరణము
Hours required	2 hrs
Learning Objectives	పరవస్తు చిన్నయసూరి రచించిన "బాలవ్యాకరణం" సంధి సంజ్ఞ, సంధి పరిచ్ఛేదాలను సూత్రసహితంగా వివరించుట.
Previous Knowledge to be reminded	తెలుగు భాషకి సంబంధించిన ప్రాథమిక సులభ వ్యాకరణం – చిన్నయ సూరి బాలవ్యాకరణం.

Topic Synopsis

తెనుగునకు వర్ణములు మప్పుడియాలు

ఒప్పు తెనుగునకు వర్ణములు 36. ఓలి ఇకారం ఉడు ఎఱిగి ఒడి జో
ఓ. ఓ. కగచటతపలు యరలవళసహళ

సంస్కృత తత్సమ భవంబగు భాష లక్షణంబు
సంస్కృత తత్సమ సమంబగు భాష లక్షణము
త్రిలింగ దేశ వ్యవహారసిద్ధంబగు భాష దేశ్యంబు.

త్రిలింగ దేశము అనగా తెలుగు దేశము. ప్రాచీన కాలమున తెలుగు దేశము శ్రీశైలము, క్షీరారామము, కాళేశ్వరము అను త్రిక్షేత్రములయందు 3 శివలింగముల మధ్య వ్యవహరములో నుండెడిది.

సంధి నేని చూడ స్వరంబులకంటె పరంబైన స్వరమునకు యడాగమంబగు.

ప్రకృతప్రకృతికము మీది పరుషములకు సరళములగు

ప్రకృత ప్రకృతికముల కంటె పరమైన పరుషములకు సరళములు (గజడదబ) ఆదేశమగును.

పూచెను + కలువలు = పూచెను గలువలు
లోచెను + చుక్కలు = లోచెను జుక్కలు

ఆదేశ సరళములకు మీదట్టి ప్రకృతమునకు చిరాగమ సంజ్ఞలు విభాషనగు.

పూచెను గలువలు = పూచెంగలువలు, పూచెన్గలువలు
లోచెను జుక్కలు = లోచెంజుక్కలు, లోచెన్జుక్కలు

కర్మధారయంబులందుత్తర కర్మ పదంబునపుడు లుగాగమంబగు.

కర్మధారయములందు ఉత్తరమున కర్మ పదమైనపుడు లుగాగమమగును. కలికి + కెమ్మ = కలికిలెమ్మ
నిగ్గు + ఉక్కెడ = నిగ్గులుక్కెడ

ఆమ్రేడితంబు పరంబగునపుడు కడపటి అచ్చు దాని యచ్చుతోడి హల్లుతో కలసి సమాసంబును అనుకృతిసంధియగు.

కడ + కడ = కట్టుకడ
ఎడుగు + ఎడుగు = ఎట్టుయెడుగు

పేర్పాటు పరంబులగునపుడు సమస్తపదంబునకు లోప పూర్వ చిహ్నములు విభాషనగు.

భయపడు + పడె = భయపడె, భయంపడె, భయముపడె

పేదాది శబ్దంబుల కాచ శబ్దము పరంబగునపుడు కర్మధారయమందు రుగాగమంబగు.

పేద + ఱాలు = పేదరాలు
బీద + ఱాలు = బీదరాలు

కర్మధారయములందు మప్రత్యయమునకు చుంపులగు

కర్మధారయములందు "మ" ప్రత్యయమునకు పుంపులగును. పక్షమము = ప్రత్యయము.

పరపక్షము + మాట = పరపక్షపుమాట, పరపక్షంపుమాట

విసర్గంబున కనుకరణమున లోపంబగు.

ఉపకరణమున విసర్గమునకు లోపమగును. ఉపకరణము – సమస్త వాక్యములను యథాతథముగా ఉపకరించుట.

పక్షతాంత్రి : ఉగిడెను = పక్షతాంత్రియనియె.

Examples / Illustrations	లక్షణములు, లక్షణ పదాలు విద్యార్థులకు వివరించుట
Additional Inputs	సంధి నిర్వచనాలు. సంధి ప్రయోగ విధానము.
Teaching Aids used	సూత్ర సహిత వ్యాఖ్యలతో వివరించుట
Reference cited	చిన్నయ సూరి – బాలవ్యాకరణము
Student Activity planned after the teaching	సూత్రములను కంఠస్థం చేయుట
Activity planned outside the class room if any	వివిధ పదములకు రూప సాధనలు చేయుట. సూత్ర సహిత వ్యాఖ్య రాయుట
Any other activity	వర్క్ షీట్

Signature of the Lecturer

Signature of the Department I/C

Commissionerate of Collegiate Education, Andhra Pradesh.
PROFORMA FOR TEACHING PLAN

Name of the Department	తెలుగు
Name of the Lecturer	పి. కుసుమ కుమారి
Course / Group	I Degree (All Groups)
Paper	II
Name of the Topic	కథాచక్రము నవల
Hours required	16 hrs
Learning Objectives	కథాచక్రము నవల, స్వతంత్రంగా రాయడానికి చూస్తారు. కాపు పరీక్షలని కళ్ళకట్టినట్లు చూపే నవల. నాటి సామాజిక, రాజకీయ స్థితిగతులు తెలియచేయు
Previous Knowledge to be reminded	జాతీయోద్యమ నేపథ్యంలో రాయబడిన నవల. పత్రిక స్థాయిలో, సంఘటనా ప్రధానమైన నవల ..... మొదలగు ఉద్యమకారుల
Topic Synopsis	కథాచక్రము నవల బందరులోని ఉప్పు సత్యాగ్రహానికి సంబంధించిన నేపథ్యంలో ప్రారంభమవుతుంది. ఉప్పుపాటి రామన్న పట్టి వారసుడు రెండవ పట్టాభి తరాల మధ్య సంఘర్షణను తీసుకొస్తాడు. పట్టాభిని ప్రజలకి పరిచయం చేయడం ఆయన ఆశయాన్ని తెలియజేయడం. పట్టాభి ప్రజలకి సేవచేయడం ఆయనకి అన్నదమ్ముల మధ్య వచ్చిన వివాదాలు పట్టణవాసులు. నవలలో కనుగొనవచ్చు. నవలలో కనుగొనవచ్చు. నవలలో కథ ఎలా ప్రజలను చైతన్యవంతులను చేస్తుందో తెలియజేయడం. పట్టాభి తన తండ్రి ఆస్తిని వదిలి ప్రజల కొరకు పనిచేయడం లో పడిన తపన చదివిన వారికి అర్థమవుతుంది. ఈ నవలలో ప్రధాన పాత్రలు ప్రజలు ఉప్పు సత్యాగ్రహం పట్టి చేసారు. తొలిసారి కాంగ్రెస్ కార్యక్రమాలు తగ్గిన లంచం తీసుకున్నారు. ఈ నేపథ్యంలో జరిగిన గొడవల ఉమామహేశ్వరం మరియు పోలీసుల విన్యాసాల గురించి నవలలో చదవగలుగుతాము. పోలీసులు పోరాటాలు జనానికి కష్టాలు ప్రయత్నించి చివరిలో తమ చూపుతున్నారు. గ్రామంలోని ఆ కుటుంబాల పరిస్థితిని తెలిపారు కాకుండా పట్టణాలలో మార్పు లని కాంగ్రెస్ పెద్దలకు తెలిపాడు. తన భార్య యైన భద్రమ్మ మేనమామకైన రామన్న పదవులు మధ్యలో మధ్యవర్తులకి దగ్గర బంధువులు. అయితే భద్రమ్మను మార్చడానికి పంచ ప్రయత్నం విఫలమైన నాకి తెలియజేయమని పంపిస్తాడు. పోలీసుల తీరు తెలుసుకుని ఇక్కడ గాయపరిచిన జనానికి, తమ కనుబడిలో రెచ్చి చేయాలని పోలీసులు చుట్టుముట్టారు. ఉప్పుపట్టి జనానికి ఎవరికి తెలియకుండా కైవశించి భద్రమ్మ తమ మధ్యలో తీసుకొని

Examples / Illustrations	ఇలాంటి నేపథ్యంలో వచ్చిన కథలు, నవలలు ఉదాహరణలు మచిలీపట్నం – ఉప్పులబ్బి నాయకులకి నవల.
Additional Inputs	స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వం ఉన్న పరిస్థితి, రాజకీయ పరిస్థితులు తెలియచేయడం.
Teaching Aids used	మనోధిక రచయిత్రి పరిచయానికి నవల సారాంశ వివరణ. నమూనా లక్షణాలు.
Reference cited	మనోధిక రచయిత్రి పరిచయానికి - 'కథాచక్రము' – నవల
Student Activity planned after the teaching	స్వాతంత్ర్యోద్యమానికి చరిత్ర ఉపయోగపడే నేర్చుకోవడం. రామాయణ ఉపన్యాస చదివిన విధానం – రచయిత పరిచయాలు మరియు
Activity planned outside the class room If any	ఉపన్యాసాల పట్ల, సామాజిక స్వాతంత్ర్యం కలిగేలా యువతలో ఆలోచన దృక్పథం మరియు ప్రేరణ కల్గించుట
Any other activity	Assignment

Signature of the Lecturer

PRINCIPAL
S.K.R. COLLEGE FOR WOMEN
HITHAKARINI SAMAJ

Signature of the Department I/C

PROFORMA FOR ANNUAL PLAN (Department wise): 2021-2022

Name of the College: S.K.R. COLLEGE FOR WOMEN, RAJAHMUNDRY. | **Name of the Department: Telugu** | **Class & Group: Degree I,II, III (Gen,SP. TELUG**

Name of the Lecturers: P. KUSUMA KAMESWARI, K.S. ANNAPURNA DEVI, P. VIJAYA LAKSHMI

Month	Paper	hours available	Syllabus Topic	Additional Input / Value Addition to be provided/ taught	Curricular Activity				Co-Curricular Activity				Remarks
					Activity to be conducted	Hours alloted	Whether conducted	If not, alternate Dt.	Activity to be conducted	Hours alloted	Whether conducted	If not, alternate Dt.	
April may	VII	5	Online classes to III BA Student										
	VIII	5	Online classes to III BA Student										
	VIII	5	Online classes to III BA Student										
	VIII	5	Online classes to III BA Student										
June	II	4	Adhunika kavitvam, kathaanika.										
	II	5	Maathru Sangeetham.	Anisetty vaari rachanala parichayam.									
	IV	5	Aadhunika Telugu Saahithya Charitra - Adhunika Kavithvam.	Aadhunika Kavitha Prakriyalu.									
	IV	5	Telugu Saahithya Vimarsa - Kaavyamu.										
	VII	5	Jaanapada Vignana Vargeekarana - Praachya Praaschathyula Krushi.										
	VIII	5	Journalism - Samaachaara Vinimayam - Editing Nirvachanaalu, Reporter	Sub - Editor ku undavalasina Lakshnaalu.	Assignment	1	Yes						
	VIII	5	Aadhunika Telugu Bhaashaa Nirmaanamu Sandhi, Linga, Vachana,	Aagama, Aadesa Sandhulu.									
	VIII	5	Anuvaadam - Swarupa Swabhavaalu - Rakaalu.										
July	II	4	Navala, Naatakam.	Ratha Chakralu Navala, Yakshagaanam	Seminar	1	Yes						
	II	5	Vemana	Vemana Padhyalu									
	IV	5	Bhaava Kavithvam, Abhyudaya Kavithvam.	Krishna Sastry, Sri sri	MID I	1	Yes		Sri Gurram Joshua Vardhanthi Sandharbhamgaa Students ki Vyaasa rachana potilu Nirvahimchuta	1	Yes		
	IV	5	Kaavya Prayojanaalu, Bhedhaalu.	Prathibha, Vyuthpaththi Vaadamu	MID I	1	Yes						
	VII	5	Jaanapada kathaa geyaalu - pouraanika, adbhutha, Karuna rasaa geeyalu.		MID I	1	Yes						
	VIII	5	Journalism - News Speechers	News headlines vantivi vivarimchuta	MID I	1	Yes						
	VIII	5	Aadhunika Telugu Bhaashaa Nirmaanamu, Samasamulu, kriyalu.		MID I	1	Yes						
	VIII	5	Anuvaada Samasyalu	Bougolika, Bhaasha, Saamskruthika Samasyalu.	MID I	1	Yes						
August	II	4	Navala		MID II	1	Yes						
	II	5	Gabbilam, Amrutham Kurisina Raathri.	Joshua, Tilak Kavithaa sailulu.	MID II	1	Yes		Telugu Bhasha Dinothsava Vedukalu	1	Yes		
	IV	5	Vachana Kavithvam - Samakaalina Aadhunika doranalu	Sthree Vaadam, Dalitha Vaadam	MID II	1	Yes						
	IV	5	Rasathathvam - Dwani, Vimarsana Paddathulu	Rasa soothram, Dwani Swarupam	MID II	1	Yes						
	VII	5	Jaanapada Roopakaalu - Jaanapada samgeetha kaarulu	Tholubommalaata, Veedi Naatakaalu	MID II	1	Yes						
	VIII	5	Telugu Patrikala Charitra - Avirbhaava Vikaasaalu	Mudrana Yamthraalu tholinaati Pathrikalu	MID II	1	Yes						
	VIII	5	Vaakyamu, Adhikaara Bhaashaa sangham. Vidhulu, Arhathalu										
	VIII	5	Adhikaara Bhaashagaa Telugu, Raastra Paalanalo amalouthunna Telugu Bhasha.										
Sep	II	2	Vimarsa	Vimarsa Swarupamu, Vimarsskuni Lakshnamulu									
	II	3	Bikshuvarsiyasi	Sri Sri Kavitha saili									
	IV		University Exams						Sri Gurajaada Apparao Gaari Jayanthi	1	Yes		
	VII		University Exams										
	VIII		University Exams										
	VIII		University Exams										
	VIII		University Exams										

PROFORMA FOR ANNUAL PLAN (Department wise): 2021-2022

Name of the College: S.K.R. COLLEGE FOR WOMEN, RAJAHMUNDRY. | **Name of the Department:** | **Class & Group: I, II, III, Degree Special Telugu**

Name of the Lecturers: P. KUSUMA KAMESWARI, K.S. ANNAPURNA DEVI, P. VIJAYA LAKSHMI

Month	Paper	Hours Available	Syllabus Topic	Additional Input / Value Addition to be provided/ taught	Curricular Activity				Co-Curricular Activity				Remarks
					Activity to be conducted	Hours alloted	Whether conducted	If not, alternate Dt.	Activity to be conducted	Hours alloted	Whether conducted	If not, alternate Dt.	
Nov	I	5	Bejja mahadevi, Naadijangopaakyaanam	Reference books, Telugu grammar books and kavula rachanalu									
	III	5	Prangnannayya yugam										
	V (A)	5	Bhashothpaththi Vaadaalu, Vangmayamu, Saarasathvamu.										
	V (B)	5	Sangya Parichchedam		Assignment	1	yes						
Dec	I	5	Pravarudu (Manucharitra)						Sree sirivennala Sitaramasasthri Sahithi Samsmarana	1	yes		
	III	5	Nannaya yugam, Thikkala yugam										
	V (A)	5	Telugu bhaasha kutumbhalu Maandalika vigynanam	Praanthala variga yaasalu teluputa									
	V (B)	5	Sandhi Parichchedam	Aagama sandhulu vaati rupa saadhanalu									
Jan	I	5	Pravarudu, Prahlaada Charitra		Mid I	1	yes						
	III	5	Erranna yugamu, Sivakavi yugamu Sreenaatha yugamu.	Sivakavula kavithaa vaibavam, sreenaathuni parichayam	Mid I	1	yes						
	V (A)	5	Ardhaviparinamamu.		Mid I	1	yes						
	V (B)	5	Sandhi parichchedam, Alamkaaramulu.		Mid I	1	yes						
Feb	I	5	Prahlaada charitra										
	III	5	Sreenaatha yugamu , Prabandha yugamu, Nayakarajula yugamu.	Sreenaatha, Potana maha kavula rachanalu, Vaari vibhinna rachanalu & sailulu	Assignment	1	yes		Antharjaathiya maathru bhasha dinothsava sandarbamgaa padya patanam	1	yes		
	V (A)	5	Dhvani Vipanamamu.		Mid II	1	yes						
	V (B)	5	Yathulu, Praasalu.		Mid II	1	yes						
Mar	I	5	Ashokavanam lo seeta	Molla kavitha reethlu	Mid II	1	yes						
	III	5	Nayakarajulu yugamu , Pada Sahithyamu.		Mid II	1	yes						
	V (A)	5	Punascharana	Pada sahithi vaibavam									
	V (B)	5	Punascharana										

PROFORMA FOR ANNUAL PLAN (Department wise): 2021-2022

Name of the College: S.K.R. COLLEGE FOR WOMEN, RAJAHMUNDRY. | **Name of the Department: Telugu** | **Class & Group: Degree I,II (All Group) years.**

Name of the Lecturers: P. KUSUMA KAMESWARI, K.S. ANNAPURNA DEVI, P. VIJAYA LAKSHMI

Month	Paper	hours available	Syllabus Topic	Additional Input / Value Addition to be provided/ taught	Curricular Activity				Co-Curricular Activity				Remarks
					Activity to be conducted	Hours alloted	Whether conducted	If not, alternate Dt.	Activity to be conducted	Hours alloted	Whether conducted	If not, alternate Dt.	
Nov	I	4	Syllabus parichayam kavitraya parichayam.										
	III	4	Syallabus parichayala patrikarachana - tholinatapatrikala parichayam	Neti samaajamlo patrikala maadhyamaala aavayatha									
	V (A)												
	V (B)												
Dec	I	4	Rajaneeti,deeksha yagnam	Nannayaa rachanaasaili,sreenaathuni kavitha vaibhavam.	Assignment	1	Yes		Sree sririvennela sitharamassha stri sahithi samsmarana sabha	1	Yes		
	III	4	Bhasha - pradhameka amshamulu vranam - padam - vakyam	Patrikaa rachanalo unde avakaasaalu kastaalu.	Class room seminer	1	Yes						
	V (A)												
	V (B)												
Jan	I	4	Douthyuni dharmopadesamu	Thikkana naatakeeya saili, sevakuni dharmaalu	Mid - I	1	Yes						
	III	4	kavita katha rachana vyaasa rachana		Mid - I	1	Yes						
	V (A)												
	V (B)												
Feb	I	4	Palanaati bebbuli	Palanati prantha vaibhavam - vaari pourusham	Assignment	1	Yes		Anthajathiya maathrubhasha dinothsava samdarbhamu gaa padya patanam	1	Yes		
	III	4	Anuvaadam nirvachanam anuvaada samasyalu										
	V (A)												
	V (B)												
Mar	I	4	Seetha raavana samvaadamu		Mid - 2	1	Yes						
	III	4	Prasara maadhyamaalu - Sravana , drushya maadhyamaalu	Telugu kaviyatri molla parichayam kavitha saili	Mid - 2	1	Yes						
	V (A)												
	V (B)												

SKR COLLEGE FOR WOMEN, RAJAMAHENDRAVARAM

కళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయురాలు,
ఎస్.కె.ఆర్. మహిళా కళాశాల
రాజమహేంద్రవరం.

రాజమహేంద్రవరం
తేది : 28-06-2022

విషయం : I B.A సెమిస్టర్ తెలుగు విద్యార్థినులకు స్పష్టతకర్ క్లాస్ నిర్వహణ - అనుమతి.

అయ్యా!

I B.A సెమిస్టర్ తెలుగు చదువుచున్న విద్యార్థినులకు తెలుగుశాఖ వారు జూలై 15 తేది నుండి 30వ తేదీ వరకు ఉదయ, సాయంత్రకాలము అంశములపై స్పష్టతకర్ క్లాస్ నిర్వహించుటకు తమ అనుమతి కోరుచున్నాము.

భవదీయులు

ఇట్లు
తమ విధేయురాలు
పి. సుధారాణి రాజేశ్వరి
HOD of the Dept.

PRINCIPAL
S.K.R. COLLEGE FOR WOMEN
HITHAKARINI SAMAJ
Gadalamma Gudi, Dowlaiswaram Road
RAJAMAHENDRAVARAM

SKR COLLEGE FOR WOMEN, RAJAMAHENDRAVARAM

రాజమహేంద్రవరం,

30-06-2022

గమనిక

ది. 01/07/2022 నుండి I B.A స్పెషల్ తెలుగు చదువుచున్న విద్యార్థినులకు తెలుగు విభాగం వారు సర్టిఫికెట్ కోర్సుని నిర్వహిస్తున్నారని తెలియజేయడమైనది. ప్రతీ రోజూ సాయంత్రం 4.30 నిలకు ఈ తరగతులు నిర్వహించబడును.

ఇట్లు

పి. [illegible]

తెలుగు విభాగము

PRINCIPAL

S.K.R. Government Degree College (Women)

RAJAMAHENDRAVARAM

East Godavari Dist., Andhra Pradesh

తెలుగు భాషా చరిత్ర

1) ఆంధ్ర - తెలుగు - తెనుగు పదాల ప్రాచీనత, వ్యాప్తుల చరిత్రను సమగ్రంగా వివరింపుము ?

జ) మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాన్ని ఆంధ్రదేశమనీ, తెనుగు లేక తెలుగుదేశమనీ, అలాగే మన భాషను ఆంధ్రము, తెలుగు, తెనుగు అని మనలను ఆంధ్రులమనీ, తెలుగులేక తెనుగువారనీ వ్యవహరించుట జరుగుచున్నది. అనగా ఆంధ్రము, తెలుగు, తెనుగు పదాలను జాతి, దేశ, భాషా వాచకాలుగా ఏకార్థంతో వాడుచున్నాము. క్రీ॥శ॥ 11వ శతాబ్దం నుండి "ఆంధ్ర, తెలుగు, లేక తెనుగు పదాలు" - జాతి దేశ, భాషా పరంగా సమానార్థకాలుగా వాడబడుతున్నట్లు, శాసన వాఙ్మయ ఆధారాలను బట్టి తెలుస్తోంది.

ఆంధ్రము - జాతి పరంగా ఆంధ్రము : అతి ప్రాచీన కాలంలో అనగా ఋగ్వేదములోని భాగమైన ఐతరేయ బ్రాహ్మణములో ఆంధ్రులను గురించిన ప్రస్తావన కలదు. ఆంధ్రులు ఆర్యజాతికి చెందినవారనీ, వీరు ఉత్తరాపథం విడిచి వింధ్య పర్వత ప్రాంతంలో పుండ్ర, పుళింద, శబర, మూతిబాది జాతులతో కలిసి నివసించినట్లు తెలుస్తోంది. ఇక్కడ ఆంధ్రపదము జాతి వాచకముగా వాడబడినది.

ఆంధ్రము కంటె ఆంధక లేక ఆంధ్ర అనేవి ప్రాచీన రూపాలని ప్రాచీన బౌద్ధ రచనలు, తామ్రశాసనాలు నిరూపిస్తున్నాయి.

సంస్కృత పురాణ, ఇతిహాస గ్రంథులలో ఆంధ్ర, ఆంధ్రపదాలు రెండూ జాతి వాచకాలుగానే కలవు. రామాయణంలో సుగ్రీవుడు సీతను వెతకవలసిన ప్రాంతాలు చెప్పి ఉత్తరాన ఆంధ్రదేశాన్ని చూడమన్నారు. రామాయణ కాలం నాటికి ఆంధ్రులకు ఒక తెగ ఉందనుట స్పష్టము.

క్రీ.పూ 4వ శతాబ్దములో మౌర్యచంద్రగుప్తుని పాలనలో వచ్చిన గ్రీకు రాయబారి మెగస్తనీసు రచనలో, తర్వాత అశోకుని శాసనాల్లో ఆంధ్రుల గూర్చిన ప్రస్తావన వుంది.

ఈ విధంగా ప్రాచీన వాఙ్మయ శాసనాల వలన ఆంధ్ర పదము మొదట జాతివాచకమే అనుట సమంజసము.

దేశ వాచకంగా ఆంధ్రము : రాలా వరకూ క్రీ.పూ. కాలములో జాతిపరముగా నున్న ఆంధ్రపదం క్రమంగా దేశవాచకంగా పిదప భాషా పరంగా వాడుకలోనికి వచ్చింది.

మొదటి శాసన ప్రమాణమైన పల్లవ రాజు శివస్కంధ వర్మ చేయించిన మైదవోలు తామ్రశాసనం ధనకటకాన్ని ఆంధ్ర పథానికి రాజధానిగా పేర్కొన్నది. అనగా ఆంధ్రనగరి - ధాన్యకటకమేనని తెలియుచున్నది.

క్రీ.శ. 340 సం॥కాలంలో నందివర్మ శాసనంలో "ఆంధ్రమండలము" చెప్పబడిన ఆంధ్రదేశవాచకమే.

భాషావాచకంగా ఆంధ్రము : ఆంధ్ర శబ్దం భాషా వాచకముగా మొదటిగా నన్నయభట్టు రచించిన నారాయణభట్టును గూర్చిన నందమపూడి శాసనంలో "యః సంస్కృత, కర్ణాటక, ప్రాకృత, పైశాచికాంధ్ర భాషను కవి రాజశేఖర ఇతి ప్రథితం" అనుచోట ప్రయోగించబడింది.

నన్నయ ఆంధ్రకవిత్వ విశారదుండు...అనుటలో క్రీ.శ. 13వ శతాబ్దము వాడైన తిక్కన "ఆంధ్రావళిమోదయలదొరయ.....అనుటలో ఆంధ్రశబ్దము భాషా వాచకముగా వాడబడింది. ఈ కవుల రచనలలోనే మరో సందర్భాలలో తెనుగు, తెలుగు అనే పదాలు ఆంధ్రకు పర్యాయపదాలుగా భాషా పరంగా వాడబడ్డాయి.

II తెలుగు ప్రాచీనత - భాషా చరిత్ర) : నన్నయ కాలము నుండి ఆంధ్ర పదానికి తెలుగు, తెనుగు పదాలు పర్యాయ పదాలుగా వాడబడుతున్నాయి. క్రీ.శ. 11వ శతాబ్దం ఆరంభంలోని శాసనాల్లో తెలుగు జనవాచకముగా, జాతివాచకముగా ప్రయోగింపబడినట్లు కొందరి చరిత్రకారుల భావన.

శ్రీశైలం, ద్రాక్షారామం, కాళేశ్వరం అనేమూడు శివలింగ క్షేత్రాల మధ్య ఆంధ్రభూమి వుండుటచే ఇది త్రిలింగదేశమన పండితుల భావన. ఇక్కడ త్రిలింగ శబ్దము దేశ వాచకమే.

గ్రీక్ భూగోళ శాస్త్రజ్ఞుడు తన గ్రంథములో "ట్రిలింగాన్" పదం వాడి యుండగా, బర్మాలో "తలైంగ్" జాతి ప్రజలున్నట్లు తెలుస్తోంది. ఈ తలైంగ్ త్రిలింగాలే 'త్రిలింగ'గా సంస్కృతీకరింపబడెనని కొందరి భావన.

గోదావరి నుండి భీముని పట్నం వరకూ గల దక్షిణ కళింగము అను మూడు కళింగాలను కలిపి త్రికళింగమనేవారు. ఈ త్రికళింగయే వ్యవహారవేగములో క్రమముగా మధ్యలో "క" కారము జారిపోయి 'త్రిలింగ అయినదని చరిత్రకారుల అభిప్రాయం.

శ్రీనాథుడు దేశ భాషలందు తెలుగు లెస్స అనగా కృష్ణదేవరాయలు తాను తెలుగు వల్లభుడనని ప్రకటించుకున్నాడు.

తెనుగు ప్రాచీనత, భాషా -చరిత్ర : జన వ్యవహారంలో ఆంధ్రమునకు తెనుగుతో పాటు గలమరో ప్రసిద్ధపర్యాయ పదం తెలుగు. తెలుగునకు అర్వాచీన రూపము తెనుగు, అని పండితుల అభిప్రాయం.

రాజరాజనరేంద్రుడు సంస్కృత భారతాన్ని " తెలుగున రచయించు మధికయుక్తిమెయిన్" అన్నట్లుగా నన్నయ పేర్కొనుటలో తెనుగు భాషా వాచకమే. నన్నయ, తిక్కన లిద్దరూ తెలుగుతో పాటు తెనుగు పదాన్ని బాగా వాడారు.

తెనుగు పదము త్రినగ శబ్ద భవమని కొందరు పండితుల భావన. అనగా శ్రీశైలం, శ్రీకాళహస్తి, మహేంద్రగిరి అనేవే త్రినగాలనీ, ఆ త్రినగములు గల దేశమగుటచేత ఇది తెనుగు దేశము అయినదని వారి భావం.

తిన్ అనగా దక్షిణమనీ వింధ్య పర్వతానికి దక్షిణంగా ప్రయాణించి నివసించే వీరు తెనుగు వారు అయ్యారని కొందరి భావన.

తెలుగులోని లకారము జన వ్యవహారములో 'న' కారముగా మారి తెనుగు అయినదని కొందరి అభిప్రాయం.

I. ఇండో ఆర్యన్ భాషా కుటుంబము, II. ద్రావిడ భాషా కుటుంబము ముఖ్యంగా పేర్కొనదగినవి. దీనిచే ఇండోఆర్యన్‌కు చెందిన ఉత్తర భారతదేశ భాషలను ఆర్యభాషలనీ, ద్రావిడ కుటుంబానికి చెందిన దక్షిణ భారతయ భాషలను ద్రావిడ భాషలనీ వ్యవహరింపబడుతున్నాయి.

సుమారు ఒక శతాబ్దం క్రితం వరకు తెలుగు, తమిళ, కన్నడాది భాషలన్నింటికీ సంస్కృతమే మూలమని పండితులు భావించారు. కాని రాస్మన్ రాస్కే అను భాషా శాస్త్రజ్ఞుడు క్రీ.శ. 1816 నుండి 1823 వరకు అనేక దేశాలు పర్యటించి ద్రావిడ భాషలను గూర్చి పరిశోధించి అవి సంస్కృత జన్యాలు కావని, వాటికీ భిన్నమైన ద్రావిడ భాషకు చెందినవని నిరూపించాడు కనుకనే ఇతనని ద్రావిడ భాషా వాదానికి 'మూలపురుషుని'గా కీర్తించారు.

ద్రావిడ భాషలు - విభజన : -

1. **ఉత్తర ద్రావిడ భాషలు :** 1) కురుఖ్ 2) మాల్తో 3) బ్రాహుయీ
2. **మధ్య ద్రావిడ భాషలు :** 4) తెలుగు 5) కుయి 6) కుని 7) కొంద 8) గోండి 9) కొలామి 10) నాయికి 11) పర్జి 12) ఒల్లారి 13) గదబ 14) పెంగో 15) కోయ
3. **దక్షిణ ద్రావిడ భాషలు :** 16) తమిళం 17) మళయాళం 18) కన్నడం 19) తుళు 20) కొడగు 21) తొద 22) కోట 23) బడగ

నాగరిక, అనాగరిక (లేదా) సాహిత్య, సాహిత్య రహిత భాషలు : - ఈ ద్రావిడ భాషలలో సాహిత్య, సంస్కృతి, లిపి విశేషాలు కలిగివున్న వాటిని సాహిత్య భాషలనీ, అట్లు లేని వాటిని సాహిత్యరహిత భాషలనీ విభజించారు.

నాగరిక (సాహిత్య) భాషలు : తెలుగు, తమిళం, కన్నడం, మళయాళం, తుళు, కొడగు అను ఆరు భాషలు నాగరిక భాషలు అయితే వీనిలో తెలుగు, తమిళం, కన్నడం, మళయాళములందే సాహిత్య కృషి బాగా జరిగింది.

అనాగరిక (సాహిత్య రహిత) భాషలు : పై ఆరు నాగరిక భాషలు కాక అటవికులు, గిరిజనులు మాట్లాడే మిగిలిన కొందదొర, కువి, కుయి, గోండి, పర్జి, కోయ మొదలైన 17 భాషలు అనాగరిక భాషలే ఇవి సాహిత్య రహిత భాషలు

ద్రావిడ భాషలు - విశేషాలు : నాగరిక సాహిత్యాభివృద్ధి చెందిన ద్రావిడ భాషలన్నీ ప్రాచీన లిఖిత సాహిత్య, వ్యాకరణ రచనా సంప్రదాయాలు కలిగి వున్నాయి.

1. తమిళం : -ద్రావిడ భాషల్లో అతి ప్రాచీనమైన భాష తమిళం ఈ భాషలో క్రీ.శ. 1వ శతాబ్దం నుండి శాసనాలు లభ్యమగుటే గాక, సాహిత్యం కూడా వుంది. ఈ భాషకు తమిళ్, మలబారి ద్రావిడ, అనవం అనే ఇతరమైన పేర్లు ఉన్నాయి.

తమిళ సాహిత్యంలో తొల్కాప్పియం, శిలప్పదికారం, మణిమేఖై తేవక, చింతామణి,

కంబరామాయణం ప్రసిద్ధమైన రచనలు. ఈ భాషలో ప్రాచీన వ్యారణాలే గాకుండా ఆధునిక వ్యాకరణాలు, నిఘంటువులు కూడా గలవు తమిళ భాషా వ్యవహర్తలు శ్రీలంక, బర్మా, మలేషియా, ఇండోనేషియా, దక్షిణాఫ్రికా దక్షిణ అమెరికా వంటి దేశాలలోనూ అధికంగా వున్నారు.

2. కన్నడం :- కన్నడ భాషలో క్రీ.శ. 450 నుండి శాసనాలు, క్రీ.శ. 7వ శతాబ్దం నుండి సాహిత్యం కలదు ఈ భాషలో నృపతుంగుడు వ్రాసిన 'కవిరాజమార్గం' అతి ప్రాచీన గ్రంథం కన్నడ భాషలో పంపకవి వ్రాసిన 'విక్రమార్జున విజయం', పొన్నకవి వ్రాసిన 'శాంతపురాణం', రన్నకవి వ్రాసిన 'అజిత పురాణం' అనునవి ప్రసిద్ధమైనవి ఈ ముగ్గురు కన్నడ కవులను రత్న త్రయమంటారు.

3. తెలుగు :- మధ్య ద్రావిడ భాషలలో ప్రధానమైనది, ప్రాచీనమైనది తెలుగు. తెలుగుభాషలో మొదటి శాసనం క్రీ.శ. 575 వ సం॥నాటి ఎర్రగుడిపాడు శాసనం తెలుగులో 11వ శతాబ్దంలో నన్నయ - ఆంధ్రమహాభారత రచనతో సాహిత్యం ప్రారంభమైంది. కవిత్రయం, శ్రీనాథ, పోతన, పెద్దనాది కవుల ప్రాచీన గ్రంథాలన్ని ఛందోబద్ధంగానే వెలువడ్డాయి. ఆధునిక కాలంలో గురజాడ గేయ రచనకు శ్రీకారం చుట్టగా, క్రమంగా వ్యావహారిక భాషోద్యమం సాగి శ్రీశ్రీ మొదలైన వారి అభ్యుదయ సాహిత్యం వెలువడింది.

తెలుగలో ఎన్నో వ్యాకరణ గ్రంథాలు వచ్చినా, చిన్నయసూరి రాసిన బాలవ్యాకరణము, బహుజన పల్లి సీతారామా చార్యులు రాసిన ప్రౌఢవ్యాకరణము ప్రామాణికంగా భావించబడుచున్నాయి. సి.పి. బ్రౌన్ తెలుగు భాషకు చేసిన సేవ మరువలేనది.

4. మళయాళం :- ఈ భాషలో క్రీ.శ. 9వ శతాబ్దం నుండి శాసనాలు 12వ శతాబ్దం నుండి సాహిత్యం లభిస్తోంది. 11వ శతాబ్దంలో 21 శాసనాలు లభించాయి. 10వ శతాబ్దంలో వ్రాయబడ్డ రామచరితం, రామకథాపాటలు, 14వ శతాబ్దంలో వ్రాయబడిన 'లీలా తిలకం' సంస్కృతంలో వ్రాయబడిన ప్రాచీన మళయాళ వ్యాకరణం.

5. తుళు :- ఈ భాషను కేరళలోని కాసరగోడ్, కర్ణాటకలోని మంగుళూరు, ఉడిపి, కార్కల మొ॥న ప్రాంతాలలో వ్యవహరిస్తున్నారు. ఈ భాష వ్యవహారంలో వున్ననూ లిపి లేనందున మళయాళ లిపినే కొన్ని మార్పులతో పూర్వం వాడబడింది.

6. కొడగు :- ఈ భాషను కర్ణాటకలోని 'కూర్గు' ప్రాంతంలో వ్యవహరిస్తున్నారు. ఈ భాషకు కూడా లిపి, సాహిత్యం లేకున్నా ఇందు విద్యాధికులు, నాగరికులు ఉండుటచే కాల్డ్వెల్ ఈ భాషను కూడా నాగరిక ద్రావిడ భాషగా పేర్కొన్నాడు.

అనాగరిక (సాహిత్యరహిత) :- ఇవి మొత్తం 17 కోట, తోడ అనే భాషను నీలగిరి పర్వత ప్రాంతాల్లోని నీలగిరి, ఉదకమండలం మొ॥న చోట్లలోని కొండ జాతుల వారు వాడుతున్నారు.

కువి అనే భాషను ఆంధ్రలోని విశాఖ, శ్రీకాకుళం జిల్లాల్లోనూ, ఒరిస్సాలోని గంజాం, కోరాపుట్ జిల్లాలోనూ మాట్లాడుతున్నారు.

ధ్వని పరిణామ భేదాలు :-

1. **వర్ణ సమీకరణము :-** రెండు భిన్న వర్ణాలు కలయికతో ఏకవర్ణముగా మారుట

ఉదా : - వలదు - వల్దు - వద్దు

కలదు - కల్దు - కద్దు

2. **వర్ణ విభేదనము :-** ఒకే ధ్వని ఒక శబ్దంలో బాగా దగ్గరలోనున్నచో జరుగు ధ్వని పరిణామాన్నే వర్ణభేదనము అంటారు.

ఉదా : - చూచు + ఇంచు ⟶ చూపించు

3. **తాలవ్యీకరణము :-** మూలద్రావిడ భాషలోని క వర్ణాక్షరాలు చ వర్ణాక్షరాలుగా మారుట తాలవ్యీకరణం

ఉదా : - కిళి ⟶ చిలుక
కిలి ⟶ చెవి } ⟶ క > చ గా మారింది.

4. **అనునాసిక్యము :-** అనగా అనునాసిక్యత లేని వర్ణాలు అనునాసిక్యత పొందుట.

ఉదా : కదుదురు - కణుదురు

బెదకు - బెణకు

వదకు - వణకు

5. **వర్ణ సంయోగం :-** ఒక భాషలో గాని లేక మూల భాషలో గాని ఉన్న అనేక వర్ణాలు కలిసి ఒకే వర్ణంగా ఏర్పడుట వర్ణ సంయోగము.

ఉదా : ళ, ల → ల ; ఱ, ర → ర ; ణ, న → న

6. **శ్వాసత :-** నాదాక్షరాలు శ్వాసాక్షరాలుగా మారుట శ్వాసత

ఉదా : - బ్రదుకు ⟶ బ్రతుకు

చిదుకు ⟶ చితుకు - 'ద' అనే నాదాక్షరం

'త' అనే శ్వాసాక్షరంగా మారింది.

7. **నాదత :-** శ్వాసాక్షరాలు నాద వర్ణాలుగా మారుటయే నాదత

ఉదా : - త్రోవ ⟶ దోవ

కదచు ⟶ గదచు

చెముడు ⟶ జెముడు

8. **లోపదీర్ఘత** :- ఉచ్చారణలో ఒక అక్షరము లోపించి, దీనిచే కలుగు హ్రస్వత పోవునట్లు దీర్ఘము వచ్చి చేరుట - లోపదీర్ఘత.

ఉదా : - మొగము ⟶ మోము

సగము ⟶ సాము

చివుకు ⟶ చీకు

9. **వర్ణాగము** :- సామ్యంచేత తప్పుగా క్రొత్త వర్ణాలు శబ్దంలో చేరుట వర్ణాగమం.

ఉదా : - నడిరేయి ⟶ నడికి రేయి

వేగుచుక్క ⟶ వేగురు చుక్క

10. **వర్ణవ్యత్యయం** :- ఉచ్చారణలో తడబాటు, ముందు అక్షరము వెనుకకు వెనుక అక్షరము ముందుకు మారుటను వర్ణవ్యత్యాయం అంటారు.

ఉదా : - నవ్వులాట ⟶ నవ్వుటాల

గజదొంగ ⟶ జగదొంగ

11. **వర్ణనాశము** :- రెండు హల్లుల నడుమ నున్న అక్షరము ఉచ్చారణ త్వరలో నశించి, ఆ రెండు హల్లులను కలిపి కొత్తరూపం తాల్చుట.

ఉదా : - వలదు ⟶ వద్దు

కొలది ⟶ కొద్ది

ఈ విధమైన విభిన్న రీతులలో తెలుగు భాషలో ధ్వని పరిణామం ఏర్పడుతోంది.

5) మాండలిక విజ్ఞానమును గూర్చి వివరించి, తెలుగు భాషలో జరిగిన మాండలిక విజ్ఞాన కృషిని వ్రాయుము.

జ) మాండలిక భాష అనగా ఒక మండలానికి చెందిన భిన్న భిన్న వ్యక్తుల - ఒక కాలానికి చెందిన వైయక్తిక వ్యవహారాల సమాహారం. పాశ్చాత్య దేశాల్లో మొదటిగా 1881 లో జర్మన్ భాషకు చెందిన భాషా భేదాలను జార్జ్ వింకర్ అనే భాషావేత్త మొదటిగా కృషి చేసాడు. అది శాస్త్రీయ రీతిలో సాగలేదు. అనేక భాషా వేత్తల కృషిని 1943 నాటికే విదేశాల్లో మాండలిక భాషలపై విశేష పరిశోధన జరిగి మాండలిక పటాలు ప్రకటించబడ్డాయి.

తెలుగు భాషలో శ్రీ భద్రిరాజు కృష్ణమూర్తి గారు మాండలికాలపై ఎంతో పరిశోధన చేసారు. చేనేత వ్యవసాయాది వృత్తి పదకోశాలు, కడప, గుంటూరు, విశాఖ, కరీంనగర్, వరంగల్‌లకు చెందిన తెలుగు

మాండలిక భాషలపై పరిశోధన జరిపించి ప్రత్యేక సంపుటాలు వెలువరించారు.

శ్రీ భద్రిరాజు కృష్ణమూర్తి గారు తెలుగునాడును 4 మండలాలుగా విభజించారు.

అవి 1) పూర్వమండలం (కళింగ, శ్రీకాకుళం, విజయనగర, విశాఖ జిల్లాలు)

2) దక్షిణ మండలం (రాయలసీమ, నెల్లూరు, ప్రకాశం జిల్లాలు)

3) ఉత్తర మండలం (మహబూబ్‌నగర్, ఖమ్మం, తెలంగాణా జిల్లాలు)

4) మధ్య మండలం (ఉభయ గోదావరులు, గుంటూరు, కృష్ణా జిల్లాలు)

ఈ మాండలిక భేదాలను పట్టిక రూపంలో పరిశీలించవచ్చును.

పూర్వమండలం	దక్షిణ మండలం రాయలసీమ	ఉత్తరమండలం తెలంగాణ	మధ్యమండలం కోస్తా
1. మోట	కపిల	మోట	మోట
2. నాగలి	నాగేలి / మదక	నాగలి	నాగలి
3. ఆనపకాయ	సొరకాయ	అనిగెంకాయ	సొరకాయ
4. గోంగూర	గోగాకు	పుంటికూర	గోంగూర
5. రాట్నం	రాట్లం / రాటం	రాట్నం	రాట్నం / రాటం
6. పోము	పోగు	పోగు	పోగు
7. గొలుసు	చిలుకు	గొండ్లెం	గొండ్లెం
8. గునపం	గడ్డపార / గడారు	గడ్డపార	గడ్డపలుగు

మన దేశంలో కుల, మత, వర్గ భేదాలున్నాయి. విభిన్న కులాల, వర్గాల వారు కొన్ని ఆచారాలు, కట్టుబాట్లు, అవాంతర భేదాలచే ఆయా కుల, వర్గాల వారి వ్యవహారంలో భిన్నత్వం ఏర్పడినది. బ్రాహ్మణుల భాషా వ్యవహారానికి ఇతర మాండలికాలకు చాలా భేదాలు కన్పిస్తాయి. నేడు క్రమంగా పత్రికలు, రేడియో, సినిమా, టి.వీ. మొ॥న ప్రచార సాధనాలు, ప్రామాణిక తెలుగు భాషను, తెలుగు వారిని సమైక్యపరుస్తున్నాయి. అయితే ఈ మాండలిక భాషాధ్యయనం వల్ల - మన జానపద సహజ భాషా సౌందర్యం తెలియుట. మన ప్రాచీన సంస్కృతి, చరిత్ర తెలియుట జరుగును. ఒక్కొక్క మండలం పై ఇతర భాషల ప్రభావం, వారి వ్యవహార శైలి, క్రొత్త సంబంధాల పుట్టుక మొదలైన విశేషాలు మాండలిక భాషాధ్యయనం వల్ల తెలుస్తాయి.

6) తెలుగు భాషలోని అర్థ పరిణామ హేతువులను, దాని రీతులను వివరించండి.

జ) భాష శబ్దార్థ సమన్వితమైనది. శబ్దగతమైన మార్పువలె, అర్థగతమైన మార్పుకూడా ప్రవాహశైలియైన భాషలో సంభవిస్తోంది. ఇట్టి అర్థపరమైన మార్పును అర్థపరిణామం అంటారు. భాషావ్యవహర్తల ఉచ్చారణ త్వరత, ఉచ్చారణ దోషాల, పద సామ్యం, భాషా ప్రయోక్తల పాండిత్య విశేషాలు మొ॥న కారణాలచే భాషాపరిణామ విశేషాలచే కాలక్రమంలో శబ్దగతమైన అర్థం అనేక మార్పులకు లోనౌతుంది. అట్టి అర్థ పరిణామాలెన్నో తెలుగు భాషలో సంభవించాయి.

1) ఏదో ప్రేరణచే ధ్వన్యనుకరణచేత కొన్ని భావాలు కొన్ని పదాలకు జతచేయుట జరిగింది.

ఉదా : - కణ కణ మండేవి ⟶ నిప్పులు

కా కా అనేది ⟶ కాకి

2) కొన్ని పదబంధాలు విన్నప్పుడు స్ఫురించే సామూహికార్థానికి, ఆయా పదాల నిర్ణీత ప్రాథమికార్థాలకూ ఎట్టి సంబంధం లేదు.

ఉదా : - పొయ్యిలో పిల్లిలేవలేదు. (వంట చేయలేదు)

సూత్రం పెరిగిపోయింది (తెగిపోయింది)

3) ఒక పదానికి నియతమైన అర్థం కాక - జన వ్యవహారంలో అనేక అర్థచ్ఛాయలుగా గోచరిస్తాయి.

ఉదా : - నాటకం (ప్రదర్శన ప్రక్రియ) ⟶ వంచన (నిజం మరుగు పరచుట)

కమ్మ ⟶ తాటి ఆకు, చెవి ఆభరణం

అర్థవిపరిణామ రీతులు : -

1) **అర్థ సంకోచము :-** ప్రాచీన కాలంలో సామాన్యమైన విస్తృతార్థంలో వాడబడిన పదం - నేడు కొంత పరిమితమైన అర్థంలోనే ప్రయోగించుట - అర్థ సంకోచము

ఉదా : - కోక - (స్త్రీ, పురుషులు ధరించే వస్త్ర సామాన్యం - భారతార్థం)

(స్త్రీలు ధరించే వస్త్రం - నేటి అర్థం)

మృగం జంతుసామాన్యం

జింక

2) **అర్థ వ్యాకోచము :-** పూర్వకాలంలో పరిమితార్థంలో వాడబడిన పదం నేడు విస్తృత అర్థంలో వాడుట అర్థ సంకోచం.

ఉదా : - నూనె - పూర్వం - నువ్వుల నూనె

ఏ నూనైనా (నేడు సామాన్యార్థం)

చెంబు - పూర్వం రాగి పాత్ర అని అర్థం

- ఏ పాత్రయినా (స్టీలు, రబ్బరు చెంబు)

3) **అర్థోపకర్ష:-** కొన్ని పదాలకు పూర్వం సభ్యార్థమే వుండగా, నేడు నీచార్థం కలిగివుండుట అర్థాపకర్ష

ఉదా : - కంపు - సువాసన (భారతార్థం)

దుర్వాసన (నేడు)

శనిగ్రహం - ఒక నవగ్రహ దేవత

వదిలించుకోవలసిన పీడ

4) **అర్థ సౌమ్యత (మృదూక్తి):-** వినదగని మాటలను ఉదాత్తమైన శబ్దాలతో కూర్చి పలుకుట - అర్థ సౌమ్యత.

ఉదా : - శివైక్యం పొందాడు - (మరణించాడు)

బియ్యం నిండుకొన్నది - (అయిపోయాయి)

సూత్రం పెరిగిపోయింది - (తెగిపోయింది)

5) **వినయోక్తి:-** ఎదుటి వారి పట్ల భక్తి, గౌరవాలు తెలుపుతూ వినయ పూర్వకంగా తెలిపే పదబంధాలు - వినయోక్తులు

ఉదా :- బాంచను నీ కాల్మొక్తా

ఆడియేన్ దాసుడ్డి

6) **అర్థోపకర్ష:-** పూర్వకాలంలో నీచార్థముండి, కాలక్రమంలో నేడు గౌరవార్థంలో వాడబడుట అర్థోపకర్ష

ఉదా : - జూదరులు - పూర్వార్థం

సభాసదులు - (నేడు)

వాడు రాక్షసుడు - (కార్యసాధకుడనే అర్థంలో కూడా నేడు వాడతారు)

7) **అర్థసంకేతం:-** కొన్ని భావాలను కొన్ని సంకేతార్థాల పదాల ద్వారా తెలుపుదురు.

ఉదా : - వయం దేవస్య > మంత్ర భాగం

> భోజనం (గూఢార్థం)

ఈ విధంగా తెలుగు భాషలో అర్థవిపరిణామం విభిన్న రీతుల్లో సంభవిస్తుంది.

బాల వ్యాకరణము
పారిభాషిక పదములు

సంజ్ఞా పరిచ్ఛేదము

1.పరుషములు: క,చ,ట,త,ప అను ఐదు హల్లులను పరుషములు అని అంటారు. పరుషము అనగా కఠినము అని అర్థము. అనగా పరుషమైన ప్రయత్నము ద్వారా పలుకబడు వర్ణములు పరుషములు. ఏవైనా వర్ణములను పలకాలంటే నోటిలోని భాగములను నాలుకతో స్పృశించాలి. నోటిలోని భాగమును 'స్థానము' అని; నాలుక యొక్క భాగమును 'కరణము' అని, అంటారు. స్పృశించటాన్ని 'ప్రయత్నము' అని అంటారు. ఈ విధంగా పరుషమైన ప్రయత్నము ద్వారా ఉచ్చరింపబడేవి పరుషములు.

2.సరళములు: గ,జ,డ,ద,బ అనే ఐదు హల్లులను 'సరళములు' అని అంటారు. సరళము అనగా తేలికైనది అని అర్థము. అనగా సరళమైన ప్రయత్నము ద్వారా పలుకబడు వర్ణములు సరళములు. ఏవైనా వర్ణములను పలకాలంటే నోటిలోని భాగములను నాలుకతో స్పృశించాలి. నోటిలోని భాగమును 'స్థానము' అని, నాలుక యొక్క భాగమును 'కరణము' అని, అంటారు. స్పృశించటాన్ని 'ప్రయత్నము' అని అంటారు. ఈ విధంగా సరళమైన ప్రయత్నము ద్వారా ఉచ్చరింపబడేవి సరళములు.

3.స్థిరములు: క,చ,ట,త,ప లను పరుషములని, గ,జ,డ,ద,బ లను సరళములని అంటారు. పరుష సరళములు పోగా మిగిలిన హల్లులు స్థిరములు. అవి: ఖ, ఘ,ఙ,ఛ,ఝ,ఞ,ఠ,ఢ,ణ,థ,ధ,న,ఫ,భ,మ,య,ర,ల,వ,శ,ష,స,హ,ళ. కొన్ని సందర్భములలో వ్యాకరణ సూత్రముల ప్రకారము పరుషములు సరళములుగాను గసడదవలుగాను మారుతాయి. కాని ఏవిధమైన మార్పును పొందకుండా ఉండటంచేత ఈ ఇరవై నాలుగు హల్లులను స్థిరములు అని అంటారు.

4.తత్సమము: 'సంస్కృత ప్రాకృత తుల్యంబగు భాష తత్సమంబు' అని చిన్నయసూరి నిర్వచించాడు. అనగా సంస్కృతములో గాని, ప్రాకృతములోగాని సమానమైన శబ్దము తత్సమమని అర్థము. తత్+సమము= తత్సమము. అంటే తత్సమములలో రెండు రకములైన పదములు ఉంటాయి. 1. సంస్కృత సమములు 2. ప్రాకృత సమములు. సంస్కృతమునుండి నేరుగా కొన్ని శబ్దములు తెలుగు లోకి వచ్చాయి. ఇవి సంస్కృత సమములు.ఉదా: 'రామ:' అనునది సంస్కృతము. రాముడు అనునది సంస్కృత సమము లేదా తత్సమము. కొన్ని శబ్దములు సంస్కృతము నుండి ప్రాకృతములో ప్రవేశించి ప్రాకృతము నుండి తెలుగు లోనికి వచ్చాయి. ఇవి ప్రాకృత సమములు. ఉదా: 'అగ్ని:' అనునది సంస్కృతము. ఇదియే మార్పును పొంది 'అగ్గి' అను రూపముతో ప్రాకృతములో ప్రవేశించి, ప్రాకృతము నుండి తెలుగులోనికి వచ్చినది. ఇది ప్రాకృత సమము లేదా తత్సమము.

5.తద్భవము: 'సంస్కృత ప్రాకృత భవంబగు భాష తద్భవంబు' అని చిన్నయ సూరి నిర్వచించాడు. అనగా సంస్కృతము నుండి కాని ప్రాకృతము నుండి కాని పుట్టిన భాషను తద్భవమని అంటారు. తత్+భవము= తద్భవము. అంటే తత్సమములలో వలె తద్భవములలో కూడ రెండు రకములైన పదములు ఉంటాయి. 1. సంస్కృత భవములు 2. ప్రాకృత భవములు. సంస్కృత ప్రాకృత శబ్దములు కొన్ని మార్పులు పొంది తెలుగులో ప్రవేశించును. ఆ విధంగా మార్పులు పొందిన తర్వాత ఏర్పడిన శబ్దములే తద్భవములు. ఉదాహరణకు 'ఆకాశ:' అనునది సంస్కృతము. 'ఆకాశము' అనునది సంస్కృత సమము. 'ఆకసము' సంస్కృత భవము. 'యజ్ఞ:' అనునది సంస్కృతము. దీనికి 'యజ్ఞము' అనునది తత్సమము. దీనికి 'జజ్ఞో' అనునది ప్రాకృత రూపము. ఇదియే 'జన్నము' అని ప్రాకృత భవముగా తెలుగులో ప్రవేశించినది. తద్భవమునకే 'వికృతి' అని పేరు.

6.దేశ్యము: 'త్రిలింగదేశ వ్యవహార సిద్ధంబగు భాష దేశ్యంబు' అని దేశ్యమునకు నిర్వచనము. శ్రీశైలము, కాళేశ్వరము, ద్రాక్షారామము అను మూడు శివక్షేత్రములను కలిగియున్న ప్రదేశము త్రిలింగదేశము. త్రిలింగదేశములోని జన వ్యవహారములో

ప్రసిద్ధి పొందిన భాషకు దేశ్యమని పేరు. ఈ దేశ్యములకు సంస్కృతములో కాని, ప్రాకృతములో కాని మూల రూపములు లేవని అర్థము. ఉదా: ఊరు, పేరు, ముల్లు, ఇల్లు, కోట, పేట మొదలైనవి.

7. అచ్చికము: ప్రాచీన తెలుగులో 1.సంస్కృత సమములు 2.ప్రాకృత సమములు (తత్సమములు) 3.సంస్కృత భవములు 4.ప్రాకృత భవములు (తద్భవములు) 5. దేశ్యములు. అని ఐదు రకాలైన పదజాలము ఉంది. వానిలో ఒక్క సంస్కృత సమములు తప్ప మిగిలిన వానిని 'అచ్చికము' లేదా 'అచ్చ తెలుగు' లేదా 'అచ్చ తెనుగు' అని అంటారు.

8. గ్రామ్యము: 'లక్షణ విరుద్ధంబగు భాష గ్రామ్యంబు' అని గ్రామ్యమునకు నిర్వచనము. వ్యాకరణ లక్షణములకు సరిపడని, వ్యాకరణ సూత్రములకు లోబడని భాషను 'గ్రామ్యము' అని అంటారు. లోక వ్యవహారమునందుగల భాషను వ్యాకరణము సంస్కరిస్తుంది. ఈవిధంగా సంస్కరింపబడని శబ్దములను గ్రామ్యములుగా పరిగణిస్తారు. ఇటువంటి వాటిని కావ్యములలో ప్రయోగించకూడదు. ఉదా: 'వస్తాడు', తెస్తాడు' మొదలగనవి.

9.సవర్ణము: 'సమాన స్థాన కరణ ప్రయత్నం సవర్ణమ్' అని సవర్ణమునకు నిర్వచనము. అనగా సమానమైన స్థాన, కరణ, ప్రయత్నములు కలిగిన వర్ణము సవర్ణము అని అర్థము. ఏదైనా ఒక వర్ణమును పలకాలంటే నోటిలోని భాగమును నాలుకతో స్పృశించవలెను. నోటిలోని భాగమును 'స్థానము' అని, నాలుక యొక్క భాగమును 'కరణము' అని, స్పృశించుటకు 'ప్రయత్నము' అని పేరు. ఈ విధంగా సమానమైన స్థాన కరణ ప్రయత్నములు కలిగిన వర్ణములను సవర్ణములు అని అంటారు. ఉదా: అ-ఆ; ఇ-ఈ; ఉ-ఊ మొదలగునవి.

10.దంత్యములు: నాలుక కొన (జిహ్వాగ్రము) దంతములను స్పృశించుట వలన ఏర్పడునవి దంత్యములు. అచ్చులలో అ,ఆ, ఉ,ఊ, ఒ,ఓ,ఔలు దంత్యాచ్చులు. వీటితో కలసివచ్చే చ,జలు దంత్యములు మరియు హల్లులలో త, థ,ద,ధ, లు దంత్యములు.

11.తాలవ్యములు: తాలువు = నోటిలోని మూర్ధమునకు, దంత మూలమునకు మధ్య ప్రదేశమును 'తాలువు' అని అంటారు. 'తాలువు' అనగా అంగిలి. నాలుక యొక్క కొన తాలువును స్పృశించుట ద్వారా ఏర్పడునవి తాలవ్యములు. అచ్చులలో ఇ, ఈ, ఎ, ఏలు తాలవ్యాచ్చులు. వీటితో కలసి వచ్చే చ, జలు తాలవ్యములు.

12.ఉపధ: 'ఉపధ' అనగా 'తుది వర్ణమునకు ముందు వర్ణము' కేవలము హల్లునుగాని, (క్, గ్ మొ॥వి) వర్ణము అని అంటారు. ఉదాహరణకు 'తెలుగు' అనే పదములో త్,ఎ,ల్,ఉ,గ్,ఉ అనే ఆరు వర్ణములు ఉన్నాయి. ఇందులో చివరి వర్ణము 'గ్'. దీనికి ముందరి వర్ణము 'ఉ' కాబట్టి 'ఉ' అనే వర్ణము ఉపధ. ఉపధ అనునది పదములోని చివరి వర్ణమునకు ముందు ఉన్న వర్ణము యొక్క స్థానమునకు సంకేతము.

13.ద్రుతము: 'నకారంబు ద్రుతంబు' అని ద్రుతమునకు నిర్వచనము. అనగా నకారమును ద్రుతము అని పిలుస్తారని అర్థము. ను,ని,న్॥ ఇకారము మీద వచ్చినచో 'ను' అనునది 'ని' గా మారును. హల్లు గాని అవసానము (చివర) గాని పరమైనచో ను అనునది 'న్' గా మారును. ద్రుతము మార్పును పొందకుండా అలాగే ఉండిపోయినప్పుడు (ప్రకృతి భావము కలిగినప్పుడు) 'ను' అనియే ఉండును. కాబట్టి 'ను' అను వర్ణమే ని, న్ అను రెండు రూపములను పొందుతున్నది. ఈ మూడు రూపములలోను మార్పును పొందకుండా స్థిరముగా ఉండునది నకారము కాబట్టి నకారము ద్రుతము.

14.ద్రుత ప్రకృతికములు: 'ద్రుతాంతములయిన పదములు ద్రుత ప్రకృతికములు' అని నిర్వచనము. 'ద్రుతము' అనగా నకారము. ద్రుతము అంతమందు అనగా చివర కలిగిన పదములు ద్రుత ప్రకృతికములు అని అర్థము. వీటినే ద్రుతాంతములు అని కూడ అంటారు. ఉదా: తాను, నేను, నన్నున్, వచ్చెదన్, ఎంతయున్ మొదలగునవి.

15. కళలు: 'ద్రుత ప్రకృతులు కాని శబ్దంబులు కళ లనంబడు'. ద్రుతము అనగా నకారము. నకారము చివర కలిగిన పదములు ద్రుత ప్రకృతికములు. నన్నున్, తాను, నేను మొ॥వి. ద్రుత ప్రకృతికములు కాని మిగిలిన శబ్దములను 'కళలు' అని అంటారు. ఉదా: రాము డు, అమ్మ, నాయొక్క, వచ్చితిమి మొదలగునవి.

16.బిందువు: 'బిందువు' అనగా సున్న అని అర్థము. దీనికే 'అనుస్వారము' అని పేరు. ఎప్పుడూ అచ్చు వెంబడినే ఉపయోగింపబడుట చేత దీనికి ఈపేరు కలిగినది. అనుస్వారము రెండు విధములు. 1. అర్ధానుస్వారము( ) దీనిని అరసున్న

ని, అర్ధ బిందువు అని, ఖండ బిందువు అని కూడ అంటారు. 2.పూర్ణానుస్వారము. ( ) దీనిని నిండు సున్న అని, నెఱసున్న ని, పూర్ణ బిందువు అని కూడ అంటారు.

ంధి పరిచ్ఛేదము

.సంధి: "పూర్వ పర స్వరంబులకు పర స్వరంబేకాదేశంబగుట సంధి యనంబడు" అని సంధికి నిర్వచనము. స్వరము అనగా చ్చు. పూర్వ స్వరము అనగా రెండుపదములను విడదీసినప్పుడు మొదటి పదము చివర ఉన్న అచ్చు పూర్వ స్వరము. రెండవ దము మొదట ఉన్న అచ్చు పర స్వరము. పూర్వాచ్చుకి, పరాచ్చు రెండింటికి బదులుగా పరములో ఉన్న అచ్చు ఒక్కటే చ్చినట్లయితే దానిని సంధి అని అంటారు. ఉదా: రాముడు+అతడు అని ఉన్నప్పుడు పూర్వ స్వరము 'ఉ' పర స్వరము 'అ'. ఈ ండు అచ్చులకు పరాచ్చు 'అ' ఏకాదేశముగా వచ్చి 'రాముడతడు' అని అవుతుంది. తెలుగులో సంధి అంటే పూర్వ స్వరమునకు, ర స్వరమునకు పర స్వరమే ఏకాదేశముగా రావటం అని అర్థము.

2.వైకల్పికము: వైకల్పికము లేదా వికల్పము అనగా ఒక సూత్రములో విధించిన కార్యము జరుగుటకుగాని, జరుగకుండుటకు గాని అవకాశముండుట. అనగా సూత్రములో విధించిన కార్యము జరుగుట వలన ఒక రూపము, జరుగకపోవుట వలన ఒకరూపము - రెండు రూపములు కలుగును. ఉదా: నన్నున్ + అడిగె అని ఉన్నప్పుడు సంధి జరిగినచో పూర్వ పర స్వరములకు పర స్వరము ఏకాదేశమై 'నన్నడిగె' అగును. సంధి రాని యెడల 'నన్ను నడిగె' అని యగును.

3.బహుళము: 'బహుళము' అనగా అనేక విధములుగా అని అర్థము. వ్యాకరణములో బహుళము నాలుగు విధములుగా ఉ ంటుంది. అవి. 1. ప్రవృత్తి. అనగా సూత్రములో చెప్పబడిన కార్యము నిత్యముగా వచ్చుట 2. అప్రవృత్తి. అనగా సూత్రములో చెప్పబడిన కార్యము నిత్యముగా రాకుండుట. 3.విభాష. అనగా సూత్రములో చెప్పబడిన కార్యము వచ్చుట మరియు రాకుండుట 4. అన్యత్వము. అనగా సూత్రములో చెప్పబడిన కార్యము వేరే విధముగా జరుగుట గాని లేక సూత్రము నందలి విధానము అన్యమునకు కలుగుట గాని జరుగుట.

4.అగమము: 'ఆగమంబనగా వర్ణాధిక్యంబు'. అనగా అదనము అని అర్థము. అనగా ఒక వర్ణము అదనముగా వచ్చి చేరుట. 'మిత్రవత్ ఆగమమ్' ఆగమము ఒక పదము లేదా సంధి కార్యములోని వర్ణములకు లోపము కలుగకుండా మిత్రుని వలె అదనముగా వచ్చి చేరుతుంది. ఉదా: యడాగమము = యట్ + ఆగమము. 'య' అను వర్ణము అదనముగా వచ్చును. మా + అమ్మ = మాయమ్మ; రుగాగమము = 'రు' అను వర్ణము అదనముగా వచ్చును. ఉదా: పేద + ఆలు = పేదరాలు. ఈవిధముగానే నుగాగమము, టుగాగమము మొదలైనవి.

5.ఆదేశము: ఆదేశము అనగా వ్యాకరణ సూత్రముల ప్రకారము ఒక వర్ణమును తొలగించి దాని స్థానములో మరియొక వర్ణము వచ్చుట. 'శత్రువత్ ఆదేశమ్' అనగా శత్రువు వలె అంతకుముందు ఉన్న ఒక వర్ణమును తొలగించి మరొక వర్ణము వచ్చును. ఉ దా: గసడదవాదేశము. వాడు + కొట్టె అని ఉన్నప్పుడు ప్రథమా విభక్తి ప్రత్యయము మీద వచ్చిన 'క' అనే పరుషము స్థానములో గ అనే సరళము ఆదేశమై, 'వాడు గొట్టె' అనే రూపము ఏర్పడును.

6.విభాష: 'నవేతి విభాషా' అని విభాషకు నిర్వచనము. నిషేధము, వికల్పము కలిసి ఉంటే దానిని విభాష అని అంటారు. వికల్పము అంటే సూత్రము ప్రవర్తించుట వలన ఒక రూపము ప్రవర్తించకపోవుట వలన ఒక రూపము రెండూ కలుగుతాయి. నిషేధము అంటే సూత్రములో విధించిన కార్యమును కొన్నింటికి జరుగరాదు అని నిషేధించుట జరగుతుంది. దీనిని నిషేధము అని అంటారు. ఈవిధంగా నిషేధము, వికల్పము రెండూ ఉంటే దానిని విభాష అంటారు.

7.సంశ్లేషము: 'సంశ్లేషము' అనగా ద్రుతము మీది హల్లుతో కూడుకొనుట' అని అర్థము. ద్రుతము అనగా నకారము. ద్రుతము దాని తర్వాతి హల్లుతో కలసి సంయుక్తముగా ఏర్పడితే దానిని సంశ్లేషము అంటారు. ఉదా: పూచెను+కలువలు = పూచెను+గలువలు = పూచెన్గలువలు (న్గ). 'న్గ' అనునది సంశ్లేషము.

8.లోపము: 'అదర్శనం లోపః' అని లోపమునకునిర్వచనము.కనిపించకుండాపోవుటకు లోపమని పేరు.ఉదా: వ్యాకరణ

నియమము ప్రకారము ద్రుతమునకు సరళము కాని, స్థిరము కాని పరమైతే దానికి లోపము వస్తుంది. కాబట్టి వచ్చెను + గోవులు అని ఉన్నప్పుడు ద్రుతమునకు సరళము పరముగా ఉంది కాబట్టి లోపము కలిగి 'వచ్చె గోవులు'అని అగును.

9.వర్గములు: వ్యాకరణవేత్తలు హల్లులను ఐదు వర్గములుగా విభజించారు. అవి:

1.క వర్గము – క,ఖ,గ,ఘ,ఙ

2.చ వర్గము – చ,ఛ,జ,ఝ,ఞ

3.ట వర్గము – ట,ఠ,డ,ఢ,ణ

4.త వర్గము – త,థ,ద,ధ,న

5.ప వర్గము – ప,ఫ,బ,భ,మ

10.పరుషములు: ప్రతి వర్గములోను మొదటి అక్షరాలైన క,చ,ట,త,ప లను వర్గ ప్రథమాక్షరములు లేదా పరుషములు అని అంటారు.

11.వర్గయుక్కులు: ప్రతి వర్గములోను రెండవ అక్షరాలు – (వర్గ ద్వితీయాక్షరాలు), మరియు ఖ,ఛ,ఠ,థ,ఫ మరియు నాల్గవ అక్షరాలైన ఘ,ఝ,ఢ,ధ,భ (వర్గ చతుర్థాక్షరములు) లను వర్గయుక్కులు అని అంటారు.

12.సరళములు: ప్రతి వర్గములోను మూడవ అక్షరాలైన గ,జ,డ,ద,బ లను వర్గ తృతీయాక్షరములు లేదా సరళములు అని అంటారు.

13.అనునాసికములు: ప్రతి వర్గములోను ఐదవ మరియు చివరి అక్షరాలైన ఙ,ఞ,ణ,న,మ లను వర్గ పంచమాక్షరములు లేదా అనునాసికములు అని అంటారు. నాసిక = ముక్కు. నాసికను అనుసరించి పలుకబడు అక్షరములు కాబట్టి వాటిని అనునాసికములు అంటారు.

14.క్త్వార్థకము: భూతకాలిక అసమాపక క్రియ క్త్వార్థకము అనబడును. సమాపక క్రియ అనగా సంపూర్ణమైన క్రియ. ఉదా: వచ్చెను. అసమాపక క్రియ అనగా అసంపూర్ణమైన క్రియ. భూతకాలములో అనగా జరిగిపోయిన కాలములో అసమాపక క్రియను క్త్వార్థకము అంటారు. ఇది ఎప్పుడూ ఇదంతమై ఉంటుంది. ఇదంతము= హ్రస్వ ఇకారము (ఇ) అంతమందు కలది. అనగా క్త్వార్థకములో హ్రస్వ ఇకారము చివరలో ఉంటుంది. ఉదా: వచ్చి, చూసి, మొదలగునవి.

15.అమ్రేడితము: 'ద్విరుక్తము యొక్క పరరూపమామ్రేడిత మనంబదు' అని అమ్రేడితమునకు నిర్వచనము. ద్విరుక్తము అనగా రెండు సారులు పలుకబడినది. పర రూపము=తరువాతి రూపము. ఒకేమాటను రెండు సారులు పలికినచో రెండవ సారి పలికిన మాటను అమ్రేడితము అని అంటారు. ఉదా: ఔర+ఔర అని అన్నప్పుడు రెండవ సారి పలికినదానిని అమ్రేడితమని అంటారు.

16.ఆదేశ సరళము: గ,జ,డ,ద,బ అను ఐదు అక్షరములు సరళములు. గంప, జడ, దంబము, దూత, బంతి, మొదలగు పదములలోని గ,జ,డ,ద,బలు సహజ సరళములు. కాని కొన్ని సందర్భములలో వ్యాకరణ నియమముల ప్రకారము పరుషములను తొలగించి వాటి స్థానములో వచ్చిన సరళములను ఆదేశ సరళములు అంటారు. ఉదా: పూచెను + కలువలు. ఇందులో కకారము పరుషము. 'ద్రుత ప్రకృతికముమీది పరుషములకు సరళములగు' అను వ్యాకరణ నియమమును బట్టి 'పూచెను గలువలు' అను రూపము ఏర్పడుతుంది. ఇందులోని గకారము ఆదేశ సరళము.

17.స్త్రీ సమము: ప్రథమైక వచన ప్రత్యయము లోపించిన శబ్దములను స్త్రీ సమములు అంటారు. ప్రథమ + ఏక వచనము = ప్రథమైక వచనము. డు,ము,వు అనునవి ప్రథమా విభక్తి ఏక వచన ప్రత్యయములు. ఉదాహరణకు అతడు ప్రథమా విభక్తిలో ఉన్నది. 'డు' అనునది ప్రథమా విభక్తి ప్రత్యయము అని తెలుస్తూ ఉంటుంది. అయ్య, అమ్మ మొదలగు పదములలో డు,ము,వు అనే ప్రథమా విభక్తి ఏక వచన ప్రత్యయములు లేవు. అంతమాత్రమున వాటిలో ప్రథమా విభక్తి ప్రత్యయము చేరలేదు అని అనకూడదు. ప్రత్యయము చేరి లోపించింది అనాలి. ఇది వ్యాకరణ మర్యాద. ఆవిధంగా ప్రథమైక వచన ప్రత్యయము లోపించిన పదములును స్త్రీసమములు అంటారు. ఇవి సాధారణంగా అచ్చ తెలుగు పదములై ఉంటాయి.

సమాస పరిచ్ఛేదము

1.సమాసము: 'సమర్థంబులగు పదంబులేక పదం బగుట సమాసంబు'. వేరు వేరుగా ఉన్న పదములకు ఒకే అర్థమునందు అన్వయము కలిగించుట 'సామర్థ్యము' అనబడుతుంది. ఈ విధంగా సామర్థ్యము కలిగిన వేరు వేరు పదముల సముదాయ రూపమునకు 'సమాసము' అని పేరు. ఉదా: 'రాజు' అనగా ప్రభువు అని అర్థము. 'నందనుడు' అనగా కుమారుడు అని అర్థము. రెండింటిని రాజు యొక్క నందనుడు అనే అర్థమున వర్తింపచేసినప్పుడు 'రాజనందనుడు' అను సమాసము ఏర్పడుతుంది.

2.త్రికము: ఆ,ఈ,ఏ అను మూడు సర్వనామములను 'త్రికము' అంటారు.'ఆ' అనునది దూరమును నిర్దేశించును. 'ఈ' అనునది దగ్గరను నిర్దేశించును. 'ఏ' అనునది ప్రశ్నార్థకము.

3.ధాతుజ విశేషణము: 'ధాతువు' అనగా క్రియ. విశేషణము అనగా వస్తువు యొక్క గుణ రూప విశేషములను తెలుపునది. ధాతుజ విశేషణము అనగా క్రియా పదముల వలన ఏర్పడిన విశేషణము. ఉదా: వచ్చిన, వచ్చుచున్న, వచ్చెడు, వచ్చుచున్నవాడు మొదలగునవి.

4. తత్పురుషము: ఉత్తర పదార్థ ప్రధానము తత్పురుష సమాసము. తత్పురుషము రెండు విధములు. 1. వ్యధికరణము 2. సమానాధికరణము. ద్వితీయాది విభక్తులు మీది పదముతో సమసించిన యెడల దానిని వ్యధికరణము అంటారు. దీనినే వ్యవహారములో తత్పురుషము అని అంటారు. ఉదా: నెలతాల్పు - నెల తక్కువ వాడు - దేవర మేలు - దొంగ భయము - రాముని బాణము - మాట నేర్పరి - విశేషణమునకు విశేష్యముతోడ సమాసము నకు సమానాధికరణము అని పేరు. దీనినే వ్యవహారములో కర్మధారయము అంటారు. ఇందులో పూర్వపదము విశేషణము, ఉత్తర పదము విశేష్యము అయి ఉంటుంది. ఇందలి పూర్వ పదము ప్రథమాంతమై కాని స్త్రీ సమమై కాని ఉంటుంది. ఉదా: సరసపు వచనము - తెల్ల గుఱ్ఱము - మంచి రాజు.

5.ద్విగు : కర్మధారయ సమాసమే సంఖ్యా పూర్వకమైతే దానిని ద్విగు సమాసము అంటారు. ఉదా: ముజ్జగములు - ముల్లోకములు.

6.బహువ్రీహి: అన్య పదార్థ ప్రధానము బహువ్రీహి. ఉదా: ముక్కంటి - చలి వెలుగు.

7. ద్వంద్వము: ఉభయ పదార్థ ప్రధానము బహువ్రీహి. ఉదా: తల్లిదండ్రులు అన్నదమ్ములు.

సూత్రములకు వ్యాఖ్యానము

1.సంజ్ఞా పరిచ్ఛేదము

1.తెనుగునకు వర్ణములు ముప్పదియారు.

వ్యాఖ్య: ఇక్కడ 'తెనుగు' అనగా అచ్చ తెనుగు అని అర్థము. సంస్కృత సమములు తప్ప మిగిలినవానిని అనగా సంస్కృత భవములు, ప్రాకృత సమములు, ప్రాకృత భవములు, దేశ్యములు అను నాలుగింటిని 'అచ్చ తెనుగు' అని అంటారు. ఇటువంటి తెలుగు భాషలో ముప్పది ఆరు వర్ణములు ఉన్నాయి. అవి: అ,ఆ,ఇ,ఈ, ఉ, ఊ,ఎ,ఏ,ఐ,ఒ,ఓ,ఔ అం,అ: అను అచ్చులు, క,గ,చ,చ,జ,జ,ట,డ,ణ,త,ద,న,ప,బ,మ,య,ర,ల,వ,స,హ,ళ అను హల్లులు.

సంస్కృత వర్ణమాలలో లేకుండా తెలుగు వర్ణమాలలో మాత్రమే ఉన్న వర్ణములు- ఎ,ఒ, ,చ,జ ॥ ఈ ఐదు వర్ణములు ఏ పదమునందు ప్రయోగింపబడుతాయో, ఆ పదములు నిశ్చయముగా అచ్చ తెలుగు పదములు అని చెప్పవచ్చు.

2.దంత్య తాలవ్యంబు లైన చజలు సవర్ణంబులు.

వ్యాఖ్య: దంత్యమైన చ వర్ణము, తాలవ్యమైన చ వర్ణము మరియు దంత్యమైన జ వర్ణము, తాలవ్యమైన చ వర్ణము సవర్ణములు అని అర్థము. అనగా దంత్య చకారము మరియు తాలవ్య చకారము సమానములు. మరియు దంత్య జకారము, తాలవ్య జకారము సమానములు. ఇ,ఈ,ఎ,ఏ అను అచ్చులతో కలసి వచ్చే చకారము, జకారము తాలవ్యములు. ఉదాహరణకు చిలుక, చీమ, చెలి, చేమ జిల, జీడి, జెట్టి, జేజె వంటి పదములలోని చకార జకారములు తాలవ్యములు. నాలుక యొక్క కొన తాలువును స్పృశించుట వలన ఏర్పడునవి తాలవ్యములు. తాలువు అనగా అంగిలి. అ,ఆ,ఉ ,ఊ,ఒ,ఓ అనే అచ్చులతో కలసి వచ్చే చకారము, జకారము దంత్యములు. ఉదాహరణకు చలి, చాప, చుక్క చూపు, చొక్కు చోటు, చౌక, జముడు, జాతర, జున్ను, జూలు, జొన్న, జోలి, జౌకు వంటి పదములలోని చకార జకారములు దంత్యములు.

3. హ్రస్వము మీది ఖండ బిందువునకు పూర్ణ బిందువు వైకల్పికముగానగు.

వ్యాఖ్య: 'బిందువు' అనగా సున్న అని అర్థము. హ్రస్వాక్షరముల మీదనున్న అర్ధ బిందువునకు బదులుగా పూర్ణ బిందువు వైకల్పికముగా కలుగుతుంది అని సూత్రార్థము. అ,ఇ,ఉ,ఎ,ఒ అనునవి హ్రస్వాచ్చులు. ఈ అచ్చులతో కలసి ఉన్న హల్లులు హ్రస్వాక్షరములు. సూత్రవిధి వైకల్పికము కాబట్టి సూత్రములో విధింపబడిన కార్యము జరుగుట వలన ఒక రూపము, జరుగక పోవుట వలన ఒక రూపము రెండు విధములుగా ఉంటాయి. ఉదాహరణకు 'అద కువ' అను శబ్దములో అరసున్న 'ద' అనే హ్రస్వాక్షరముపై ఉంది. కాబట్టి సూత్రవిధిని బట్టి అరసున్నకు నిండు సున్న రాగా 'అదంకువ' అగును. సూత్రవిధి వైకల్పికము కాబట్టి నిండు సున్న రాకుండా 'అద కువ' అనే రూపము కూడ ఉండవచ్చును. ఈ విధముగానే అర టి-అరంటి; ఎఱు గుట-ఎఱుంగుట; బల గము-బలంగము; మగ టిమి-మగంటిమి మొదలైన రూపములు ఏర్పడుతాయి.

4.దీర్ఘము మీద సాధ్య పూర్ణము లేదు.

వ్యాఖ్య: సాధ్య పూర్ణము = వ్యాకరణ నియమము వలన సాధింపదగిన పూర్ణానుస్వారము. అనుస్వారము సిద్ధము, సాధ్యము అని రెండు విధములు. సిద్ధము అనగా శబ్దములో సహజముగా ఉన్న అనుస్వారము అని అర్థము. ఉదా: అందము, చందము. సాధ్యము అనగా శబ్దములో సహజముగా లేకుండా వ్యాకరణ నియమము వలన వచ్చిన అనుస్వారము అని అర్థము. ఉదా: చెందొవ (చెన్ను+తొవ)

ఆ,ఈ,ఊ,ఏ,ఐ,ఔ అను అచ్చులు దీర్ఘములు. ఇవి మరియు వీటితో కలసి వచ్చే హల్లులు దీర్ఘాక్షరములు. దీర్ఘాక్షరముల మీద సాధ్య పూర్ణము ఉండదు అని సూత్రార్థము. ఒక్కొక్కప్పుడు వ్యాకరణ నియమమును బట్టి ద్రుతము యొక్క స్థానములో అర్ధ బిందువు, ఖండ బిందువు వస్తాయి. కాని ప్రస్తుత సూత్రము ప్రకారము ద్రుతము యొక్క

స్థానములో కూడ దీర్ఘము మీద పూర్ణబిందువు రాదు. ఉదా: వా దు, వీ దు మున్నగు శబ్దములలోని బిందువు వ్యాకరణ నియమము వలన వచ్చినది. కాబట్టి ఇది సాధ్య బిందువు. కాబట్టి ఇచ్చటి వా,వీ మొ॥ దీర్ఘాక్షరముల మీద పూర్ణ బిందువు రాదు. కాబట్టి ఇటువంటి శబ్దములలో ఖండ బిందువు మాత్రమే ఉంటుంది. వా దు, వీ దు, రా దు, లే దు, కా బోలు, కా బట్టి, గో గులు, రే గులు మొదలగునవి.

5.యకారంబును వువూవొవోలును దెలుగు మాటలకు మొదట లేవు.

వ్యాఖ్య: అచ్చ తెలుగు మాటలకు మొదట 'య' గుణింతములోని యే అక్షరము నిల్వదు. ఆ విధంగానే వు,వూ,వొ,వో అనే అక్షరములు అచ్చ తెలుగు మాటలకు మొదటి అక్షరములుగా ఉండవు. అని సూత్రార్థము. ప్రాచీనాంధ్ర భాషలో 1. సంస్కృత సమములు 2. ప్రాకృత సమములు 3. సంస్కృత భవములు 4. ప్రాకృత భవములు 5.దేశ్యములు అని ఐదు విధములైన పదజాలము ఉంది. వీనిలో ఒక్క సంస్కృత సమములు తప్ప మిగిలిన నాలుగు విధములైన శబ్దములను 'అచ్చ తెలుగు' అంటారు.

ఎవ దు, ఎక్కడ మొదలగు శబ్దములలోని యకారాన్ని తెలిసినవారు కూడ యెవదు, యెక్కడ మొదలగు విధముగా పలకటం వ్రాయటం చేస్తూ ఉంటారు. ఆ విధంగానే 'ఊరు' అనటానికి వూరు అని, ఒకదు అనటానికి వొకదు అని వ్రాస్తూ ఉంటారు.ఇటువంటి శబ్దములలో ఎ,ఒ అని అచ్చులు మాత్రమే ఉండాలి. ఇంకా, యకారము అనగా 'య' నుండి 'యః' వరకు ఉన్న అక్షరములలో యే అక్షరము కూడ తెలుగు మాటలకు మొదట ఉండవు. కాబట్టి వు,వూ,వొ,వోలతో మొదలయ్యే శబ్దములు, యకారమును మొదట కలిగి ఉన్న శబ్దములు తప్పకుండా తత్సమములై ఉంటాయని మనము నిర్ణయింపవచ్చును. ఉదా: వోధ, వోధవ్య, యముడు, యుద్ధము మొ॥వి.

'హరియత దు', 'నిద్రవోయె' మొదలగు శబ్దములలోని 'య', మరియు 'వో' అనునవి సంధి వశమున వచ్చినవి గాని పదములలో సహజ సిద్ధముగా ఉన్నవి కాదు. కాబట్టి ఆవిధంగా ఉండటానికి ఆక్షేపము లేదు.

6. ద్రుత ప్రకృతులుగాని శబ్దంబులు కళలనంబడు.

వ్యాఖ్య: ద్రుతము అనగా నకారము. ద్రుతము అంతమందు కలిగిన శబ్దములను 'ద్రుతాంతములు' లేదా 'ద్రుత ప్రకృతికములు' అని అంటారు. ఉదా: నన్నున్, నాచేతన్ మొదలగునవి. ద్రుతాంతములు కాని శబ్దములను 'కళలు' అని అంటారు అని సూత్రార్థము.

ఉదా: రాముడు, రాములు, హయము, విష్ణువు, గోడ, మేడ, అయ్య, అమ్మ, రామునికయి, జ్ఞానముబట్టి, నాయొక్క, వచ్చిరి, వచ్చితివి, వచ్చితిరి, వచ్చితిమి, రాదు, రారు, రాదు, రావు, రాము, కొట్టక, తిట్టక, ఎత్తిలి, ఒత్తిలి, ఊరక, మిన్నక, బళి, అక్కట, ఏల మొదలైన శబ్దములు కళలు.

7. యరలవలు లఘువులని యలఘువులని ద్వివిధంబులగు.

వ్యాఖ్య: య,ర,ల,వ అను నాలుగు అక్షరములు లఘువులని, అలఘువులని రెండేసి విధములుగా ఉంటాయి అని అర్థము. 'లఘువు' అనగా తేలికైనది అని అర్థము. అనగా తేల్చి పలుకబడునది. 'అలఘువు' అనగా తేలిక కానిది అని అర్థము. అనగా ఒత్తి పలుకబడునది.

1. య :-'హరి+అతదు ఇచ్చట సంధి జరుగదు. కాబట్టి యడాగమము కలిగి 'హరియతదు' అయినది. కావున ఇచ్చటి యకారము సహజ సిద్ధము కాదు. ఆగమము. కాబట్టి ఇది లఘువు. 'కాయ', 'మాయ' మొదలగు మాటలలో ఉన్న సహజ సిద్ధమైన యకారము అలఘువు.

2. ర :-'విఱుగు', 'మెఱుగు' మొదలగు శబ్దములలోని ఱ వర్ణమును అలఘు రేఫము అని అంటారు. ఇదియే శకట రేఫము.(బండి రా). పెరుగు, కరుగు మొ॥ శబ్దములలోని రేఫము లఘువు.

3.ల :- 'ఏఱు+లు= ఏళులు; త్రాడు+లు=త్రాళులు; పాలు+లు=పాళులు. ఈ ఉదాహరణలలో ఱ,డ,ల అను వర్ణములకు బదులుగా ళకారము వచ్చినది. ఈవిధముగా ఱ,డ,ల లకు ఆదేశముగా వచ్చిన ళకారమును అలఘు లకారము

అని అంటారు. 'తల','నెల' మొదలగు శబ్దములలోని లకారము లఘువు.

4. వ :- కొన్ని సందర్భములలో 'ప' కు ఆదేశముగా 'వ' వచ్చును. దీనిని 'పాదేశ వకారము' అని అంటారు. ఉ దా : అతడు+పలికె = అతడు వలికె. అతడు అనునది ప్రథమా విభక్తి లో ఉంది కాబట్టి దానిమీద వచ్చిన ప అను పరుషము వకారముగా మారి అతడు వలికె అని యగును. ఇక్కడ 'ప' స్థానములో ఆదేశముగా వచ్చిన వకారము లఘువు. వల, వాగు మున్నగు పదములలోని సహజమైన వకారము అలఘువు.

సారాంశమేమనగా, వ్యాకరణము ప్రకారము ఏర్పడే య,వ లు లఘువులు. శబ్ద సిద్ధములయిన య,వ లు అలఘువులు. శకల రేఫము అలఘువు. సాధురేఫము లఘువు. డ,ర,ల లకు ఆదేశముగా వచ్చే లకారము అలఘువు. శబ్ద సిద్ధమయిన లకారము లఘువు.

8. త్రిలింగ దేశ వ్యవహార సిద్ధంబగు భాష దేశ్యంబు.

వ్యాఖ్య: శ్రీశైలము, ద్రాక్షారామము, కాళేశ్వరము అను మూడు శివలింగ క్షేత్రములను కలిగియున్న ప్రదేశము త్రిలింగ దేశము. త్రిలింగ దేశములో వ్యవహారములో ప్రసిద్ధి పొందిన భాషకు దేశ్యము అని పేరు. ఈ దేశ్యములకు సంస్కృతములో కాని, ప్రాకృతములో కాని మూల రూపములు ఉండవు. అని అర్థము.

ఉదా: ఊరు, పూరు, ముల్లు, ఇల్లు, కోట, పూట, దూడ, మేడ, కోతి, లేత, తావి, మోవి మొదలైనవి దేశ్య పదములు. తెలుగు భాషలో సంస్కృత సమములు, ప్రాకృత సమములు (తత్సమములు) సంస్కృత భవములు, ప్రాకృత భవములు, (తద్భవములు), దేశ్యములు అని అయిదు విధములైన పదములు ఉంటాయి.

9. లక్షణ విరుద్ధంబగు భాష గ్రామ్యంబు.

వ్యాఖ్య: వ్యాకరణ లక్షణములకు సరిసడని భాషను 'గ్రామ్యము' అంటారు అని సూత్రార్థము. గ్రామ్య భాష అంటే అపభ్రంశమనియే భావము. లోకములో వ్యవహారములో ఉన్న భాషను, కావ్య వ్యవహారములో ఉన్న భాషను వ్యాకరణము సంస్కరిస్తుంది. ఇలా సంస్కరింపబడని శబ్దములను గ్రామ్యములుగా పరిగణిస్తారు. 'వస్తాడు', 'తెస్తాడు' మున్నగునవి గ్రామ్యములు. ఇటువంటి పదములను కావ్యభాషలో ప్రయోగించకూడదు. వీటినే 'వచ్చును', 'తెచ్చును' మొదలగు విధముగా సంస్కరించినచో ప్రయోగించటానికి ఆక్షేపము లేదు. కేవలము వ్యవహారములో ఉన్న గ్రామ్య శబ్దములు ప్రయోగానికి యోగ్యములు కావు. వస్తాడు, తెస్తాడు, వచ్చేని, తెచ్చేని, వచ్చేవాడు, తెచ్చేవాడు, వచ్చేటివాడు, తెచ్చేటివాడు - ఇటువంటి భాష కావ్యములలో ప్రయోగించకూడదు.

10. అర్య వ్యవహారంబుల దుష్టంబు గ్రామ్యంబు.

వ్యాఖ్య: అర్యులు అనగా తిమ్మలు. తిమ్మలు, పెద్దలు అయినవారు కావ్యములలో ప్రయోగించిన మాటలలో గ్రామ్యములు ఉన్నప్పటికీ, వాటిని స్వీకరించవలెనని సూత్రార్థము. గ్రామ్యములు అనగా కావ్య ప్రయోగార్హత లేని శబ్దములు.

ఏదయినా ఒక గ్రామ్య శబ్దము కవుల కావ్యములలో ప్రవేశించిందంటే, ఆ శబ్దము అప్పటికే లోక వ్యవహారములో విస్తృతి ప్రసిద్ధి పొందినదై ఉంటుంది. ఆ విధముగా తిమ్మ జన వ్యవహారంలో రూఢిని పొందిన శబ్దమే కావ్యములో ప్రవేశించగలదు. కాబట్టి గ్రామ్య శబ్దమే అయినా, లోక వ్యవహారములో స్థిరపడి ఉండటం వలన, కవుల చేత ఆదరింపబడటం వలన కొన్ని గ్రామ్య శబ్దములు అనింద్యములుగా పరిగణింపబడుతాయి. అటువంటి శబ్దములను 'అనింద్య గ్రామ్యములు' అని వ్యవహరిస్తారు. అటువంటి వాటిని పూర్వ కవులు ప్రయోగించినట్లయితే, వాటిని ఆ విధంగానే స్వీకరించాలి గాని అటువంటి వాటిని కొత్తగా కల్పించి వాడకూడదు.

సమాస పరిచ్ఛేదము

1. కర్మధారయంబు త్రిక స్త్రీసమ ముగంత ధాతుజ విశేషణ పూర్వ పదంబయి యుండు.

వ్యాఖ్య: కర్మధారయ సమాసములో పూర్వ పదముగా నాలుగు విధములైన పదములలో ఒకటి ఉంటుంది. అవి: 1. త్రికము 2. స్త్రీసమము 3. ముగంతకాంత పదము 4. క్రియా జన్య విశేషణము. మరియు ఇది విశేష్యముగా అన్న ఉత్తర పదముతో సమాసముగా ఏర్పడుతుంది.

త్రికము = ఆ, ఈ, ఏ అను మూడు సర్వనామములను 'త్రికము' అంటారు. ఇవి నిర్దేశాత్మక సర్వనామములు. 'ఆ' అనునది దూరమును నిర్దేశిస్తుంది. 'ఈ' అనునది దగ్గఱను నిర్దేశిస్తుంది. 'ఏ' అనునది ప్రశ్నార్థకము. ఆ + చందము; ఈ + చిందము; ఏ + బ్యందము. వీటియందు పూర్వ పదములు నిర్దేశాత్మక సర్వనామములు.

స్త్రీ సమము = ప్రథమైక వచనము లోపించిన శబ్దమును స్త్రీ సమము అంటారు. (ప్రథమైక వచనము = ప్రథమ + ఏక వచనము). నామ వాచకములై ఉండి, డు, ము, వు అనే ఏక వచన ప్రత్యయములు చేరని శబ్దములను స్త్రీ సమములు అని అంటారు. వాడి + మాట; పోడి + పాట. వీటియందు పూర్వ పదములు స్త్రీ సమములు. వీటియందు ప్రథమైక వచనమునందు కావలసిన ప్రత్యయము ఏమీ చేరలేదు.

ముగంతము = ముక్ + అంతము. ము వర్ణము అంతమునందు కలిగిన పదములు. ఉదా: బెడిదము + అడిదము. ఇందులో పూర్వ శబ్దము ము వర్ణకాంతము. "కర్మధారయంబుల ముగంతకంబునకు బుంపు లగు" అను సూత్రముచే బెడిదపు + అడిదము అని యైనది. తరువాత "కర్మధారయంబులం దుత్తున కచ్చు పరంబగునపుడు టుగాగమంబగు" అను సూత్రము చేత బెడిదపు + టు + అడిదము = బెడిదపుటడిదము అని అగును.

ధాతుజ విశేషణము = క్రియా పదము వలన ఏర్పడిన విశేషణము. వచ్చిన, వచ్చుచున్న, వచ్చెడు, రాగల, రాని మున్నగునవి ధాతుజ విశేషణములకు ఉదాహరణములు.

2. స్త్రీసమ ఘటితంబ యొకానొకందు బహువ్రీహి చూపట్టెడు.

వ్యాఖ్య: తెలుగులో బహువ్రీహి సమాసము స్త్రీ సమ పదములతో ఏర్పడుతుంది అని సూత్రార్థము. అనగా బహువ్రీహి సమాసములోని పూర్వ పదము, ఉత్తర పదము రెండూ స్త్రీ సమములై ఉంటాయి అని అర్థము. స్త్రీ సమము అనటం వలన సమాసమునకు చివర ప్రథమైక వచనమునకు లోపము కలుగుతుందని సూచింపబడుచున్నది.

ఉదా: మూడు + కన్నులు = ముక్కంటి. ఈ సమాసమునకు మూడు కన్నులు గలవాడు అని అర్థము. 'ఈశ్వరుడు' అని తాత్పర్యము. ఇది అన్య పదార్థ ప్రధానము కాబట్టి ఇది బహువ్రీహి సమాసము. ఇందులో పూర్వ పదము 'మూడు' అన్నది స్త్రీ సమము. 'కన్నులు' అను శబ్దము ప్రథమా విభక్తి బహువచనాంతమైన స్త్రీ సమము. దానికి 'బహువ్రీహిని సమాసాంత కార్యములగు' అనే సూత్రము చేత సమాసాంత కార్యములై, 'కంటి' అని అగును. మూడు + కంటి. 'సమానాధికరణంబగు నుత్తర పదంబు పరబగునపుడు మూడు శబ్దము దు వర్ణమునకు లోపంబును మీది హల్లునకు ద్విత్వంబు నగు' అనే సూత్రము చేత దు వర్ణము లోపించి, కకారమునకు ద్విత్వము కలుగుతుంది. మూ + క్కంటి. ' ద్విరుక్తంబగు హల్లు పదంబగునపు డాచ్చికంబగు దీర్ఘంబునకు హ్రస్వంబగు' అన్న సూత్రము వలన ము + క్కంటి = ముక్కంటి అని రూపము ఏర్పడుతుంది.

3. అచ్చిక శబ్దంబు తోడ స్త్రీ సమంబు ప్రాయికంబుగా ద్వంద్వంబగు.

వ్యాఖ్య: ద్వంద్వ సమాసమునందు సాధారణముగా పూర్వపదము స్త్రీసమమై, ఉత్తర పదము అచ్చికమై ఉంటుంది. ఇటువంటి సమాసమును 'అచ్చిక ద్వంద్వము' అంటారు.

ఉదా: అన్న + తమ్ముడు ఇద్దరు కాబట్టి 'లు' లనే బహువచన ప్రత్యయము చేరి అన్న + తమ్ములు

అగును. ఈ రెండు పదాలూ అచ్చిక శబ్దములే. 'అన్న' అనునది స్త్రీ సమము. కాబటి పైన సూత్రములో ఇచ్చిన లక్షణమునకు సరిపోయింది. "ద్వంద్వంబునం బదంబు పయి పరుషములకు గసడదవలగు" అన్న సంధి పరిచ్ఛేదములోని సూత్రము చేత 'అన్న దమ్ములు' అను రూపము ఏర్పడును. ఇది అచ్చిక ద్వంద్వము.

ఈ విధముగానే తల్లిదండ్రులు, ఊరువల్లెలు, అలుమగలు మొదలగు సమాసములు ఏర్పడుతాయి.

అయితే, మగడు + బిడ్డలు మొదలగు పదములు రెండూ అచ్చిక పదములే అయినా సమాసముగా ఏర్పడవు . ఎందుకంటే ఇందులోని పూర్వ పదము స్త్రీ సమము కాదు. దువర్ధకాంతము. కాబట్టి సమాసముగా ఏర్పడవు. వ్యస్తముగానే (విడివిడిగ) ఉంటాయి. ఈ విధంగానే పల్లము + కళ్ళెము =పల్లమును గళ్ళెమును మొదలగు సమాసములు వ్యస్తముగానే ఉంటాయి.

4. త్రికంబు మీది యసంయుక్త హల్లునకు ద్విత్వంబు బహుళంబుగానగు.

వ్యాఖ్య: త్రికము = ఆ,ఆ,ఏ అను నిర్దేశాత్మక సర్వనామములను 'త్రికము' అంటారు. అసంయుక్త హల్లు + వేరే హల్లుతో కూడిలేని హల్లును అసంయుక్త హల్లు అంటారు. (సంయుక్తము = రెండు హల్లులు కలసినది).

ఆ,ఈ,ఏ అను అక్షరములకు పరమందున్న పదము యొక్క మొదటి అక్షరము సంయుక్తాక్షరము కానియెడల, దానికి ద్విత్వము బహుళముగా అగును అని సూత్రార్థము.

ఉదా: ఆ + కన్య. ఇందులో మొదటిది త్రికము. దానిమీది పదము యొక్క మొదటి అక్షరము 'క'. ఇది అసంయుక్తాక్షరము. ప్రస్తుత సూత్రము చేత దీనికి ద్విత్వము బహుళముగా వచ్చును. వచ్చిన యెడల ఆ + క్కన్య అగును. "ద్విరుక్తంబగు హల్లు పరంబగునపుడాచ్చికంబగు దీర్ఘంబునకు హ్రస్వంబగు" అన్న సూత్రము చేత 'ఆ' అను వర్ణమునకు హ్రస్వము కలిగి అ + క్కన్య = అక్కన్య అని అగును.

ఈవిధముగానే ఈ + కాలము - ఈ + క్కాలము - ఇ + క్కాలము = ఇక్కాలము; ఏ + లోకము - ఏ+ ల్లోకము = ఎ + ల్లోకము = ఎల్లోకము అనే రూపములు ఏర్పడుతాయి.

ఆ + అశ్వము. ఇక్కడ త్రికమునకు పరముగా హల్లు లేదు. కాబట్టి ప్రస్తుత సూత్రము దీనికి వర్తించదేమో అనిపిస్తుంది. కాని ఒక అచ్చుకి వేరొక అచ్చు పరమైనప్పుడు సంధి జరగదమో, లేదా యడాగమము రావడమో జరగాలి. ఇక్కడ 'ఆ' అనునది దీర్ఘము. తెలుగులో దీర్ఘమునకు సంధి లేదు కాబట్టి యడాగమము కలిగి ఆ + యశ్వము అగును. తర్వాత త్రికమునకు అసంయుక్త హల్లు పరమందుండడం వలన ప్రస్తుత సూత్రమును బట్టి ద్విత్వము కలిగి ఆ + య్యశ్వము అనియై, తరువాత 'ఆ' అను దీర్ఘము హ్రస్వమై, 'అయ్యశ్వము' అనే రూపము ఏర్పడును.

అయితే, ఊష్మములకు, రేఫమునకు ద్విత్వము రాదు. అందువలననే సూత్రములో బాహుళకము విధింపబడినది. ఊష్మములు = శ, ష, స, హ; రేఫములు = ర, ఱ. త్రికము మీది శబ్దముల యొక్క మొదటి అక్షరము ఊష్మము కాని, రేఫము కాని అయితే, ద్విత్వము రాదు. ఉదా: ఆ + రూపము = ఆ రూపము; ఈ + శబ్దము + ఈ శబ్దము. ఇది బాహుళకములో అప్రవృత్తికి ఉదాహరణ.

5. ద్విగువున కేకవచనంబు ప్రాయికంబుగా నగు; మిశ్రంబునకు గాదు.

వ్యాఖ్య: సంఖ్యా పూర్వకమైన కర్మధారయ సమాసము ద్విగు సమాసము. అనగా కర్మధారయ సమాసములోని రెండు పదములలో పూర్వ పదము సంఖ్యా వాచకముగా ఉంటే దానిని ద్విగు సమాసము అంటారు. ద్విగు సమాసములో పూర్వ, ఉత్తర పదములు రెండూ అచ్చికములే అయితే, తరుచుగా సమాసము యొక్క అంతమునందు ఏక వచనమే ఉంటుంది. ఆవిధంగా కాక ఒక పదము అచ్చికము, ఒక పదము తత్సమము అయినచో ఏక వచనము కాదు. అని సూత్రార్థము.

ఉదా: మూడు + చిచ్చులు ఇవి సమాసమైనప్పుడు "సమానాధికరణం బగు నుత్తర పదంబు పరంబగునపుడు

వచ్చును. అప్పుడు 'ముక్కంటి' అను రూపము ఏర్పడును. ఈవిధముగా 'టి' వర్ణము కలుగుట సమాసాంత కార్యము.

కదలి రాజు + చూలు. ఈ సమాసములో పూర్వ శబ్దము చివర ఉన్న ఋ వర్ణము నకు లోపమై కదలిరా + చూలు అని అగును. సమాసాంతమున ఉత్వమునకు ఇత్వము కలిగి 'కదలి రాచూలి' అగును. ఈవిధంగా ఉత్వమునకు ఇత్వము వచ్చుట సమాసాంత కార్యము.

నాలుగు + వాతులు (కలవాడు). మొదటి శబ్దమునకు ఆదేశముగా 'నలు' అనియై 'నలు + వాతులు' అని యగును. సమాసాంతము నందలి వర్ణములకు లోపము కలిగి 'నలువ' అని యగును.

సమాసాంత కార్యములు ఒక్కొక్క సమాసములోను ఒక్కొక్క విధముగా ఉంటాయి. వీటిని బాల వ్యాకరణము స్పష్టముగా, నిర్దుష్టముగా తెలుపలేదు. కావున, ప్రయోగములను బట్టి వాటిని నిర్ణయించుకోవలెను.

8. బహువ్రీహిని స్త్రీ వాచ్యంబగుచో నుపమానంబు మీది మేనునకు బోడి యగు.

వ్యాఖ్య: బహువ్రీహి సమాసములో పూర్వ శబ్దము ఉపమాన వాచకమై, ఉత్తర శబ్దముగా ఉపమేయమగు 'మేను' అను శబ్దము ఉండి, ఆ సమాసము స్త్రీని బోధించునెడల, మేను శబ్దమునకు ఆదేశముగా 'బోడి' అను శబ్దము అగును అని సూత్రార్థము.

ఉదా: అలరు + మేను. పువ్వు వంటి శరీరము గల స్త్రీ అనే అర్థములో ఈ రెండు పదములు సమసింపగా అలరు + మేను = అలరు + బోడి = అలరుబోడి అని అగును. ఈవిధముగానే ననబోడి, పూబోడి వంటి రూపములు ఏర్పడును.

9. ద్వంద్వంబునందు ఋ కారంబునకు రవర్ణంబు విభాష నగు.

వ్యాఖ్య : ద్వంద్వ సమాసము నందు పూర్వ పదము యొక్క చివరి ఋ వర్ణమునకు బదులుగా అత్వ విశిష్టమైన రకారము విభాషగా వచ్చును అని సూత్రార్థము. ఇది సాంస్కృతిక ద్వంద్వము. అనగా సంస్కృత పదములకు సంబంధించినది.

ఉదా: మాతృ + పితలు. ఇచ్చటి ఋ వర్ణమునకు 'ర' అను వర్ణము రాగా మాత్ + ర + పితలు = మాత్రపితలు అని యగును. సూత్రమునందు రవర్ణాదేశము విభాష కాబట్టి, ర వర్ణము రాని పక్షమున 'మాతాపితలు' అని యగును.

10. సమాస విభక్తికి లోపంబగు. లట్టునకు గాదు.

వ్యాఖ్య: సమాసము నందు పూర్వ శబ్దము యొక్క విభక్తికి లోపమగును. ద్వితీయాది విభక్తులకు బహువచనమునందు ఆగమముగా వచ్చే లకారమునకు మాత్రము లోపము రాదు. అని సూత్రార్థము.

ఉదా: రామునియొక్క + బాణములు. అని ఉండగా, ప్రస్తుత సూత్రము చేత 'యొక్క' అను విభక్తికి లోపము రాగా, 'రాముని బాణములు' అని అగును.

సరసములు + వచనములు. ఇందులో పూర్వ శబ్దము చివర ఉన్న బహువచన ప్రత్యయమైన 'లు' కర్ణము ప్రస్తుత సూత్రము చేత లోపించును. అప్పుడు సరసము + వచనములు. అగును. "కర్మధారయంబుల మువర్ణకంబునకు బుంపులగు" అను నియమమును బట్టి 'సరసపు వచనములు' అని అగును.

వేయి + వెలుగులు. "బహువ్రీహిని సమాసాంత కార్యంబులుం గానంబడియెడి" అన్న నియమము వలన చివరి లు వర్ణకము లోపించును. వే + వెలుగు. "బహువచనంబు పరంబగునపుడు రేయి ప్రభృతుల తుది యక్షరంబు లోపించు, ఈ లోపంబు సమాసంబులందు జూపట్టెడి" అను బాల వ్యాకరణము, ఆచ్ఛిక పరిచ్ఛేదములోని సూత్రము ప్రకారము సమాసములో పూర్వ పదమైన 'వేయి' శబ్దము యొక్క చివరి 'యి' వర్ణమునకు లోపము కలిగి 'వే వెలుగు' అని అగును.

గుణముల యొక్క + ప్రోక. ఇందులో విభక్తికి లోపము వచ్చి (యొక్క అనునది షష్ఠీ విభక్తి ప్రత్యయము) గుణముల + ప్రోక = గుణముల ప్రోక అని అగును. లడాగమమునకు (లట్ + అగమము = లట్టు) నకు లోపము రాదు. కాబట్టి గుణముల ప్రోక అనియే ఉండును.

Smt. Kandukuri Rajyalakshmi Certificate College for Women Course, Rajahmundry.

Consolidated Monthly Class Attendance Register for Intermediate

For the Month of July, 2022

Group HPT Medium EM

2021 – 22

Certificate Course – Ist I BA. Sp. Tel

Duration: 30 days

Code: [illegible]

Name of the student

Roll No.	NAME OF THE STUDENT	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	No. of Working Days	No. of Days Present
1	E. [illegible]	✓	✓		✓	✓	✓	×	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	×	✓	✓	✓		✓	✓	✓	×	✓	✓			
2	E. [illegible]	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	×	✓		✓	×	✓	✓	×	✓		✓	✓	×	✓	✓	✓			
3	I. [illegible]	✓	✓		×	✓	✓	✓	✓			×	✓	✓	×	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓			
4	J. [illegible]	✓	✓		✓	×	×	✓	✓			✓	✓	✓	×	✓	✓		✓	✓	×	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓			
5	H. [illegible]	×	✓		×	×	✓	✓	✓			×	✓	×	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓			
6	M. [illegible]	×	✓		✓	✓	✓	✓	×			×	✓	×	✓	×	✓		✓	✓	×	✓	✓	✓		✓	×	✓	✓	✓	✓			
7	P. [illegible]	✓	×		✓	✓	×	×	✓			×	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	×	✓		✓	✓	×	✓	✓	✓			
8	P. [illegible]	✓	×		✓	✓	×	✓	✓			×	×	✓	×	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	×	×	✓	×	✓			
9	P. [illegible]	×	×		✓	✓	×	×	×			×	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	×	✓	✓	✓		✓	×	✓	✓	✓	✓			
10	P. [illegible]	✓	✓		×	×	✓	✓	✓			✓	✓	✓	×	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓		×	×	✓	✓	✓	✓			
11	T. [illegible]	✓	×		×	✓	×	✓	×			×	✓	✓	✓	×	✓		×	×	×	×	✓	✓		✓	×	×	×	×	×			

PRINCIPAL
S.K.R. COLLEGE FOR WOMEN
NITHAKARINI SAMAJ
Endowments Dept, Govt. of Andhra Pradesh
RAJAMAHENDRAVARAM

P. [illegible]
I/c of the Dept

S.K.R.C.W. (O)

SKR COLLEGE FOR WOMEN, RAJAMAHENDRAVARAM

భాగం - అ

I. ఈ క్రింది వాటిలో ఆరింటికి సమాధానాలు రాయండి. $5 \times 5 = 30$

1. ఉత్తర ద్రావిడ భాషలు
2. ద్రావిడ భాషల్లో సంఖ్యావాచకాలు
3. అదాన ప్రదానాలు
4. మాండలిక రేఖ
5. అర్థ సంకోచం
6. ఐతరేయ బ్రాహ్మణంలో 'ఆంధ్ర' శబ్దం
7. ఆర్యభాషా కుటుంబం
8. ముండారి భాషలు

భాగం - ఆ

II. ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి. $5 \times 10 = 50$

1. భాషా - స్వరూప స్వభావాల గురించి వివరించండి.

(లేదా)

మాండలికం అంటే ఏమిటో నిర్వచించి, మాండలికాలు ఎన్ని రకాలో వర్గీకరించండి.

2. భారతదేశంలోని భాషా కుటుంబాల గురించి రాయండి.

(లేదా)

ద్రావిడ భాషా కుటుంబం గురించి, ఆ భాషల వ్యాప్తి గురించి క్లుప్తంగా రాయండి.

భాగం - అ

I. ఈ క్రింది వాటిలో ఆరింటికి సమగ్ర వ్యాఖ్య రాయండి. 6 × 5 = 30

1. ఆర్య వ్యవహారంబు దృష్టంబు గ్రాహ్యంబు
2. క్త్వార్థంబైన యిత్తునకు సంధిలేదు
3. జిత్మ బిందు పూర్వంబగు
4. అత్తునకు సంధి బహుళము.
5. దంత్య తాలవ్యంబులయిన చజలు సవర్ణంబులు
6. లక్షణ విరుద్ధంబగు భాష గ్రామ్యంబు
7. ద్రుత ప్రకృతికము మీది పరుషములకు సరళములగు
8. సమానంబునందు ద్రుతంబునకు లోపంబగు

భాగం - ఆ

II. ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి. 2 × 10 = 20

1. ఆదేశ సంధులను సోదాహరణంగా వివరించండి.

ఆగమ సంధులను ఉదాహరణలతో వివరించండి.

S.K.R.C.W. (O)

SKR COLLEGE FOR WOMEN, RAJAMAHENDRAVARAM

నివేదిక

ది.01/07/2022 నుండి ది.30/07/2022 వరకూ నిర్వహించిన సర్టిఫికెట్ కోర్స్ నందు స్పెషల్ తెలుగు విద్యార్థినులు తమ సిలబస్‌లో లేని తెలుగు భాషకు సంబంధించిన భాషా చరిత్ర, చిన్నయ సూరి బాలవ్యాకరణంలోని కొన్ని పరిచ్ఛేదకులను తెలుసుకొనుట జరిగినది.

భాషకు మూలమైన వ్యాకరణాంశములు చదువుట వల్ల విద్యార్థినులకు భాష పట్ల పూర్తి అవగాహన కలిగినది. తెలుగు భాష వ్యవహారంలోని పదాలు, వాటి అర్థాలనూ, మాండలికాలను విద్యార్థులు నేర్చుకోవడం వల్ల వివిధ ప్రాంతాల వారి యాస బాసల పట్ల అవగాహన కలిగినది.

ఇట్లు

తమ విధేయురాలు

పి.కుసుమ కామేశ్వరి

I/C of the Dept.

PRINCIPAL
S.K.R. COLLEGE FOR WOMEN
HITHAKARINI SAMAJ
Entrance Dept.Gowlipet
RAJAMAHENDRAVARAM

శ్రీమతి కందుకూరి రాజ్యలక్ష్మి స్త్రీల కళాశాల,

రాజమహేంద్రవరము

తెలుగుశాఖ

ప్రశంసా పత్రం

కుమారి .....

శ్రీమతి కందుకూరి రాజ్యలక్ష్మి స్త్రీల కళాశాల, తెలుగు శాఖ వారి ఆధ్వర్యంలో నిర్వహించిన "Certificate Course in Basha Sastram & Bala Vyakaranam" నందు పాల్గొన్న సందర్భముగా అందించిన ప్రశంసా పత్రము.

పి. కుసుమకామేశ్వరి
తెలుగు శాఖాధిపతి

కళాశాల ప్రధానాచార్యులు
PRINCIPAL
S.K.R. COLLEGE FOR WOM.
HITHAKARINI SAMAJ
Endowments Dept.,Govt.of Andhra Pradesh
RAJAMAHENDRAVARAM

DEPARTMENT OF TELUGU

2021-22

REMEDIAL COACHING

Not all students learn at the same pace; some students require extra attention The basic premise of remedial coaching is to help students to Catch-up to their peers. When students academically fall behind, a gap opens between their abilities and that of their peers. Over the time, this gap gathers a place and widens to the point where learning in other area is affected.

Remedial Coaching focuses on basic concepts, develop better study habits and to develop confidence in the students for respective subjects. Remedial classes help to close the gap between what a student knows and what he is expected to know.

OBJECTIVES:

1) To identify the potential learning gaps those are hindering the students' progress in the classroom.
2) To improve Academic Skills of the students in the Telugu Subject.
3) To raise the level of comprehension of basic subjects to provide a strong platform for further academic work.
4) To strengthen their understanding, widen knowledge base and attitudes in the concerned subjects.
5) To improve the performance and quality of students and capacitated them

REMEDIAL CLASSES:

Remedial classes are organised in college to assist weak students or the slow learners to improve their performance and understand the basic concepts of a course. Individualised attention during remedial classes helps the students to overcome the subject specific difficulties and improve their grades in final university examination. The main objective of these classes is to provide student centric education to cater the individual needs of the students with well-designed strategies.

The following procedure is followed to conduct remedial classes:

a. SELECTION OF STUDENTS:

First of all, the courses are selected on the basis of previous semester result and level of difficulty. Students of on-going classes are identified on the basis of previous semester examination marks and students of first semester are identified on the basis of marks in Mid Semester Tests and continuous internal evaluation from all UG course. Backlog students and students who voluntarily want to join classes because of difficulty to pace with class are also facilitated with remedial classes.

b. COURSE SCHEDULE PREPARATION:

Schedule for remedial classes is prepared, usually conducting classes before or after regular class hours and at the end of the semester i.e. after the completion of the syllabus in the examination preparatory days. Students are divided into small sized groups. Concerned subject Lecturers in the departments is assigned duty to assist one group. The record of attendance is also maintained by the faculty members.

c. ANALYZING WEAKNESS AND STRENGTHS OF STUDENTS:

After the selection of students and allotment of groups the concerned teacher evaluates the weak points of the students from the previous performance in examinations. We selects the topics from the course which the students were not able to understand during regular classes. We also conducts a discussion with the students to find out the reason of unintelligibility of those topics. After discussion with the students, we, comes to know about strong and weak points of the student and in consequence to this we designs our strategy for remedial classes.

d. CONDUCT OF REMEDIAL CLASSES :-

Different student centre techniques/ strategies are used for remedial classes to achieve desired level of learning. Concepts are divided in small parts and demonstrated in simple language. Basics of subjects are cleared through individualized methods, notes on important topics and University question bank are provided. Faculty members give academic as well as personal advice or counselling to student. Revision of important topics is focused and teachers discuss the way of presenting answers in the exam to score good marks. Critical topics are re-explained for better understanding by the faculty of the Department. Regular tests are conducted to assess the progress of students. We communicate regularly with parents regarding.

e. PROGRESS REPORT:-

Each faculty member, who teaches remedial classes, maintains all the records like attendance, topic covered, teaching learning material etc. The records are kept in proper manner as prescribed by higher authority from time to time. Performance of the enrolled students in final semester examination is the key indicator of success. After the declaration of results of final semester of students a progress report is prepared by each faculty member in prescribed format explaining the number of enrolled students and pass percentage of the group allocated. If required, strategies of teaching are re-designed for next sessions according to progress report.

S.K.R.COLLEGE FOR WOMEN, RAJAHMUNDRY

DEPARTMENT OF TELUGU

REMEDIAL COACHING

Name of the Lecturer: P.KUSUMA KAMESWARI ,K.S.ANNAPURNADEVI, P.VIJAYALAKSHMI
Semester-Vth Sem, IIIrd Sem, Ist Sem

Class IIBA-Sp.Telugu **Year-2021-22**

S.NO	Name of the Student	Marks obtained in the previous semester Mid	TOPIC COVERED					Marks obtained tin the internal exam after remedial coaching	Signature of the student	Remarks
			Dt	Dt	Dt	Dt	Dt			
			7/2/21 Vyakaranam	8/2/21 Sandhi Parichhedam	9/2/21 Sandhi Parichhed	10/2/21 Mandalikaalu	11/2/21 Telugu Bashaa Kutumbaaalu			
1.	K.Rajyalakshmi	C						C		
2.	Y.Sowjanya	C						B+		
3.	J.Adilakshmi	B						B+		
4.	K.Durga Bhavani	B						B+		

S.NO	Name of the Student	Marks obtained in the previous semester Mid	TOPIC COVERED							
			Dt	Dt	Dt	Dt	Dt			
			21/3/21 Nannaya	22/3/21 Thikkana	23/3/21 Srinatha Yugam	24/3/21 Rayalayugam	25/3/21 Nayaka Rajulu			
1.	M.Vijayalakshmi	B						B+		
2.	M.Anantha Lakshmi	B						B+		

Class IBA-Sp.Telugu **Year-2021-22**

S.NO	Name of the Student	Marks obtained in the previous semester Mid	18/4/22 Bejjamahadevi	19/4/22 Pothana	20/4/22 Prahlada	21/4/22 Thikkana	22/4/22 Molla	Marks obtained tin the internal exam after remedial coaching	Signature of the student	Remarks
1.	K. jyothisri	06						D		
2.	P. silaja	07						D		
3.	E.Madhubala	09						B+		
4.	T.Bindu Madhavi	07						-		

S.K.R.COLLEGE FOR WOMEN, RAJAHMUNDRY

DEPARTMENT OF TELUGU

REMEDIAL COACHING

Name of the Lecturer: P.KUSUMA KAMESWARI ,K.S.ANNAPURNADEVI, P.VIJAYALAKSHMI
Semester- IIIrd Sem

Class II Degree-Gen.Telugu **Year-2021-22**

S.NO	Name of the Student		Marks obtained in the previous semester Mid	TOPIC COVERED					Marks obtained tin the internal exam after remedial coaching	Signature of the student
				Dt	Dt	Dt	Dt	Dt		
				28/3/22 Telugu Katha	29/3/22 Anuvaada rakaalu	30/3/22 Patrikalu-rakaali	31/3/2022 Print Media	1/4/2022 Electronic Media		
	BA									
1.	V.Poojitha		F						D	
2.	V.Vasanthi		F						C	
3.	B. Ramalakshmi		F						D	
	B.Com									
1.	A. likhitha		F						D	
2.	V.Gaganasri		F						D	
	B.Sc									
1.	P.Venkata Jyothi Priyanka		F						C	
2.	J.Vagdevi		Ab							

S.K.R.COLLEGE FOR WOMEN, RAJAHMUNDRY

DEPARTMENT OF TELUGU

REMEDIAL COACHING

Name of the Lecturer: P.KUSUMA KAMESWARI ,K.S.ANNAPURNADEVI, P.VIJAYALAKSHMI
Sem-I

Class - I Degree All Groups **Year-2021-22**

S.NO	Name of the Student		Marks obtained in the previous semester Mid	Topics Covered Raajaneeti 2/5/22	Thikkana 3/5/22	Doumyudi Dharmopadesam 4/5/22	Srinadha 5/5/22	Molla 6/5/22	Marks obtained tin the internal exam after remedial coaching	Signatur the stud
1.	Ch.Prasanna	BA	F							
2.	N.Ramya Sri		F							
3.	V. Bhaskara Kumari		F							
4.	G.Akhila	B.Com	F							
5.	P.Kavya		F							
6.	P.Mahalakshmi		F							
7.	S.Lavanya rani		F							
8.	T.Bulliyamma		F							
9.	K.Saveena angel		F							
10	K.Neha		F							
11	T.Mrudula		F							
12	Ch.Lalitha		F							

13	P.Priyanka		F							
14	T.Niharika		F							
15	Y.Bindu phani priya		F							
16	Y.Karunabala Santhoshi		F							

SKR COLLEGE FOR WOMEN, RAJAHMUNDRY

Department of Telugu

List of Seminars

2021-22

2021-22	T.sai sandhya	IIB.Com	Adhunika kavulu
	S.Dhana lakshmi	IIB.Com	Adhunika kavulu
	Ch.Estheru rani	IIB.Com	Adhunika kavulu
	K.Himabindu	IIB.Com	Adhunika kavulu
	K.Lakshmi prasanna	IIB.Sc	Pracheena Kavulu
	E.Shara	IIB.Sc	Pracheena Kavulu
	L.Anisha	IIB.Sc	Pracheena Kavulu
	M.Divya Prasanna	IIB.Sc	Pracheena Kavulu
	S.M.Sai lakshmi	IIB.Sc	Pracheena Kavulu
	J.Manisha	IIBA	Pracheena Kavulu
	E.Tanuja	IIBA	Pracheena Kavulu
	G.Vijaya durga	IBA	Adhunika kavulu
	S.Swathi	IBA	Adhunika kavulu
	K.Naveena	IBA	Adhunika kavulu
	Y.seshu kumari	IBA	Adhunika kavulu
	N,Renuka	IBA	Adhunika kavulu

	K.Mary	IBSc	Adhunika kavulu
	D.Reshma	IBSc	Pracheena kavulu
	Y.Devi	IBSc	Adhunika kavulu
	A.Lalitha	IBSc	Pracheena kavulu
	K.Niharika	IBSc	Adhunika kavulu
	KVVND Bhavani	*IB.Sc*	Pracheena kavulu
	M.subhashini	*IB.Sc*	Adhunika kavulu
	R.Surekha	*IB.Sc*	Pracheena kavulu
	B.Divya	*IB.Sc*	Pracheena kavulu
	U.Triveni	*IB.Sc*	Pracheena kavulu

Sign of the I/C of the Dept

Sign of the Principal

Implementation of ICT and LMS in Teaching-Learning

ICT enables the use of innovative educational resources for establishing an active collaboration of students. During the pandemic period, the use of ICT and LMS has contributed greatly to the educational sector of our society. The introduction of online classes, power point presentations and online courses has changed the way a person looks at education. Not only has education now become much accessible at the comfort of your house, it has also been made affordable for all. With the efforts put up by the government, many students have now access to their own laptops and ultimately to online learning. Online learning has been designed to make the learner feel comfortable learning at their own pace. Power point presentations have proven to provide students with essential synopsis that can be useful for reference and note making. Online classes through Zoom, Google Meet and WebEx has solved the problem of social distance among people while making sure that they're getting quality education at the comfort of their house.

1:16 75%

Your videos

Videos Shorts Live

No views · 2 years ago

0 0

Dutavakyam

67 views · 2 years ago

0 0

Harijana Satakam

57 views · 2 years ago

0 0

Complex compounds part2

29 views · 2 years ago

1 0

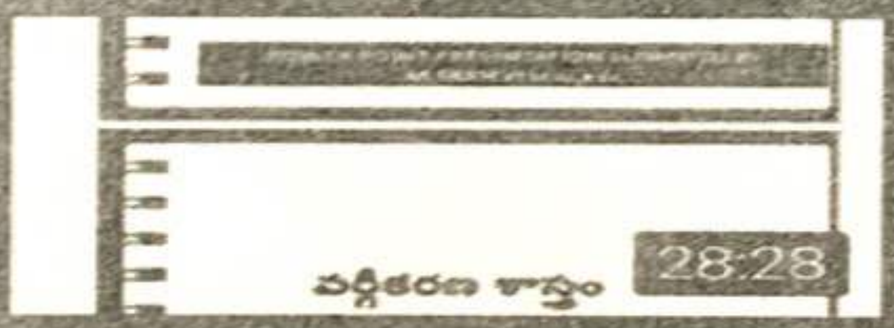

FUNDAMENTAL components of Taxanomy

61 views · 2 years ago

5 0

BANKING - UNIT 1

35 views · 2 years ago

Made for Kids

0 0

Systems of Poultry framing

44 views · 2 years ago

Made for Kids

0 0

Home Shorts Subscriptions Library

1:15 75%

Your videos

Videos Shorts Live

14:31

Once upon a time

25 views • 2 years ago

15:53

Poultry farming

34 views • 2 years ago

37:30

Taxonomic resources - Plant Herbarium

21 views • 2 years ago

22:45

BHAASHACHARITRA.. Bhaashothppatti-vadaalu.

234 views • 2 years ago

19:42

Vagjmayam-saraswatam-sahityam

229 views • 2 years ago

23:08

Concepts of National income

20 views • 2 years ago

21:41

Society and Education - SC...

35 views • 2 years ago

Society and Education - SCOPE

Home Shorts Subscriptions Library

62% 10:26 AM

sha charithra - Read-only

an't save change...

Smt.KANDUKURI RAJYALAKSHMI COLLEGE FOR WOMEN
RAJAMAHENDRAVARAM

DEPARTMENT OF TELUGU

అంశము పేరు : భాషోత్పత్తి – వాదాలు

POWER POINT PRESENTED BY :
K.S.ANNAPURNA DEVI, (M.A, M.Phil) LECTURER IN TELUGU.

1

- భాష - అర్థ వివరణ
- భాషావేత్తల సిద్ధాంతాలు

భాష - అర్థ వివరణ

'భాష' అన దాతువు నుంచి భాష ఏర్పడినది . 'వ్యక్తమైనవాక్' అని అర్థము . మానవుడు చూసిన వస్తువులను, భావించిన భావాలను, పొందిన అనుభూతులను తోటివారికి తెలుపుచూ కావించు మాటల సముదాయము భాష . మానవుడు మొదట అరచుట, అవయవాల చలనం , ధ్వనులు చేయుట , బొమ్మల వంటి భాషేతర సాధనాల ద్వారా భావ వ్యక్తీకరణ చేసేవాడని , క్రమంగా ధ్వనులనుంచి వర్ణాలు , వర్ణాలనుంచి పదాలు , పదాలతో వాక్యాలు ఏర్పరుచుకున్న భాష ద్వారా మానవుడు భావ వ్యక్తీకరణ చేయగలిగాడని భాషా శాస్త్రవేత్తలు భాషా క్రమ వికాసాన్ని వివరించారు . భాష యొక్క క్రమ వికాస చరిత్రను తెలిపేది భాషా శాస్త్రం కాగా, ఇంద

Recorder

1:01 PM
aya · Read-only
an't save change...

Smt. KONERU LAKSHMAYYA NAYALAKSHMI COLLEGE FOR WOMEN

NAYAKANESTRA NAYAKAM

DEPARTMENT OF TELUGU

అంశము పేరు :

ప్రాచ్యన్నయ యుగం – సాహిత్య వికాసం

POWER POINT PRESENTED BY

K.LAKSHMAPURNA DEVI (M.A., M.PHIL) LECTURER IN TELUGU

1

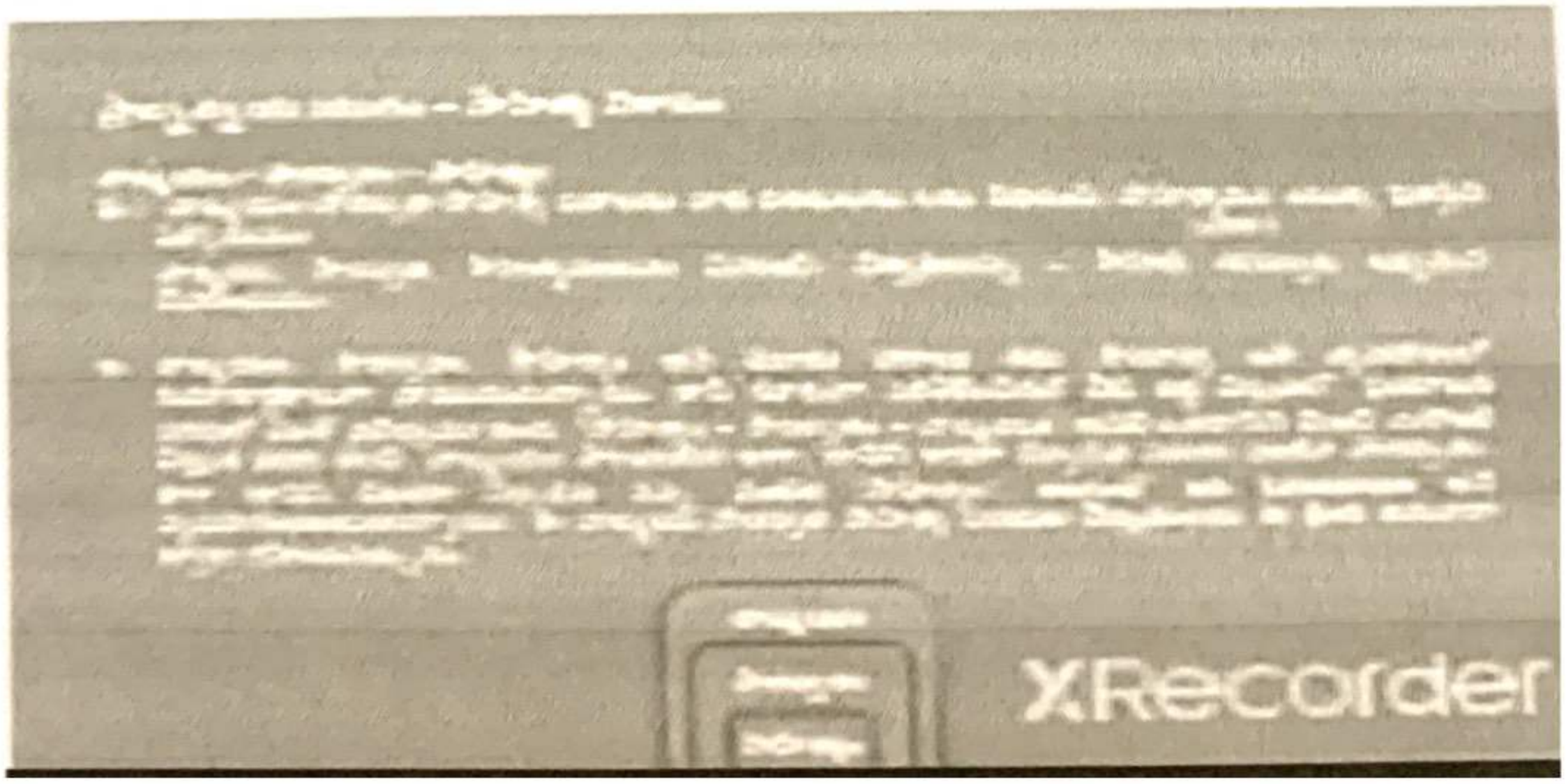

XRecorder

K.S. Annapurna devi - Telugu Dept.
2020 - 2021. online classes.

Today

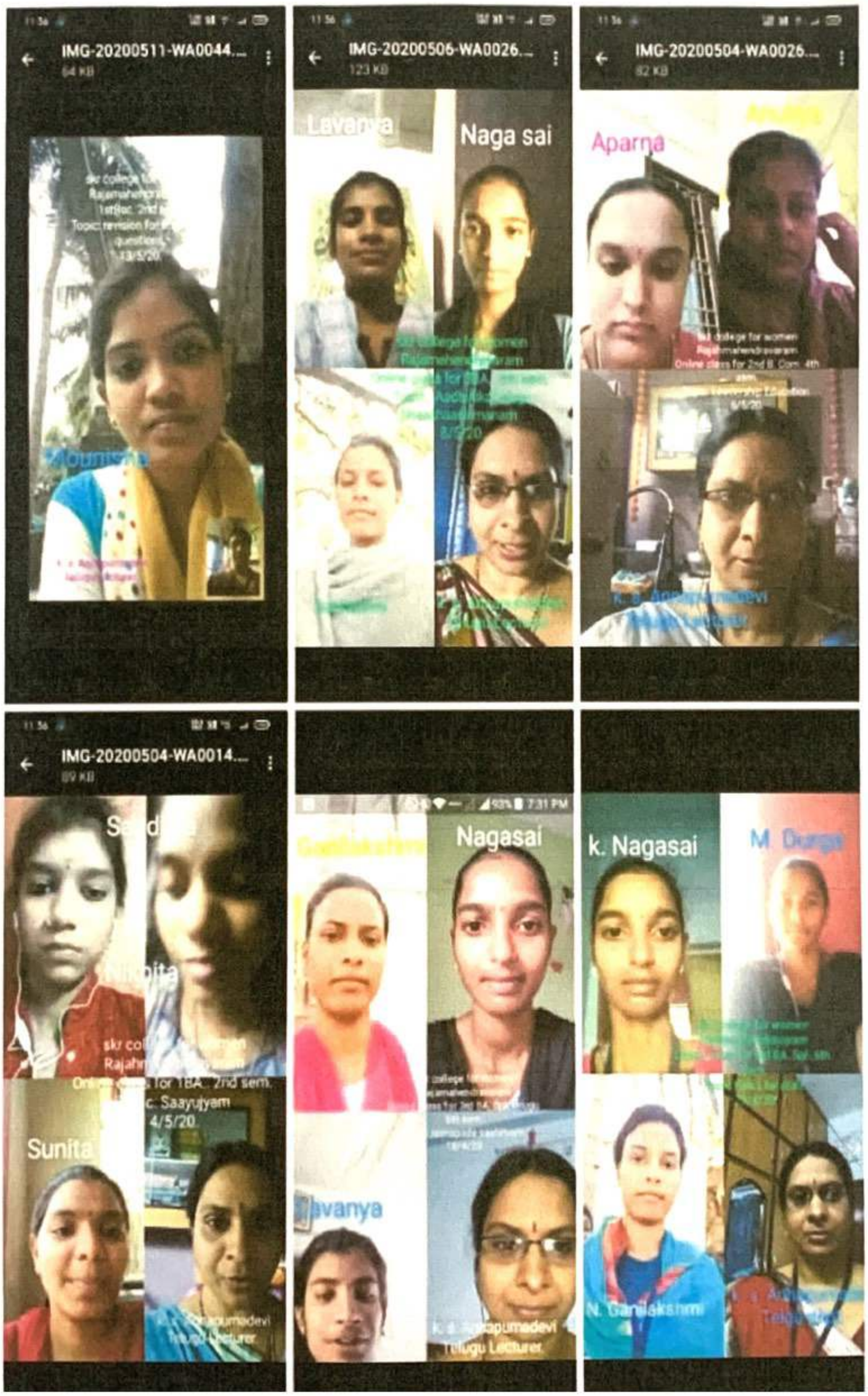

SKR College for women - Telugu Dept - - 2020 - 2021.
online classes.

Subject	MONTH	Name of Lecturer	Date	Group	Medium	No of Students Registered	No of Students Attended	App Used	Paper	TOPIC COVERED	COVERAGE OF SYLLABUS(%)
LUGU	APRIL	K.S. ANNAPURNA DEVI	26/4/21	3RD BA	Telugu.	6	4	Whats App	Elective.	Introduction	
				BA	Telugu	6	4	Whats App	Cluster1	Introduction	
			27/4/21	BA	Telugu	6	4	Whats App	cluster2	Introduction	
			28/4/21	BA	Telugu	6	4	Whats App	Elective	Janapada vrgeekarana	
				BA	Telugu	6	3	Whats App	cluster3	Aadhinka Telugubhasha	
			294/21	BA	Telugu	6	3	Whats App	cluster1	Anuvaadam ardha vivarana	
				BA	Telugu	6	4	Whats App	cluster3	Sandhi	
			30/4/21	BA	Telugu	6	3	Whats App	cluster3	Samaasam.	
				BA	Telugu	6	3	Whats App	elective	Janapada vigjnanam valla prayojanaalu.	
			1/5/21	BA	Telugu	6	4	Whats App	cluster1	Anuvadam -swarupa swabhaavaalu.	25%
				BA	Telugu	6	3	Whats App	cluster2	JOURNALISM. Introduction	
				BA	Telugu	6	3	Whats App	cluster3	Lingamu	
				2ND BSC	TM&EM	95	30	Googlemeet	Leadership Educ	Introduction	
MAY	1ST WEEK		3/5/21	BA	TM	6	3	Whats App	Elective	Janapada vgnaanaaniki praachyulu che	25%
				BA	Tm	6	3	Whats App	cluster1	Anuvaada pramanaalu.	
			4/5/21	BA	Tm	6	3	Whats App	cluster2	kamunication nirvachanam-rakaalu.	
			5/5/21	BA	Tm	6	3	Whats App	elective	Janapada sahityam. pannaamam.	
				BA	Tm	6	3	Whats App	cluster3	Vachanamu	
			6/5/21	BA	Tm	6	4	Whats App	cluster1	Moclabhasha Lakshyabhasha	
				BA	Tm	6	3	Whats App	cluster3	Vibhakti nirmaanam	
			7/5/21	BA	Tm	6	4	Whats App	cluster3	Kriya	
				BA	Tm	6	3	Whats App	elective	sista saahityam.	
			8/5/21	BA	Tm	6	4	Whats App	cluster1	padamu	
				BA	Tm	6	3	Whats App	cluster2	Direct communication.	25%
				BA	Tm	6	4	Whats App	cluster3	Pradipadikala Nirmaanam	
				BA	Tm	95	30	GOOGLEMEET	Leadership Educ	organisation	20%
	2 ND WEEK		10/5/21	BA	Tm	6	3	Whats App	elective	Janapada vigjnaananiki paaschaatyulu chesina krishi	
				BA	Tm	6	3	Whats App	cluster1	pada bamdhamu	
			11/5/21	BA	Tm	6	4	Whats App	cluster2	Verbal communication	
			12/5/21	BA	Tm	6	4	Whats App	elective	sistetara sahityam.	
				BA	Tm	6	3	Whats App	cluster3	Akarmaka kriyalu	25%
			13/5/21	BA	Tm	6	3	Whats App	cluster1	vaakyam	

	13/5/21	BA	Tm	6	3	Whats App	cluster1	vaakyam	
		BA	Tm	6	3	Whats App	cluster3	Sakarmaka kriyalu	
	14/5/21	BA	Tm	6	4	Whats App	cluster3	Preranaardhaka kriyalu	
		BA	Tm	6	4	Whats App	elective	Janapada geyaalu	
	15/5/21	BA	Tm	6	3	Whats App	cluster1	Upavaakyam	
		BA	Tm	6	4	Whats App	cluster2	Non verbal communication	
		BA	Tm	6	3	Whats App	cluster3	Samaapaka kriyalu	
		2ND BSC	TM&EM	95	30	googlemeet	Leadership Educ	Management	
3RD WEEK	17/5/21	BA	TM	6	3	Whats App	elective	Janapadageya swaroopa swabhavalu	25%
		BA	Tm	6	3	Whats App	cluster1	Anuvaadam Sastramaa?-kalaa?	
	18/5/21	BA	Tm	6	3	Whats App	cluster2	Maas communication	
	19/5/21	BA	Tm	6	3	Whats App	elective	Janapada kadhaa geyaalu.	
		BA	Tm	6	3	Whats App	cluster3	Asamaapaka kriyalu	
	20/5/21	BA	Tm	6	3	Whats App	cluster1	vividha rakaala Anuvaadaalu	
		BA	Tm	6	4	Whats App	cluster3	Vaakya bhedaalu	
	21/5/21	BA	Tm	6	4	Whats App	cluster3	Saamaanya vaakyam	
		BA	Tm	6	3	Whats App	elective	Adbhutarasa Kadha geyaalu	
	22/5/21	BA	TM	6	3	Whats App	cluster1	Moola vidheyaanuvaadam	
		BA	Tm	6	3	Whats App	cluster2	Group communication	
		BA	Tm	6	3	Whats App	cluster3	Samsksta vaakyam	
		2ND BSC	TM&EM	95	30	googlemeet	LeadershipEduc	Leadership-meaning and significance	
4TH WEEK	24/5/21	BA	TM	6	3	Whats App	elective	Shistetara saahityam	30%
		BA	Tm	6	4	Whats App	cluster1	Swechaanuvaadam	
	25/5/21	BA	TM	6	3	Whats App	cluster2	Reporting	
	26/5/21	BA	TM	6	3	Whats App	elective	Karunarasaathmaka kadhageyalu	
		BA	Tm	6	4	Whats App	cluster3	Samyukta Vaakyam	
	27/5/21	BA	Tm	6	3	Whats App	cluster1	Nudikaarapu Anuvaadam	
		BA	Tm	6	3	Whats App	cluster3	Kriyaa rahita vaakyam	
	28/5/21	BA	TM	6	3	Whats App	cluster3	Kriyaa sahita vaakyam	
		BA	Tm	6	3	Whats App	elective	powraanika kadhageyalu	
	29/5/21	BA	TM	6	4	Whats App	cluster1	Yaantrika Anuvaadam	
		BA	Tm	6	3	Whats App	cluster2	Editing	
		BA	Tm	6	3	Whats App	cluster3	Yattadardhaka vaakyaalu	
		2ND BSC	TM&EM	95	40	googlemeet	Leadership Educ	Trait Theory	35%

4TH WEEK	24/5/21	BA	TM	6	3	Whats App	elective	Shistelara saahityam	
		BA	Tm	6	4	Whats App	cluster1	Swechaanuvaadam.	
	25/5/21	BA	TM	6	3	Whats App	cluster2	Reporting	
	26/5/21	BA	TM	6	3	Whats App	elective	Karunarasaathmaka kadhageyalu	
		BA	Tm	6	4	Whats App	cluster3	Samyukta Vaakyam	
	27/5/21	BA	Tm	6	3	Whats App	cluster1	Nudikaarapu Anuvaadam	
		BA	Tm	6	3	Whats App	cluster3	Kriyaa rahita vaakyam	
	28/5/21	BA	TM	6	3	Whats App	cluster3	Kriyaa sahita vaakyam	
		BA	Tm	6	3	Whats App	elective	powraanika kadhageyalu	
	29/5/21	BA	TM	6	4	Whats App	cluster1	Yaantrika Anuvaadam.	
		BA	Tm	6	3	Whats App	cluster2	Editing	
		BA	Tm	6	3	Whats App	cluster3	Yattadardhaka vaakyaalu.	
		2ND BSC	TM&EM	95	40	googlemeet	Leadership Educ	Trait Theory	3
5Th WEEK	31/5/21	BA	TM	6	4	Whats App	elective	veeragaadhalu	
		BA	Tm	6	4	Whats App	cluster1	Anuvaadakudu- Lakshanaalu-Rakaalu.	
K.S.ANNAPURNA DEVI.	1/6/21	1ST DEGREE ALL GROUPS		144	60	googlemeet	Gen. Telugu	Telugu kadhaanika	2
June 1st week.		3RD BA	Tm	6	3	Whats App	cluster2	reporter arhatalu	
		BA	Tm	6	4	Whats App	1st Spl.	vemana.. intoduction	2
	2/6/21	BA	Tm	6	3	Whats App	Elective	veera gaadhalu swarupa swabhavalu	
		BA	Tm	6	3	Whats App	cluster3	karmani vaakyalu	
	3/6/21	BA	Tm	6	2	Whats App	2nd spl	sumati satakam	2
		BA	Tm	6	3	Whats App	cluster1	Anuvadam swarupa swabhavalu	
		BA	Tm	6	3	watsapp	cluster3	kartari prayogaalu	
		BA	Tm	144	30	Googlemeet	ICS	Evolution of India's Culture.. Introduction	
	4/6/21	BA	Tm	6	3	watsapp	cluster3	prathyayaalu	
		BA	Tm	6	3	watsapp	Elective	palnaati veera charitra	
	5/6/21	BA	Tm	6	3	watsapp	Cluster1	Anuvada nirvachanam	
		BA	Tm	6	2	watsapp	Cluster2	reporter lakshanaalu	
		BA	Tm	6	2	watsapp	cluster3	purusha bodhaka prathyayaalu	
		2ND BSC	TM & EM	95	30	googlemeet	LEADERSHIP EI	Black&Mountain Theory	4
2nd WEEK	7/6/21	BA	TM	6	3	watsapp	Elective	kaatamaraju kadha	5
		BA	TM	6	3	watsapp	cluster1	Anuvada pramanalu	
		BA	TM	144	30	googlemeet	ICS	Evolution of India's Culture	
	8/6/21	BA	TM	95	35	googlemeet	1st Degree All gr	Vimarsa-parichayam	

Telugu	April	P.VIJAYA LAKSHMI	27/4/21	2nd B.A spl	T.M	6	3	WhatsApp	2nd spl	syllabus introdution
Telugu	April	P.VIJAYA LAKSHMI	30/4/21	2nd B.A spl	T.M	6	3	WhatsApp	2nd spl	Adunika kavithvam parichayam
Telugu	May	P.VIJAYA LAKSHMI	1/5/21	2ndB.A.Bcom	T.M,E.M	80	45	Google meet	LEADERSHIP	Management
Telugu	May	P.VIJAYA LAKSHMI	3/5/21	2nd B.A spl	T.M	6	4	WhatsApp	2nd spl	Adunika kavithvam Lakshanaalu
Telugu	May	P.VIJAYA LAKSHMI	4/5/21	2nd B. A spl	T.M	6	4	WhatsApp	2nd spl	Gurajada Apparao
Telugu	May	P.VIJAYA LAKSHMI	7/5/21	2nd B.A spl	T.M	6	4	WhatsApp	2nd spl	Gurajada Apparao
Telugu	May	P.VIJAYA LAKSHMI	8/5/21	2nd B.A, Bcom	T.M,E.M	80	40	Google meet	LEADERSHIP	Management
Telugu	May	P.VIJAYA LAKSHMI	24/5/21	2nd B.A spl	T.M	6	4	WhatsApp	2nd spl	Devulapalli venkata krishna sasthri
Telugu	May	P.VIJAYA LAKSHMI	25/5/21	2nd B.A spl	T.M	6	3	WhatsApp	2nd spl	Devulapalli venkata krishna sasthri
Telugu	May	P.VIJAYA LAKSHMI	28/5/21	2nd B.A spl	T.M	6	3	WhatsApp	2nd spl	Devulapalli venkata krishna sasthri
Telugu	May	P.VIJAYA LAKSHMI	29/5/21	2nd B.A , Bcom	T.M,E.M	80	37	Google meet	LEADERSHIP	Oraganisation
Telugu	May	P.VIJAYA LAKSHMI	31/5/21	2nd B.A spl	T.M	6	4	WhatsApp	2nd spl	Devulapalli venkata krishna sasthri
Telugu	June	P.VIJAYA LAKSHMI	1/6/21	2nd B.A spl	T.M	6	4	WhatsApp	2nd spl	Gurram joshua
Telugu	June	P.VIJAYA LAKSHMI	2/6/21	1st B.A spl	T.M	6	4	WhatsApp	1st B.A spl	Syllabus introduction
Telugu	June	P.VIJAYA LAKSHMI	3/6/21	1st Degree	T.M,E.M	144	90	Google meet	Gen Telugu	Syllabus introdution
Telugu	June	P.VIJAYA LAKSHMI	4/6/21	1st Degree	T.M,E.M	144	89	Google meet	Gen Telugu	Model paper parichayam
				2nd B.A spl	T.M	6	3	WhatsApp	2nd B.A spl	Gurram joshua
Telugu	June	P.VIJAYA LAKSHMI	5/6/21	2nd B.A, Bcom	T.M,E.M	80	60	Google meet	LEADERSHIP	Oraganisation
Telugu	June	P.VIJAYA LAKSHMI	7/6/21	2nd B. A	T.M	6	4	WhatsApp	2nd spl	Gurram joshua
				1st Degree	T.M,E.M	144	90	Google meet	Gen Telugu	Adhunika kavithvam
				1st B.A,Bcom	T.M,E.M	75	65	Google meet	ICS	Syllabus introduction
Telugu	June	P.VIJAYA LAKSHMI	8/6/21	2nd B.A spl	T.M	6	3	WhatsApp	2nd spl	Gurram joshua
Telugu	June	P.VIJAYA LAKSHMI	9/6/21	1st B. A spl	T.M	6	4	WhatsApp	1st B.A spl	Sri Sri introdution
Telugu	June	P.VIJAYA LAKSHMI	10/6/21	1st Degree	T.M,E.M	144	99	Google meet	Gen Telugu	Adhunika kavithvam
				1st B.A,Bcom	T.M,E.M	75	60	Google meet	ICS	Model paper panchayam
Telugu	June	P.VIJAYA LAKSHMI	11/6/21	1st Degree	T.M,E.M	144	89	Google meet	Gen Telugu	Adhunika kavithvam
				2nd B.A spl	T.M	6	5	WhatsApp	2nd spl	Sn Sn
Telugu	June	P.VIJAYA LAKSHMI	12/6/21	2nd B.A,Bcom	T.M,E.M	80	63	Google meet	LEADERSHIP	Naayakudi Lakshanalu
Telugu	June	P.VIJAYA LAKSHMI	14/6/21	2ndB.A spl	T.M	6	4	WhatsApp	2nd spl	Sn Sn
				1st Degree	T.M,E.M	144	92	Google meet	Gen Telugu	Adunika kavithvam Lakshanaalu
				1stB.A.Bcom	T.M,E.M	75	45	Google meet	ICS	Kandukun Veeresalingam Pantulu
Telugu	June	P.VIJAYA LAKSHMI	15/6/21	2nd B.A spl	T.M	6	4	WhatsApp	2nd spl	Sn Sn
Telugu	June	P.VIJAYA LAKSHMI	16/6/21	1st B.A spl	T.M	6	4	WhatsApp	1st spl	Sn sri
Telugu	June	P.VIJAYA LAKSHMI	17/6/21	1st Degree	T.M,E.M	144	85	Google meet	Gen Telugu	Adunika Kavithvam Lakshanalu

Today
Aparna
Anuhya
skr college for women
Rajamahendravaram
Online class for 2nd B. Com. 4th sem.
Topic: Leadership Education.
11/5/20.
Lavanya
Naga sai
Lakshmi
skr college for women
Rajamahendravaram
Online class for 1st B. Com. 2nd sem.
Topic: padyaalu.
7/5/20.
k. s. Annapurnadevi
Telugu Lecturer
Sunita
Telugu Lecturer

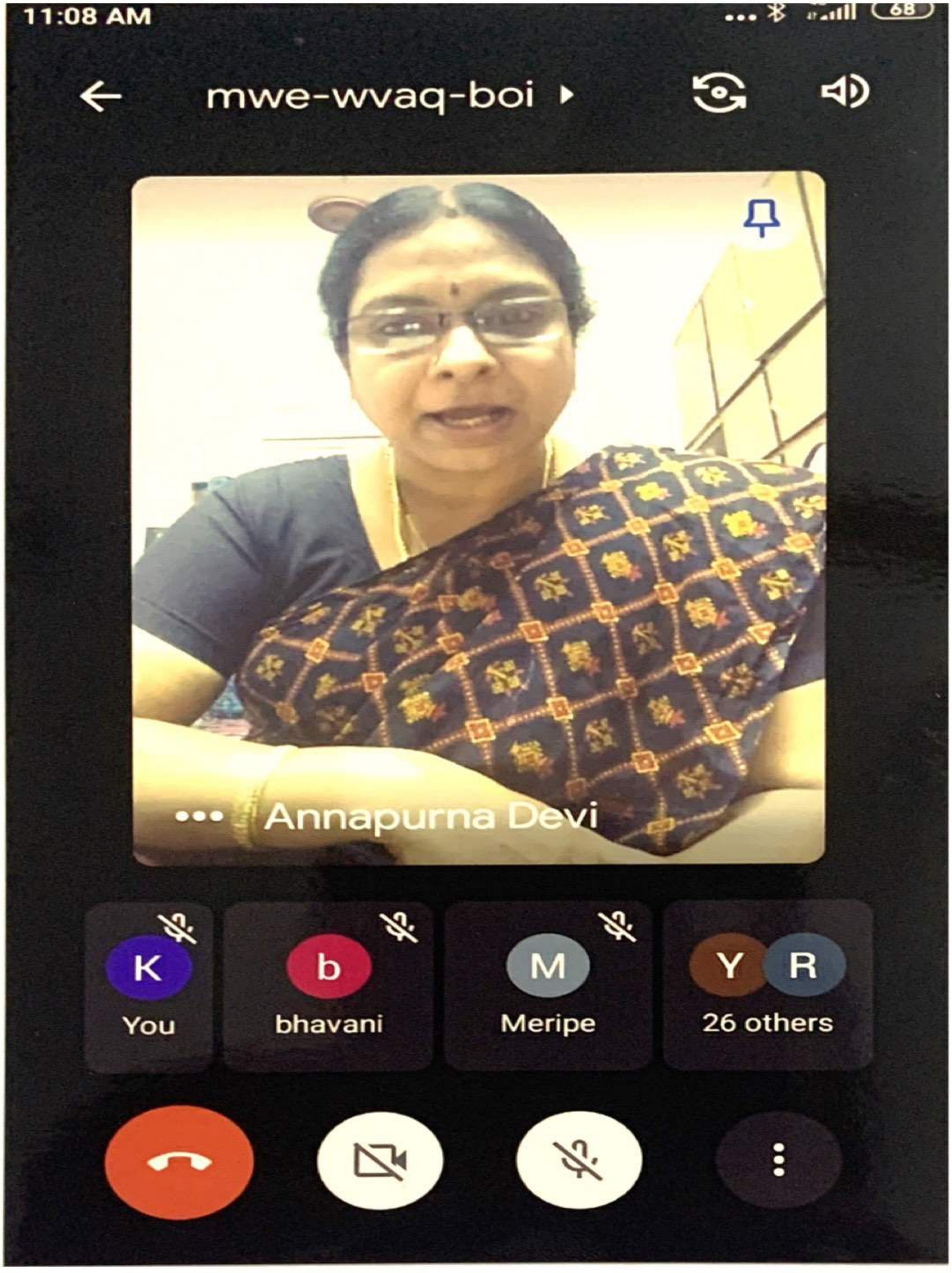
11:08 AM
mwe-wvaq-boi
Annapurna Devi
K
You
b
bhavani
M
Meripe
Y
R
26 others

Today

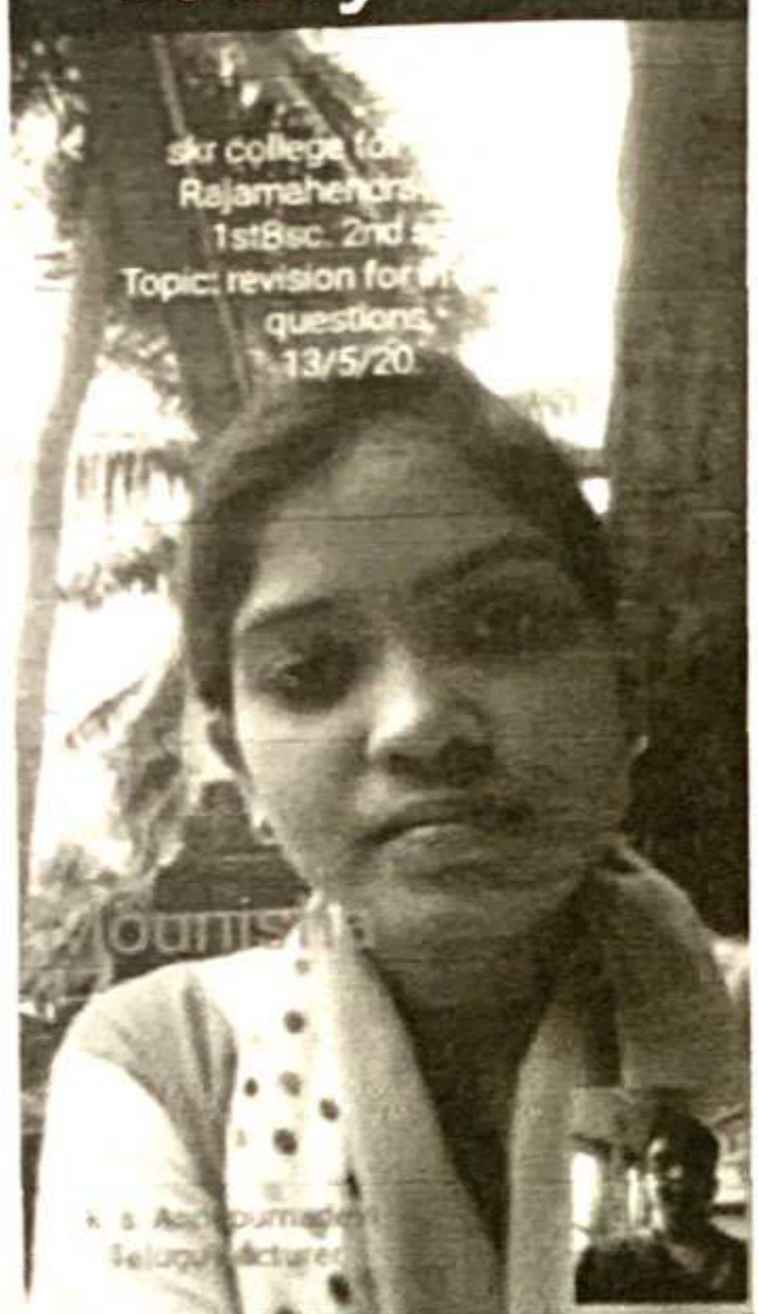
skr college for
Rajamahendra
1stBsc. 2nd
Topic: revision for
questions.
13/5/20.

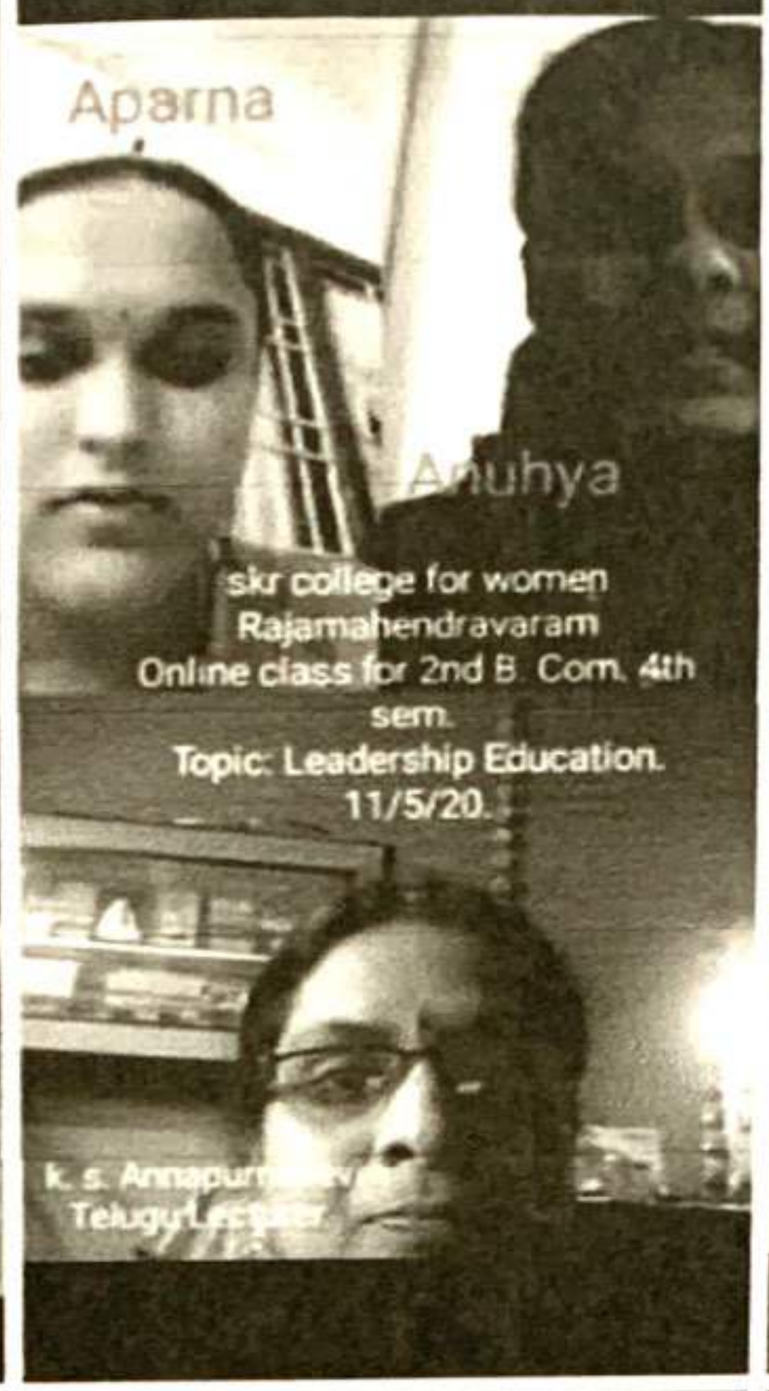
Aparna
Anuhya
skr college for women
Rajamahendravaram
Online class for 2nd B. Com. 4th
sem.
Topic: Leadership Education.
11/5/20.

Naga sai

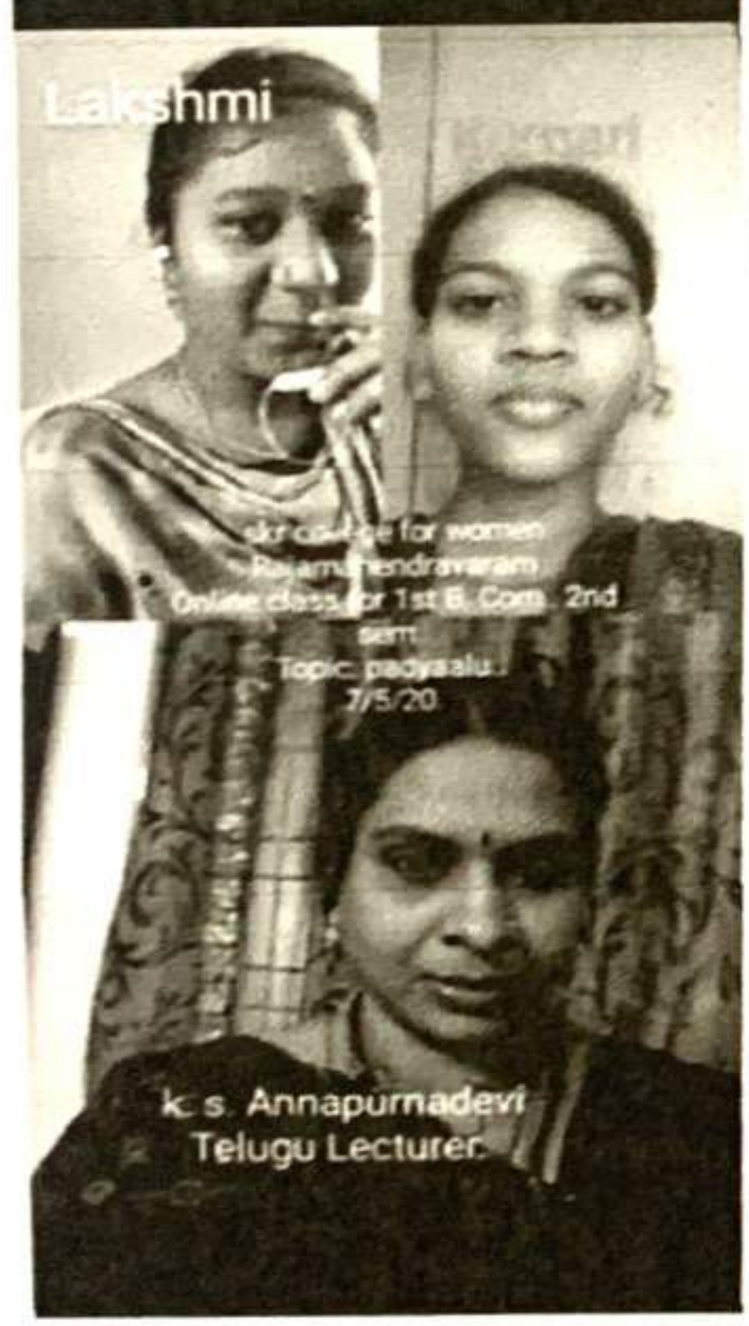
Lakshmi
skr college for women
Rajamahendravaram
Online class for 1st B. Com. 2nd
sem.
Topic: padyaalu.
7/5/20.
k. s. Annapurnadevi
Telugu Lecturer.

SUSMITA
for 1B. Com. 2nd sem.
Subhadraakalyaanam
6/5/20.

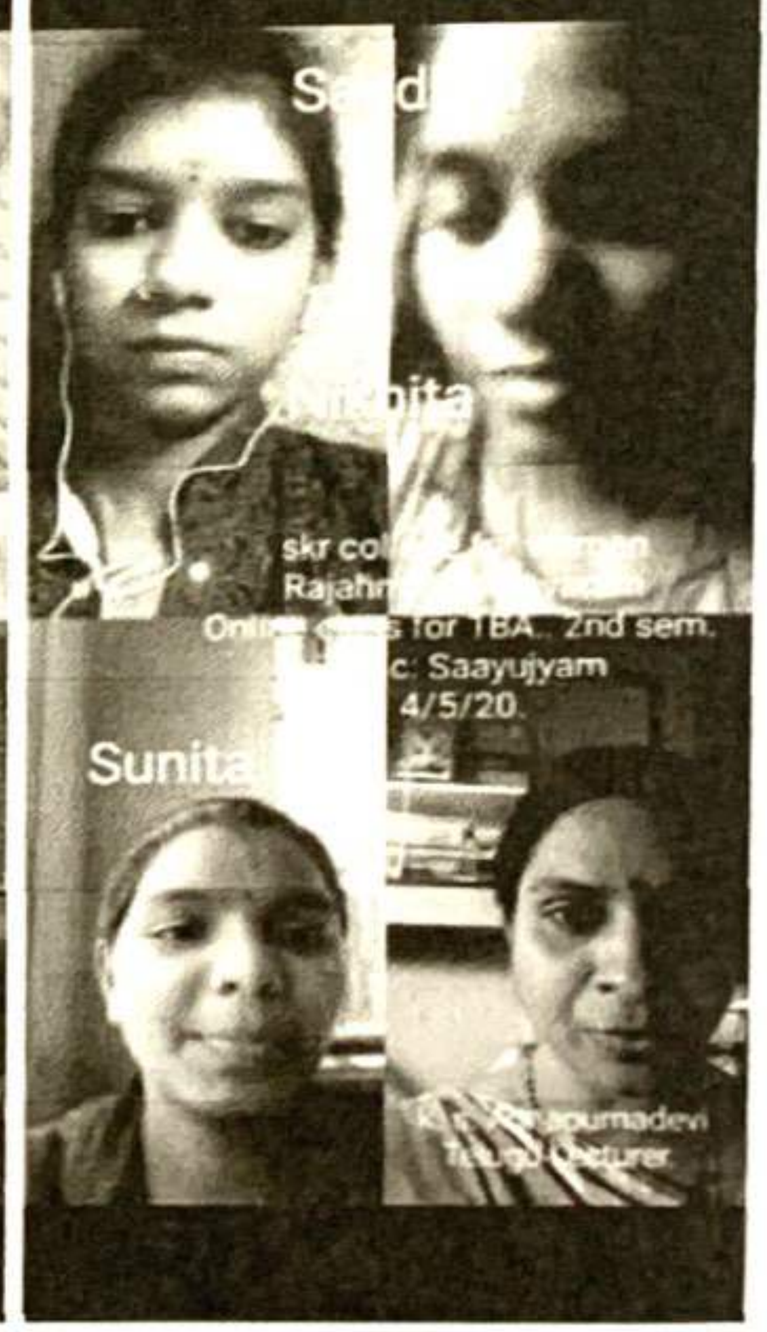
Sunita
for 1BA. 2nd sem.
Saayujyam
4/5/20.

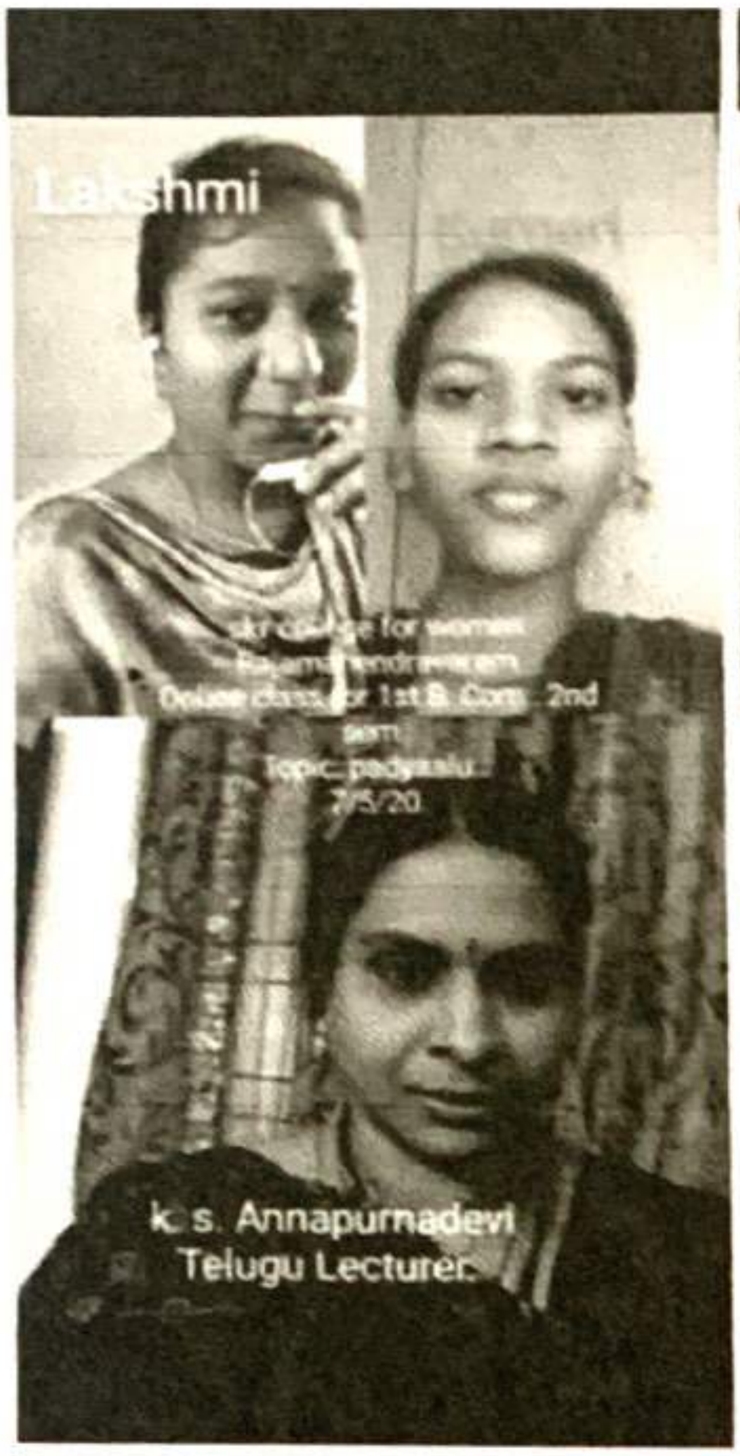
Lakshmi
Topic: padyaalu
7/5/20
k. s. Annapurnadevi
Telugu Lecturer

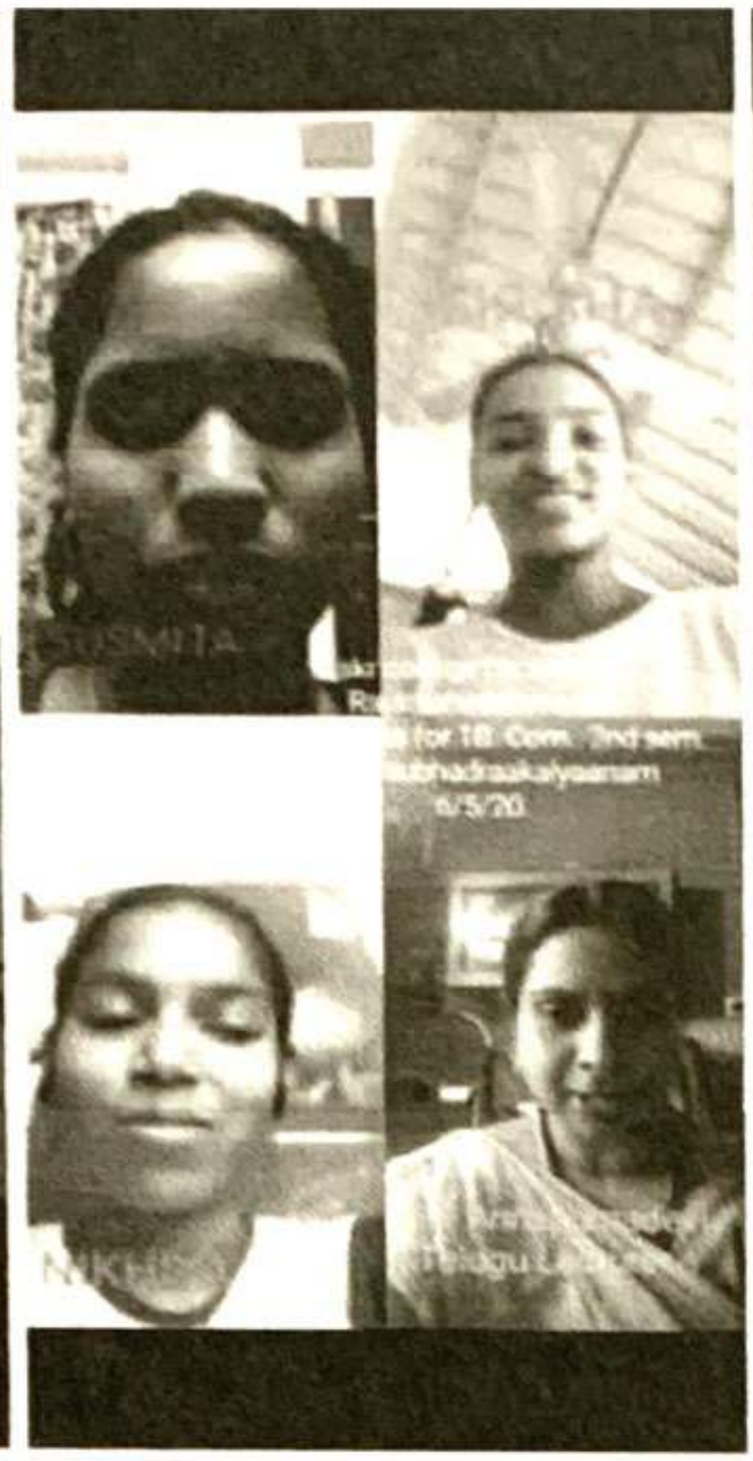
SUSMITA
6/5/20

Sunita
Topic: Saayujyam
4/5/20

k. s. Annapurnadevi
Telugu dept

93% 7:31 PM
Nagasai
Telugu Lecturer

k. Nagasai
N. Ganalakshmi

(no subject) Add label

Annapurna Devi 22/06/2021
to skrcollegerjy

View my classroom recorded lecture by clicking on the below link
Topic: ఆధునిక తెలుగుభాషలో క్రియ.Lecture 2021-06-22
Subject: TELUGU
Class Name: 3 RD SPL.

https://www.teachmint.com/video-lectures/612d7fc5-fa4f-4f9d-924d-6e30a63feb0d.webm

17:50 ✓

(no subject) Add label

Annapurna Devi 22/06/2021
to skrcollegerjy

View my classroom recorded lecture by clicking on the below link
Topic: జానపదసాహిత్యంకు శిష్టసాహిత్యం కు భేదాలు.Lecture 2021-06-22
Subject: SplTelugu
Class Name: 3rd BA

https://www.teachmint.com/video-lectures/ef0762af-7dd9-4d70-ac72-20eb4a73644f.webm

(14)

K

Kangala Manasa

Kumari Merla

S

Suneetha Dodda

Also in the meeting (10)

K Sowjanya left

Online class for the year of 2020-21

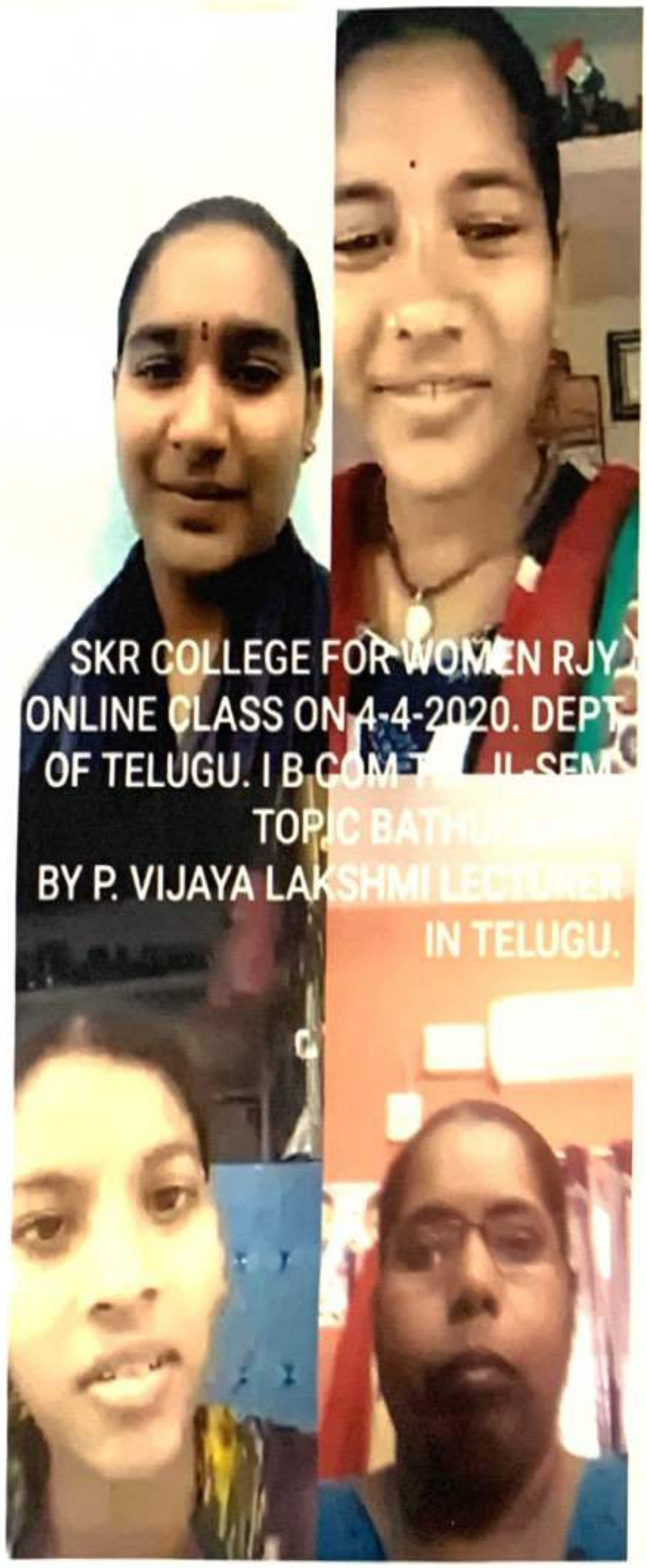

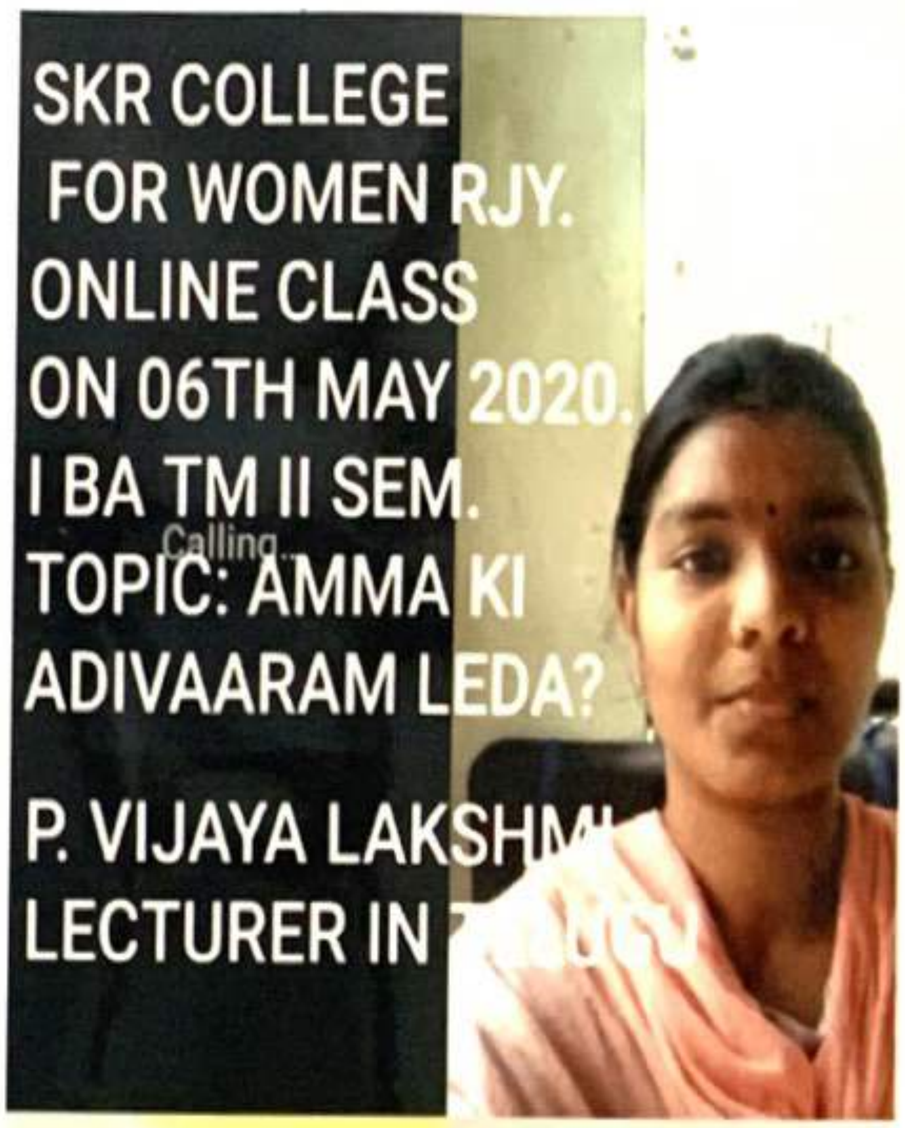

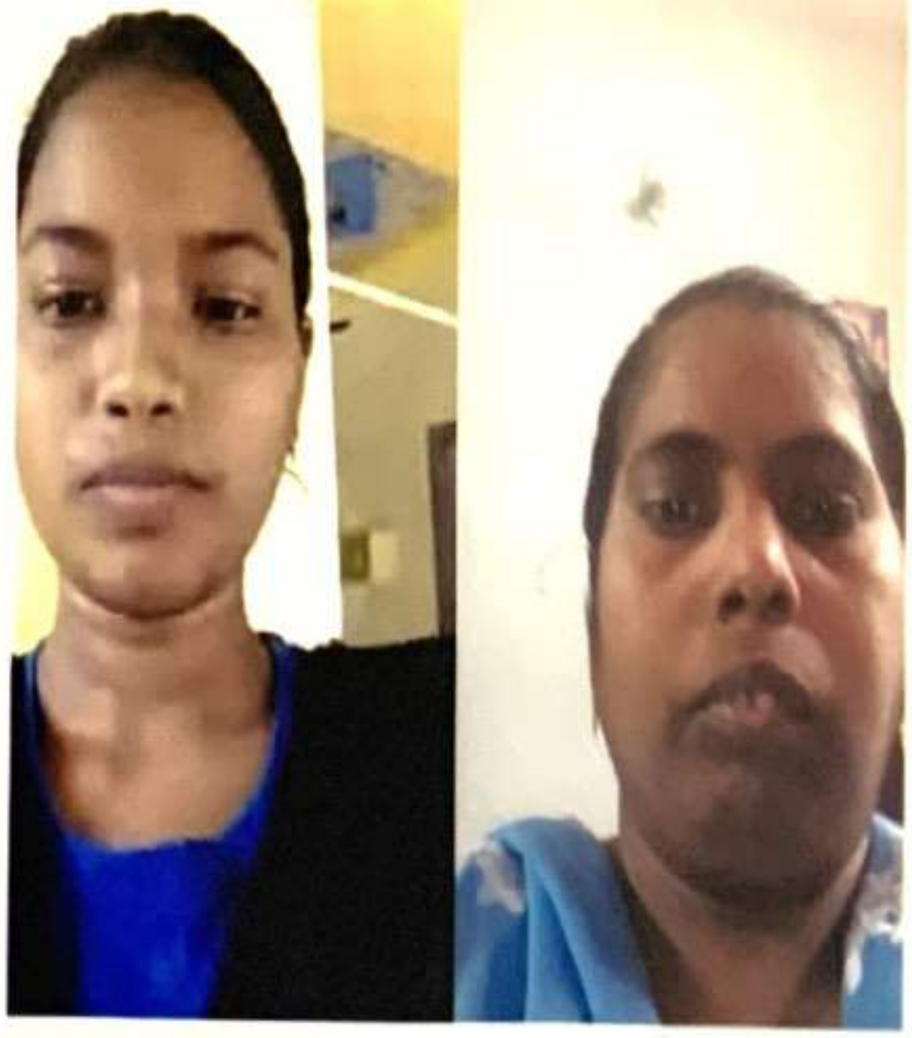

[redacted]

Wed, 18 May

Tue, 17 May

Wed, 11 May

6:52

11 Jan 2021 11:29 am

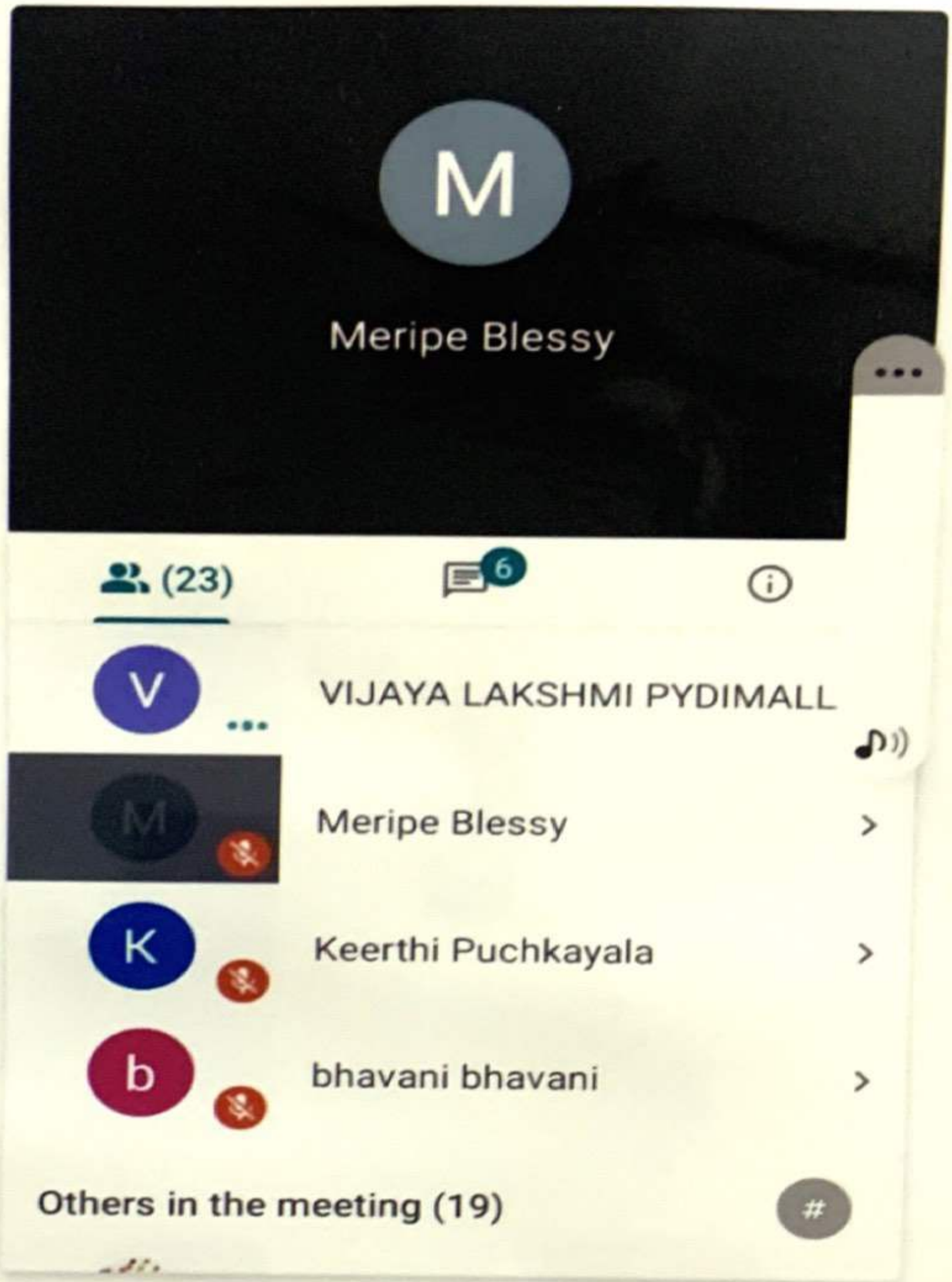

139.72 KB **720x1520**

/SD card/Pics/Screenshots

6:54

1 May 2021 3:12 pm

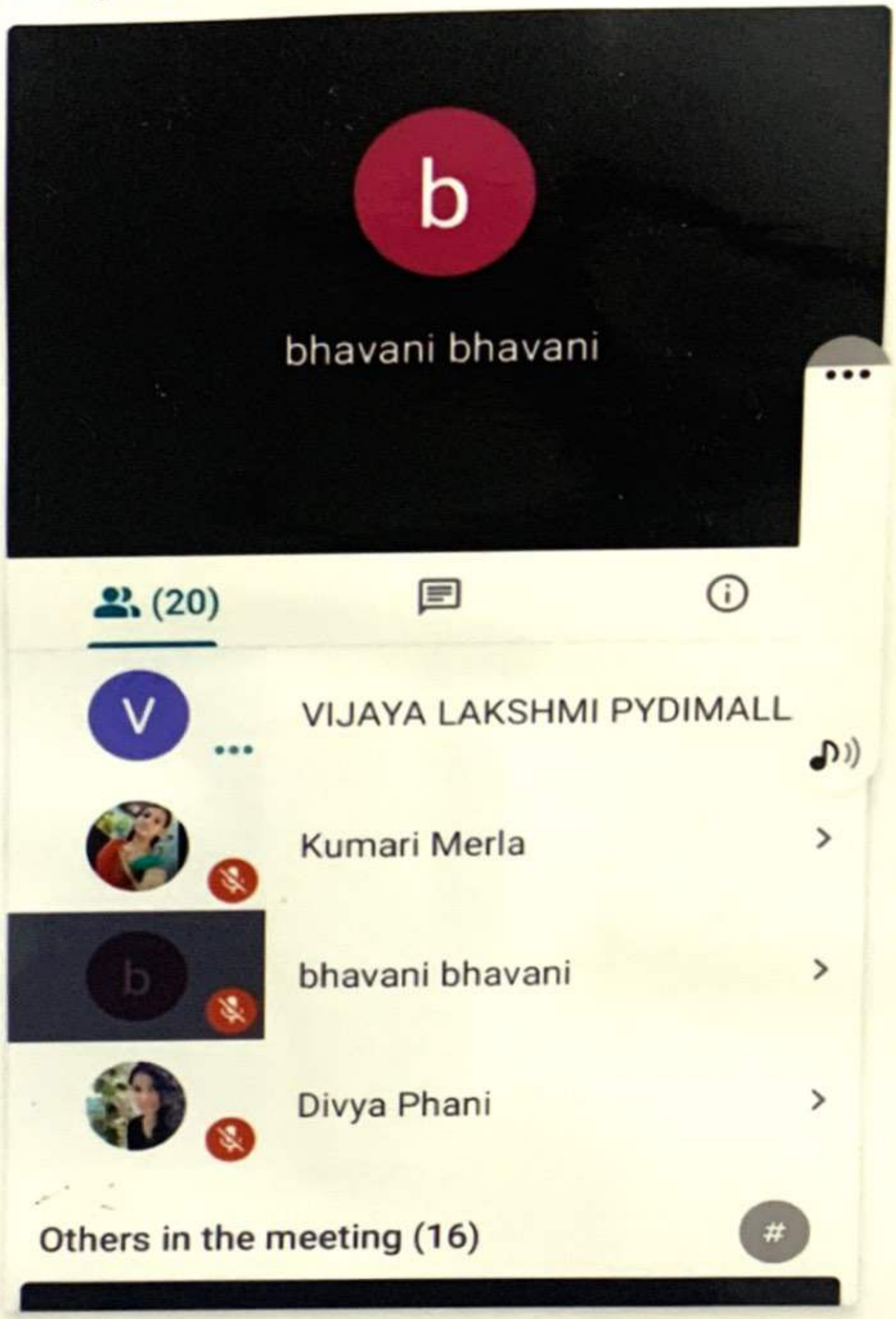

134.49 KB **720x1520**

/SD card/Pics/Screenshots

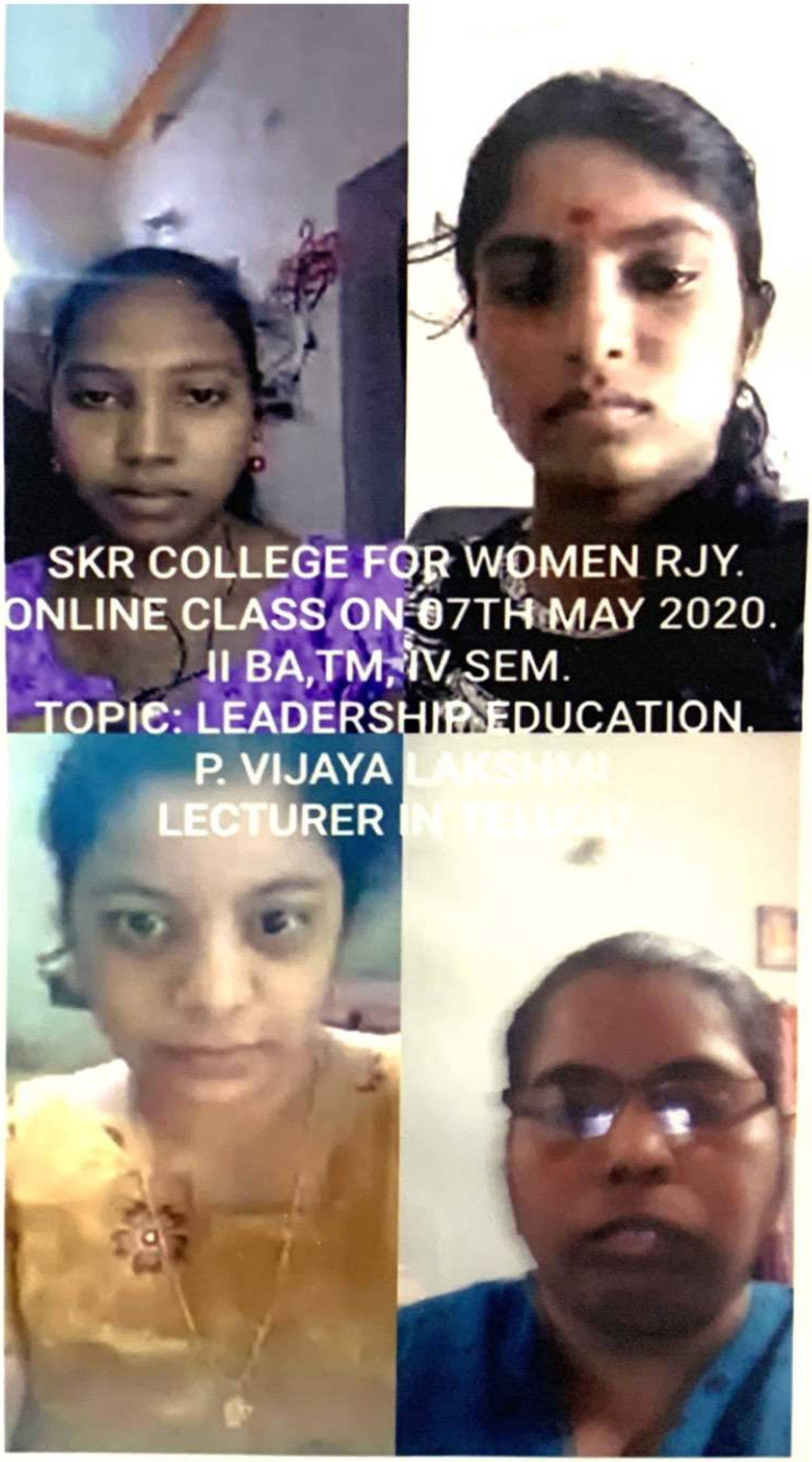
SKR COLLEGE FOR WOMEN RJY.
ONLINE CLASS ON 07TH MAY 2020.
II BA,TM, IV SEM.
TOPIC: LEADERSHIP EDUCATION.
P. VIJAYA LAKSHMI
LECTURER IN TELUGU

SKR COLLEGE FOR WOMEN , RAJAHMUNDRY

DEPARTMENT OF TELUGU

ONLINE CLASSES/ICT FOR THE YEAR OF 2021-22

---

1. K.S.ANNAPURNA DEVI
2. P.VIJAYA LAKSHMI

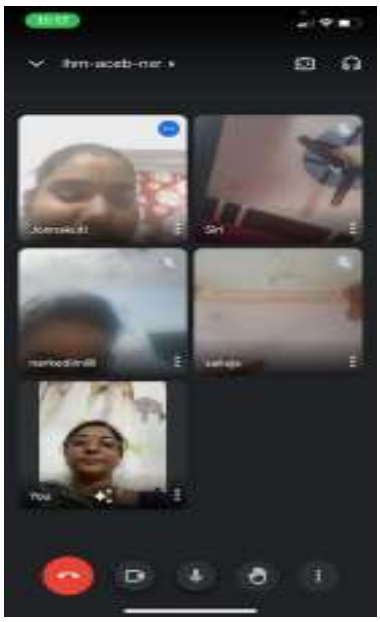

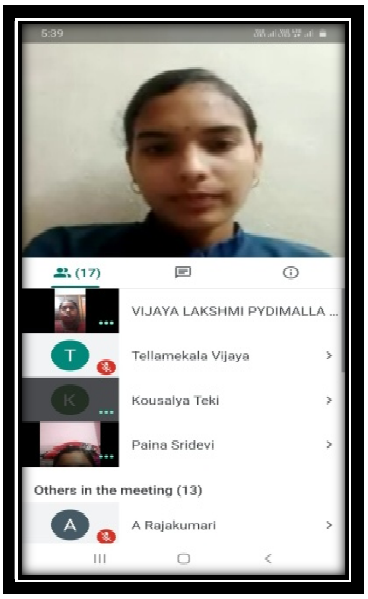

M
VIJAYA LAKSHMI PYDIMALLA ...
Mouna Bhavy

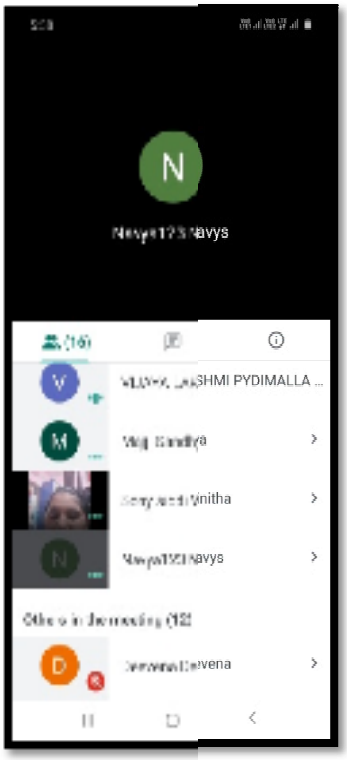
N
VIJAYA LAKSHMI PYDIMALLA ...

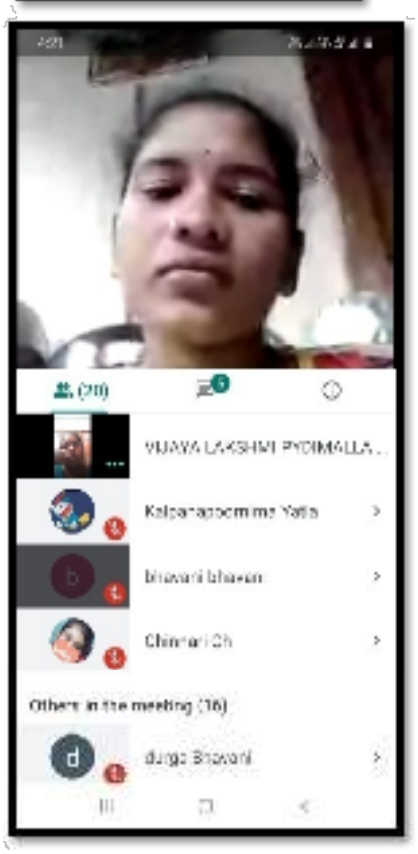
VIJAYA LAKSHMI PYDIMALLA ...
Kalparapoommu Yatis
bhavani bhavan
Chinnari Ch
Others in the meeting (16)
durga Bhavani

Chinnari Ch
VIJAYA LAKSHMI PYDIMALLA ...
Mouvani bhavani
Latcha Prasanthi
Chinnari Ch

Google Meet

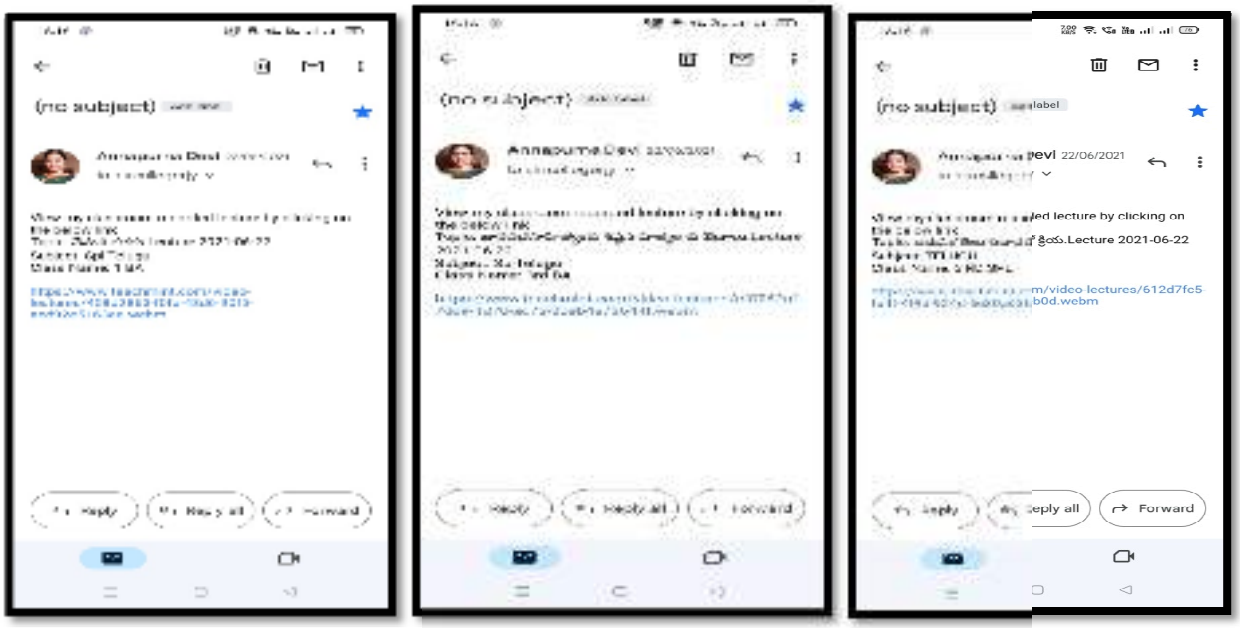

Teachmint

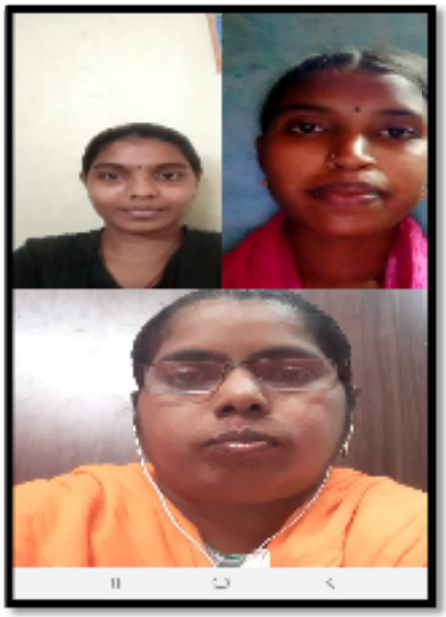

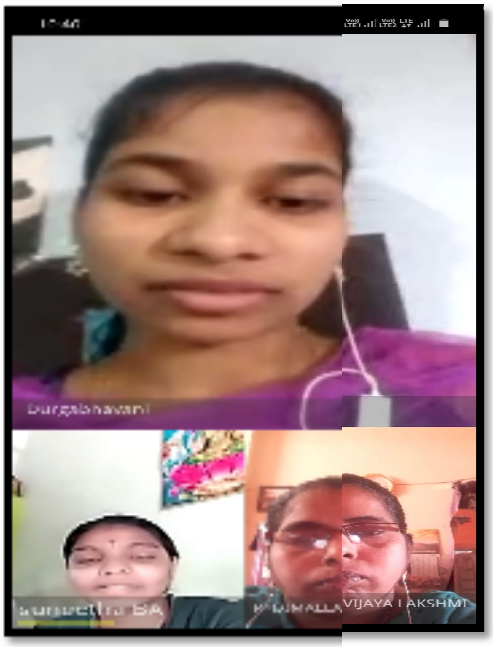

Whatsapp Video Call

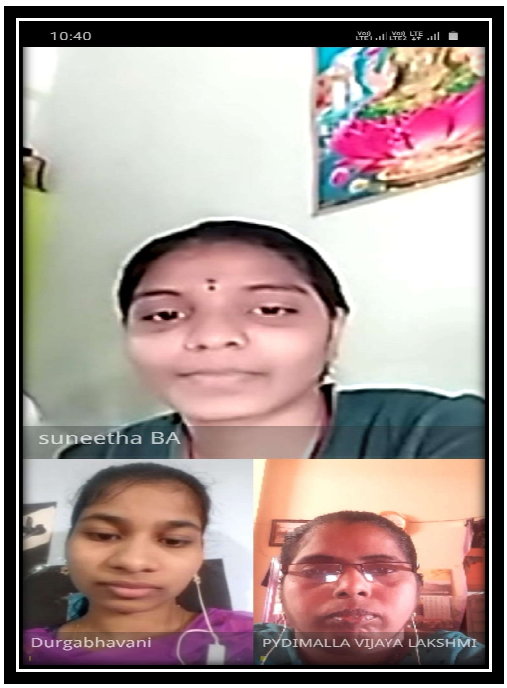

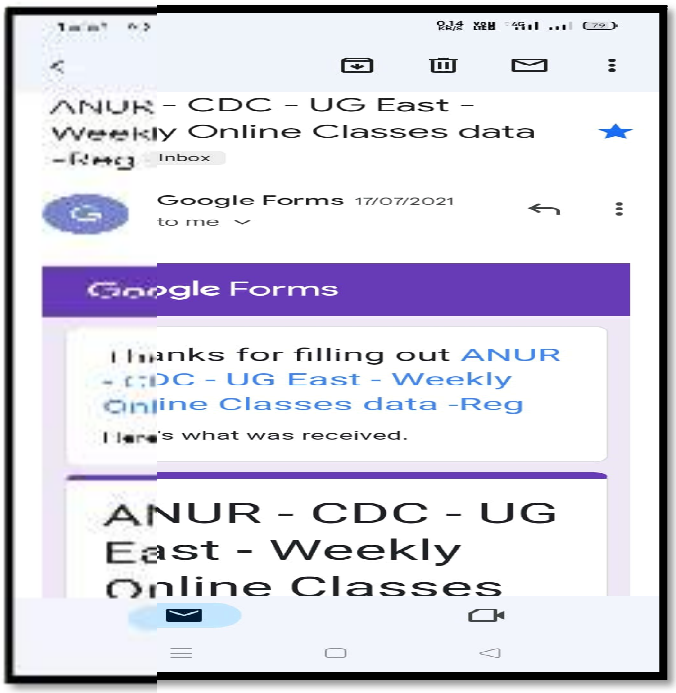

Teachmint

P.Kusuma kameswari

(I/C of the Dept.,)

SKR COLLEGE FOR WOMEN

RAJAMAHENDRAVARAM

DEPARTMENT OF TELUGU

LIST OF PROJECT WORKS

2021-22

S.No	Class	Name of the Student	Name of the Project
		Y.Ramani	Jaanapada Sahithyam
		K.Satya Gayathri	Tholu Bommalaata
		K.Madhuri	Vaartha pathrikalu
		K.Anantha Lakshmi	Vaartha pathrikalu

SKR COLLEGE FOR WOMEN
Rajahmandry

Department of Telugu

Project work

Year : 2020-21

Title : జానపద సాహిత్యం, లోబొమ్మలాట వాత్సపత్రికోపన్యాసములు.

S.NO	Class	Name of the student
1.	III BA Team	Y. Ramani
2.	II B.A	Satya Gayathri – లోబొమ్మలాట
3.	II B.A	K. Madhuri
4.	II B.A	K. Anantha Lakshmi

జానపద సాహిత్యం - కళలు

పెళ్ళి పాటలు

పెళ్ళిలో భాగంగా జరిగే రకరకాల సాంప్రదాయాలు- నలుగు పెట్టడం, నాగవళ్ళి, పాన్పు సంబరాలు, పూల చెండ్లాటలు- అన్నీ పెళ్ళి పాటలకు తగిన సందర్భాలే. ఇవేకాక కొత్త కోడలిని ఇంట్లోకి ఆహ్వానించడానికి పాడే తలుపు దగ్గరి పాటలు, మంగళ హారతి పాటలు కూడా ఉన్నాయి. అన్ని పాటల్లోనూ ప్రధానాంశం కవ్వింపులూ తుళ్ళింతలు, సరసాలూ సరదాలే. వీరస్థానే వారి మధ్య చోటుచేసుకునే సరసాలు, సంభాషణలు పెళ్ళి పాటల్లో ప్రధాన పాత్ర వహిస్తాయి. జానపద వాఙ్మయంతో పరిచయం లేని వారికి ఈ సరసాలు, పోస్తాలు దుమదుమగా, పెడసరంగా ఉన్నట్లని పించినా జానపదులు దాన్ని అపశ్రుతంగా భావించరు. పూర్వపు ప్రతి వివాహములో ఈ పాటలు వినిపించేవి. ఇరు వైపులా పెద్దలు ఈ పాటలు పాడేవారు. ఇప్పుడు సినిమా క్యాసెట్టులు పెడుతున్నారు.

పింగళూరి నైతే - ఉనే సాయి, ఎస్వీ బాలసుబ్రహ్మణ్యం, పంచాగ్నుల అన్నపూర్ణాదేవి క్రొత్త పాటలు పాడారు.

1. ఏ దేశం నుండి వచ్చారండి ఈ దేశానికి
2. నలుగు పెట్టరో వదినకు.

* వదినకు బగసరి:

వదినకు బగసరి - బిందెకు బిగుసరి
బంగారు పడకుచ్చుల మా వదిన
ఆహా బంగారు పడకుచ్చుల మా వదిన ॥ వదినకు ॥

ఒళ్ళలో బాబును పట్టుకొని పోరా నిద్రకు వెళ్లేరట్లు
నీకు వెళ్లేరట్లు నీతోటి బాలురు నిరలు
వెళ్లేరట్లు ..... ఉళుఉళు
అయమ్మ బాయమ్మ అక్క చెల్లెళ్లు తోటి ఒక్క జిన్నాన
తాడికోండ్యా

కస్తూరి రంగ

కస్తూరి రంగ రంగా మాయన్న కాపోటి రంగ రంగా త్రిరంగ
రంగ రంగా నినుబాసి నేనెట్లు మరచుదురా
కంసుని సంహరించ సద్గురుడు విష్ణువే
కృష్ణావతారమెత్తిన ప్రభుడు అవతారము ప్రకటనా,
అప్పయి దినముదు జనిస్తిరంటెను.
తలలోటి జనన మంటే, తనకు ఒప్పుయోసంటు
వచ్చుననుచు యదురు కొళ్ళన ఒట్టెను, పేరు గురు
దాదులను చంపెనప్పటి
నెత్తురుతోటుండియ యాలా కొన్న కొన్నన పేట్టెను
ఇకనైన ఎత్తుకొనవే నా తల్లి దేవకి మందనంటు
వడలెల్ల హేనంటుతో ఈ తాటి సున్నత్ర కన్న తండ్రి నిన్న
నా నెత్తుకొని ఏ త్రోవ పోదువే చిన్న బాలా
నా ప్రత్యామాయి కోడ నీవొక్క నిమిషమ్మ అలారన్న
గంగనూ ప్రార్థించు జిం నిధుల గంగతానుప్పెరగెను.

కలుపు పాటలు

నాట్లు పాటల్లాంటివే కలుపు పాటలు. వరి ఇవి పంట పెరుగుతున్న రోజుల్లో పొలాల్లో పెరిగే కలుపు మొక్కల్ని పీకిపడేసే శ్రమను మరిచిపోవడానికి పాడుకునే పాటలు. వీటిని పాడుతుంటే వితరులు ఏలుతుంటారు.

* ఓరి మగడా! వయ్యారి మగడా
నా పేలుపట్టె పాటునోలు ఓరి మగడా
గొట్లూరు సెరువు కింద ఓరి మగడా
నైను వతిమడి నాటుబోతి ఓరి మగడా

* వతిమడి నాటుబోతి ఓరి మగడా
నైను గెసుం వార మునుం పట్టి ఓరి మగడా
గెసుం వార మునుం పట్టితే ఓరి మగడా
నసేంద్రాయ తెలు గుట్టె ఓరి మగడా ॥ఓరి॥

* బంగ్రాయ తెలు గుట్టె ఓరి మగడా
నాకు బట్టు పర్తుబోసినాడి ఓరి మగడా
నాకు ఒలవపింది పట్టెయ్ ర ఓరి మగడా
నుప్పు రొత్తంత మెలుకోర ఓరి మగడా ॥ఓరి॥

కృష్ణుడు చెంచిత సంవాదము:-

కృష్ణుడు: పచ్చని నీలాల పాలుటాకుల సీరపై వల్ల గుండాడి
పాపా ఏవూరి దానవే చెందితా ఏవూరిదానవే ముత్తెమా
ఏవూరి దానవే పగడము ఏవూరి దానవే చెంచిత ఏవూరుకైతే
ఏమి కృష్ణుడు ఏ పల్లెకైతే ఏమి కృష్ణుడా ఆడవాళ్ళంటే
సాటాలా నీకు మాటతేముంటాయి. కృష్ణుడా పోవోయి
పోవోయి నల్లని బాబు పొద్దేడబోయేర నా సామి కృష్ణుడు.
పిల్లా బాబు మేనత్త కూతురు మేలు కన్నుల దాన జారు పైట
నానకండ్ల కాటుక నాన పండ్లి దాల్చిన దాన చెంచితా నీవేవూరి
దానవే చెంచితా నీ ఆడుసు చూసి నేను చెంచిత అళ్ళల్లి
కాసుంటి చెంచితా చెంచితా చిచి పోరా సిగ్గులేని వాడా హీనంబు
తేదురా కృష్ణుడా నీకు మనసు లేదురా కృష్ణుడా నిన్ను సూత్రి
నా భయామాయ కృష్ణుడా నువ్వు నల్లంగ వుండవ్వు కృష్ణుడా
నాకు భయమేసురా కృష్ణుడా దూరంగ వుండారా కృష్ణుడా
కృష్ణుడా నేనెవరానుకున్నవే చెంచిత నే రేపల్లె వాడల్లో
చెంచిత నే గోపెమ్మ కడుపునే చెంచితా నే గోపాల కృష్ణుడా
చెందితనే మచ్చునా తరుగ్గె చెంచితా నన్ను పెళ్ళాడవే
చెంచితా నీ మల ముద్దరింతేను చెంచితా. చెంచిత చి-

చెక్కభజన వ్యాసం

రాయలసీమలో - మరీ ముఖ్యంగా కడప, చిత్తూరు జిల్లాల్లో - చెక్కభజన పాటలు చాలా ప్రాచుర్యం పొందాయి. ఇందులో భజన చేయడానికి వాడే చెక్కలు, పాడవుగా ఉండే పలకలను పోలి ఉండడం వల్ల చెక్క భజనే పలకల భజన అని కూడా అంటారు. చేతుల్లో మారెడు పొడవుండే తాళపు చెక్కలతో, కాళ్ళకు గజ్జలతో వలయాకారంతో తిరుగుతూ తాళపు చెక్కలు వాయిస్తూ తాళానికి అనుగుణంగా పాటలు పాడుతూ నృత్యం చేస్తూ ఉంటారు. ఒకే చేతిలో రెండు చెక్కలను అడిస్తూ వాయించడం చెక్క భజనలోని సాహసం వలయాకారంలో తిరిగే కళాకారులు కాళ్ళ సార్లు ఉద్దులు - వెలుద్దులుగా (జతజతలుగా) మారి ఎదురెదురుగా అడుగు మార్చి అడుగు వేస్తూ ఉద్ది మార్చి ఉద్ది ఒక అడుగులో అ. ఒక పైపు ఇంకొక అడుగులో రెండవ పైపు తిరుగుతూ నృత్యం చేస్తారు. పెద్దబ్బికాడైనా గురువు పాటలోని ఒక్కొక్క చరణం అందిస్తే మిగిలిన వాళ్ళు అందుకొని పాడుతూ నృత్యం చేస్తారు. పలకల భజనలో జడకోప్పు తప్పని సరిగా

దారి జూపి యారి దంజేర్చుమన్న నీ
వారు దిక్కు నాయి యేలకో ॥

శ్రీకృష్ణుడు మేలుకొల్పు పాట

తెల్ల వారవచ్చె పల్లియాధరనాదు
పల్లెలు రంజిల్ల యేలకో
గొల్లలు ఇండ్లలో వెన్న లారగొంద
వేళాయె శ్రీకృష్ణ మేలకో
తెల్లవారవచ్చెనూ ॥
ఘోరమ చనుదాలు పుక్కిటగొనిదాని
పాలక మేకెబాల యేలకో
ఘోరక దానవుల నూరనస్త చెన్నల
ఖ్యాతిగదుసు మేడు యేలకో
తెల్లవారవచ్చెనూ ॥
రేపల్లెయాడలో గోపకాయినులకు
రూపములనొబాలి యేలకో
కూరిమితో కంసుని కొలువకూటంబున
కూలదన్నవలె యేలకో
నీ పాదపద్మముల సరురకు చూపింపు
పరము నుండించగ యేలకో ॥

:- జోల పాటలు :-

చిన్న పిల్లలని నిద్ర పుచ్చడానికి వారి తల్లులు పాడే పాటలే జోలపాటలు మరియు పెద్ద పిల్లలని లాలిస్తూ పాడే పాటలే లాలి పాటలు.

జో అచ్యుతానంద జోజో ముకుందా లాలి పరమానంద
రామ గోవిందా.. జోజో తొలి బ్రహ్మాండము లొట్టి
గాలించి నాలుగు వేదాలు గోసులమరంది బుజాన
పుణికిరాజి పొనుసమరంచి చేతుల దోలికలలోన చేర్చి
లాలించి.. జోజో మల్లికపులనెలు మొమ్మార్తులారా
అద్దాలలో నేడు చిక్కరైనారా ఏ జన్మలో నోములు
నోచినానో ఈ జన్మలో నాకు చిక్కరైనారూ... జోజో

:- ఉలుపు ఉలుపు :-

ఉలుపుడుపు హాయి ఆవులు గాయి చిన్నవాళ్ళను
గాయి శ్రీవెంకటేశా... ఉలుపుడుపు చిలుకల్ల చెలరేగి చెడి కొమ్మకు
అబ్బాయి చెలరేగి మామ భుజమెక్కు మాకు భుజమెక్కి
ఏమేయి అయ్యు? పాలి త్రాగు గిన్నెడుగు పాదాన్ని నయిగు
... ఉలుపుడుపు
ఆడితో పాడితో అప్పలకు మంద్ర చప్పట్లు తట్టితే
అరలకు మంద్ర చిట్టి మత్స్యము పట్టి నెత కరుప్రనా
స్వామివారలు కుతసె సంక్రాల మద్దా ... ఉలుపుడుపు
అందరి మామల్ల చందమామల్ల అబ్బాయి మామల్ల
రామలక్ష్మణులు బూరియాడా రారా బుట్టల్లకోరా

తోలుబొమ్మలాట

[illegible]

సీతాన్వేషణలో రామ లక్ష్మణులు

హనుమంతుడు

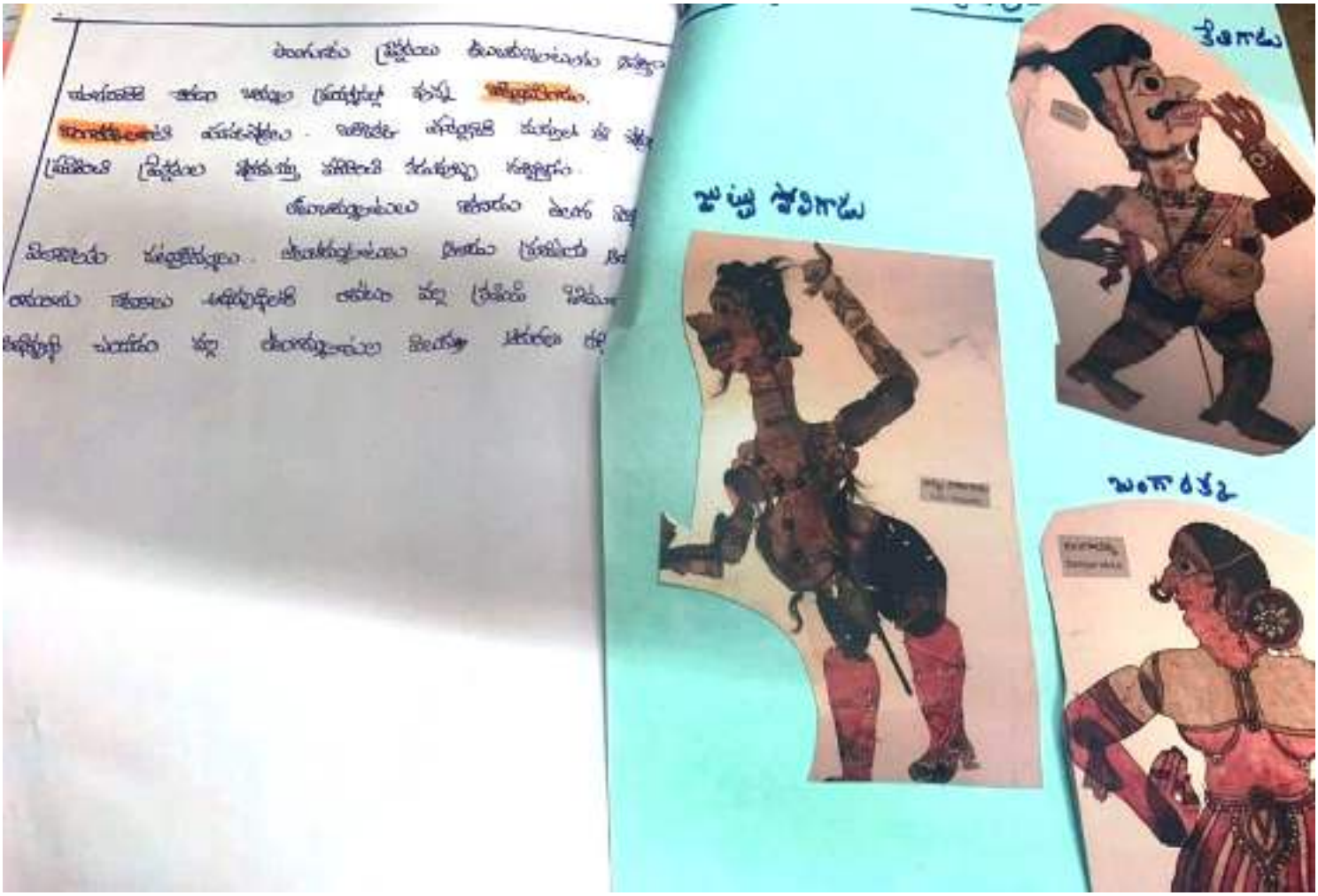
పులి వేషగాడు
కేరగాడు
బంగారక్క

వార్తా పత్రికలలోని

విభిన్న వార్తలు – శీర్షికలు

[illegible]

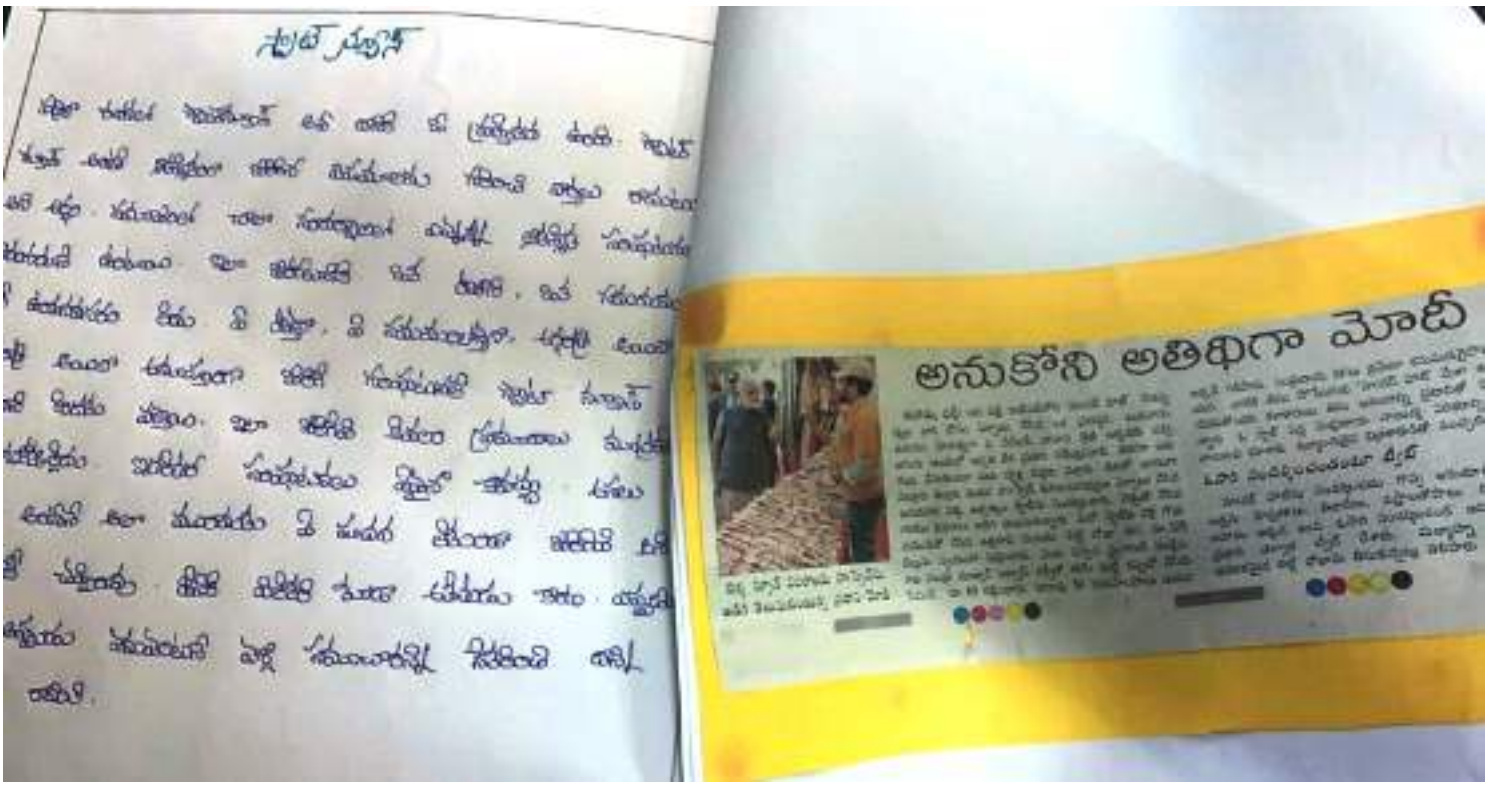

అనుకోని అతిథిగా మోదీ

ఫీచర్ న్యూస్

ఫీచర్ అనేది ఒక వార్త మాత్రం కాదు. వార్తపై చేసే ఒక కొత్త తరం వ్యాఖ్య. వార్త ప్రధానమైన ఫీచర్ విషయంలో ఆ వార్తపై చేసే వ్యాఖ్యకు ప్రాధాన్యం ఉంటుంది. ఈ వార్త నిజానికి వ్యాఖ్య రూపంలో కూడా ఉండదు. మంగళి వ్యాస రూపంలోనూ ఉండదు. ఈ రెంటికీ భిన్నమైన ఒక ప్రత్యేక రచన ప్రక్రియ ఫీచర్ రైటింగ్ అనేది. వ్యాసంలో విషయానికి ప్రథమ ప్రాధాన్యం, గుండెకానికి ద్వితీయ ప్రాధాన్యం ఉండటం గమనం. ఫీచర్ అనేది విషయం వేలగింపులు ఉంటే ఎడిటోరియల్ రూపం ప్రస్తావం చూసి చుట్టు తనకిస్తూ ఉంటుంది. ఇది కంటి పాఠకుడి అభిలాషను ప్రభావం చూపుకుని పత్రికా రచయితలు రాస్తూ ఉంటారు. ఫీచర్ తరహాలో అన్నన్ని గుండెకాయలు వెలువడుతున్నాయి. అవి అన్ని పాఠకులను బాగా ఆకర్షిస్తూ ఉన్నాయి.

లీడ్

వార్తా రచనలో లీడ్ ప్రాధాన్యం చాలా ఎక్కువే ఉంటుంది. ఇది సరిగ్గా ఉంటూ వార్త పాఠకుడిని ఆకర్షించగలుగుతుంది. వార్తా కథనంలో మొదటి వాక్యాన్ని లేదా కొన్ని వాక్యాలను 'లీడ్' గా పిలుస్తారు. ఇది ఆకర్షణీయంగా లేకపోతే పాఠకుడికి విసుగొస్తుంది. పాఠకుడిని చివరి వరకూ కథనంలోకి నడిపించే శక్తి లీడ్ కుంటుంది. లీడ్ చదువగానే వార్తా కథనం ఏం చదవాలన్న ఆసక్తి పాఠకుడికి కలగాలి.

లీడ్‌లో వార్తకు సంబంధించిన విషయం, వివరణ స్పష్టంగా ఉండాలి. లీడ్ ఆసక్తికరంగా ఉండని పక్షం చదివిన పాఠకుడు భావిస్తే వార్తాకథనం సక్రమంగా ఉందని భావించేవరకూ వారుంటుంది. ప్రస్తుత కాలం పాఠకులకు తీరిక చాలా తక్కువే. ఇలాంటివారికి లీడ్ వార్తను అర్థం చేసుకోవడంలో సహకరిస్తూ - తిరుగుతూ ఉంటాయి.

నీ ఇష్టం వచ్చినట్లు చేస్తే

ఇంటికెళ్తావ్

• పంచాయతీ కార్యదర్శిపై
మంత్రి మోపిదేవి ఆగ్రహం

కనగాల(నెరుకుపల్లి గ్రామీణ), మార్చి 10 : 'నువ్వు ఏం చేస్తున్నావో అన్నీ నాకు తెలుసు. తెదేపా వారితో కలసి నువ్వు చేస్తున్న వ్యవహారాలు వీడియో బంతో సహా నా వద్ద ఉన్నాయి. అర్హత లేని వారికి పింఛన్లు, రేషన్ కార్డులు మంజూరు చేస్తున్నావు. ఉద్యోగం చేయాలని ఉంటే సక్రమంగా ఉండు. లేదంటే ఇంటికెళ్తావ్. ఉద్యోగం నుంచి తొలగించేయిస్తా' అంటూ మంత్రి మోపిదేవి వెంకటరమణారావు గుంటూరు జిల్లా కనగాల పంచాయతీ కార్యదర్శి సుజాతను హెచ్చరించారు. గ్రామంలో మంగళవారం నిర్వహించిన మూడో విడత 'కంటి వెలుగు' కార్యక్రమంలో పాల్గొనేందుకు వచ్చిన మోపిదేవి పలు ఫిర్యాదుల మేరకు కార్యదర్శిని పిలిచి బహిరంగంగా హెచ్చరించారు. తెదేపా వారికి, అర్హత లేనివారికి రేషను, పింఛను కనగాలలో ఒకరిద్దరు వాలంటీర్లు, కార్యదర్శి మంజూరు చేస్తున్నారని వ్యాఖ్యానించారు.

బి.ఏ., బి.కాం., బి.యస్‌సి., తదితర ప్రోగ్రాములు

అంశం: జనరల్ తెలుగు సెమిస్టర్-1

కోర్సు-1 : ప్రాచీన తెలుగు కవిత్వం

యూనిట్ల సంఖ్య:5 పీరియడ్ల సంఖ్య:60

✦ అభ్యసన ఫలితాలు:-

ఈ కోర్సు విజయవంతంగా ముగించాక, విద్యార్థులు క్రింది అభ్యసన ఫలితాలను పొందగలరు.

1. ప్రాచీన తెలుగుసాహిత్యం యొక్క ప్రాచీనతను, విశిష్టతను గుర్తిస్తారు. తెలుగుసాహిత్యంలో ఆదికవి నన్నయ కాలంనాటి భాషాసంస్కృతులను, ఇతిహాసకాలం నాటి రాజనీతి విషయాలపట్ల పరిజ్ఞానాన్ని సంపాదించగలరు.

2. శివకవుల కాలంనాటి మతపరిస్థితులను, భాషావిశేషాలను గ్రహిస్తారు. తెలుగు నుడికారం, సామెతలు, లోకోక్తులు మొదలైన భాషాంశాల పట్ల పరిజ్ఞానాన్ని పొందగలరు.

3. తిక్కన భారతంనాటి మత, ధార్మిక పరిస్థితులను, తిక్కన కవితాశిల్పాన్ని, నాటకీయతను అవగాహన చేసుకోగలరు.

4. ఎఱ్ఱన సూక్తివైచిత్రిని, ఇతిహాస కవిత్వంలోని విభిన్న రీతులపట్ల అభిరుచిని పొందగలరు. శ్రీనాథుని కాలం నాటి కవితావిశేషాలను, మొల్ల కవితా విశిష్టతను గుర్తించగలరు.

5. తెలుగు పద్యం స్వరూప-స్వభావాలను, సాహిత్యాభిరుచిని పెంపొందించుకుంటారు. ప్రాచీన కావ్యభాషలోని వ్యాకరణాంశాలను అధ్యయనం చేయడం ద్వారా భాషాసామర్థ్యాన్ని, రచనల మెళకువలను గ్రహించగలరు.

బి.ఏ., బి.కాం., బి.యస్‌సి., తదితర ప్రోగ్రాములు

అంశం: జనరల్ తెలుగు సెమిస్టర్-2

కోర్సు-2 : ఆధునిక తెలుగు సాహిత్యం

యూనిట్ల సంఖ్య:5

పీరియడ్ల సంఖ్య:60

✦ అభ్యసన ఫలితాలు:-

ఈ కోర్సు విజయవంతంగా ముగించాక, విద్యార్థులు క్రింది అభ్యసన ఫలితాలను పొందగలరు.

1. ఆంగ్లభాష ప్రభావం కారణంగా తెలుగులో వచ్చిన ఆధునిక సాహిత్యాన్ని, దాని విశిష్టతను గుర్తిస్తారు.

2. సమకాలీన ఆధునిక సాహిత్య ప్రక్రియలైన "వచన కవిత్వం, కథ, నవల, నాటకం, విమర్శ"లపై అవగాహన పొందుతారు.

3. భావకవిత, అభ్యుదయ కవితాలక్ష్యాలను గూర్చిన జ్ఞానాన్ని పొందుతారు.అస్తిత్వవాద ఉద్యమాలపుట్టుకను, ఆవశ్యకతను గుర్తిస్తారు.

4. కథాసాహిత్యం ద్వారా సామాజిక చైతన్యాన్ని పొందుతారు. సిద్ధాంతాల ద్వారా కాకుండా, వాస్తవ పరిస్థితులను తెలుసుకోవడం ద్వారా సిద్ధాంతాన్ని సమీక్షించగలరు.

5. ఆధునిక తెలుగు కల్పనాసాహిత్యం ద్వారా సామాజిక, సాంస్కృతిక,రాజకీయ చైతన్యాన్ని పొందుతారు.

బి.ఏ., బి.కాం., బి.యస్‌సి., తదితర ప్రోగ్రాములు

అంశం: జనరల్ తెలుగు సెమిస్టర్-3

కోర్సు-3 : సృజనాత్మక రచన

యూనిట్ల సంఖ్య:5 పీరియడ్ల సంఖ్య:60

✦ అభ్యసన ఫలితాలు:-

ఈ కోర్సు విజయవంతంగా ముగించాక, విద్యార్థులు క్రింది అభ్యసన ఫలితాలను పొందగలరు.

1. తెలుగు సాహిత్య అభ్యసన ద్వారా నేర్చుకున్న నైపుణ్యాలను, సృజనాత్మక నైపుణ్యాలుగా మార్చుకోగలరు.

2. విద్యార్థులు భాషాతత్వాన్ని, భాష యొక్క అవశ్యకతను, భాష యొక్క ప్రాధాన్యాన్ని గుర్తిస్తారు. మనిషి వ్యక్తిగత జీవనానికి, సామాజికవ్యవస్థ పటిష్టతకు భాష ప్రధానమని తెలుసుకుంటారు. తెలుగుభాషలోని కీలకాంశాలైన 'వర్ణం-పదం-వాక్యా'ల ప్రాధాన్యాన్ని గుర్తిస్తూ, వాగ్రూప- లిఖితరూప వ్యక్తీకరణ ద్వారా భాషానైపుణ్యాలను మెరుగుపరచుకోగలరు.

3. భాషానైపుణ్యాలను అలవరచుకోవడంతోపాటు వినియోగించడం నేర్చుకుంటారు. రచనా, భాషణానైపుణ్యాలను సృజనాత్మక రూపంలో వ్యక్తీకరించగలరు.

4. ప్రాచీన పద్యరచనతో పాటు ఆధునిక కవిత, కథ, వ్యాసం, మొదలైన సాహిత్యప్రక్రియల నిర్మాణాలకు సంబంధించిన సిద్ధాంతవిషయాలను నేర్పడంతో పాటు వారిలో రచనా నైపుణ్యాలను పెంపొందించుకోగలరు.

5. సృజన రంగం, ప్రసారమాధ్యమ రంగాల్లో ఉపాధి అవకాశాలను అందిపుచ్చుకోగలరు.

6. అనువాద రంగంలో నైపుణ్యం సంపాదించగలరు.

బి.ఏ., తదితర ప్రోగ్రాములు

అంశం: స్పెషల్ తెలుగు సెమిస్టర్-1

కోర్సు-1 : ప్రాచీన కవితా పరిచయం

యూనిట్ల సంఖ్య:5 పీరియడ్ల సంఖ్య:75

❖ అభ్యసన ఫలితాలు:-

ఈ కోర్సు విజయవంతంగా ముగించాక, విద్యార్థులు క్రింది అభ్యసన ఫలితాలను పొందగలరు.

1. ప్రాచీన తెలుగు కవితా సౌందర్యాన్ని, విశిష్టతను గుర్తిస్తారు. తెలుగుజాతి సంప్రదాయాలను గ్రహిస్తూ, తెలుగువారి సంస్కృతిలో ఒక భాగమైన తెలుగు పద్యకవిత్వం వికాసం చెందిన విధానాన్ని విశ్లేషణాత్మకంగా అవగాహన చేసుకోగలరు.
2. మార్గకవితకు వ్యతిరేకంగా తలెత్తిన దేశికవిత్వోద్యమాన్ని అవగాహన చేసుకుంటారు. శివకవుల కాలంనాటి మత,ధార్మిక పరిస్థితులను, భాషావిశేషాలను గ్రహించగలరు.
3. తిక్కన మహాభారత రచనా విశిష్టతను గ్రహిస్తూ, అందులోని కావ్యశిల్పం ద్వారా రసానుభూతిని పొందగలరు. ఉపాఖ్యానాలలోని సందేశాన్ని గ్రహిస్తూ, గ్రాంథికభాష రూపుదిద్దుకున్న క్రమాన్ని గుర్తించగలరు.
4. మార్గకవిత ప్రబంధప్రక్రియలోకి పరిణమించిన వైనాన్ని తెలుసుకుంటారు. ప్రబంధయుగ విశిష్టతను, అల్లసాని కవితలోని జిగిబిగిని ఆస్వాదించగలరు. కావ్యవస్తువులో కాలానుగుణంగా వచ్చిన మార్పులు గ్రహించగలరు.
5. పోతన భాగవత విశిష్టతను, భక్తితత్వాన్ని అర్థం చేసుకోగలరు. మొల్ల రామాయణంలోని కవితా చమత్కారాన్ని, కావ్యేతిహాస ప్రక్రియా విశిష్టతను, శబ్దసౌందర్యాన్ని గ్రహించగలరు.

బి.ఏ., తదితర ప్రోగ్రాములు

అంశం: స్పెషల్ తెలుగు

సెమిస్టర్-2

కోర్సు-2 : ఆధునిక కవితా పరిచయం

యూనిట్ల సంఖ్య:5

పీరియడ్ల సంఖ్య:75

❖ అభ్యసన ఫలితాలు:-

ఈ కోర్సు విజయవంతంగా ముగించాక, విద్యార్థులు క్రింది అభ్యసన ఫలితాలను పొందగలరు.

1. వర్తమాన తెలుగు జీవనంలో ఒక భాగమైన ఆధునిక తెలుగుకవిత్వం తీరు తెన్నులను, సౌందర్యాన్ని విశ్లేషణాత్మకంగా అవగాహన చేసుకోగలరు.

2. దేశభక్తి, సామాజిక అసమానతల నివారణ,మానవతావాదం మొదలైన భావాలను పెంపొందించుకోగలరు.

3. సున్నితమైన భాషను ఉపయోగిస్తూ, ఉత్తమభావాలను ప్రకటించే సామర్థ్యాన్ని అందుకోగలరు.

4. వ్యవహారికభాషలో సామాజిక చైతన్యాన్ని ప్రోత్సహించే కవిత్వం రాయడానికి ప్రేరణ పొందగలరు.

5. ఆధునికకాలంలో కవితల్లోను, వస్తువులోను, భావంలోను వచ్చిన మార్పులను గ్రహించగలరు. శిల్పంలో స్వేచ్ఛను, భావప్రకటనలో వచ్చిన మార్పులను, సమాజానికి భాష దగ్గర కావడాన్ని అవగాహన చేసుకోగలరు.

బి.ఏ., తదితర ప్రోగ్రాములు

అంశం: స్పెషల్ తెలుగు సెమిస్టర్-3

కోర్సు-3 : ప్రాచీన తెలుగు సాహిత్య చరిత్ర

యూనిట్ల సంఖ్య:5 పీరియడ్ల సంఖ్య:75

❖ అభ్యసన ఫలితాలు:-

ఈ కోర్సు విజయవంతంగా ముగించాక, విద్యార్థులు క్రింది అభ్యసన ఫలితాలను పొందగలరు.

1. తెలుగువారి చరిత్రలో భాగమైన తెలుగు సాహిత్యచరిత్ర, చిరకాలంగా తెలుగువారు ఆచరిస్తున్న సంస్కృతిలో ఎలా అంతర్భాగమైందో తెలుసుకోగలరు.
2. తెలుగుసాహిత్య క్రమపరిణామాన్ని గురించిన స్థూలమైన అవగాహనను పొందుతారు.
3. తెలుగులో ఉన్న రెండు సాహిత్య సంప్రదాయాలైన మౌఖిక, లిఖిత రూపాలను గుర్తిస్తారు. వివిధ సాహిత్య ప్రక్రియల వికాసాన్ని అవగాహన చేసుకుంటారు.
4. కవులు తమ సృజనాత్మకత ద్వారా సృష్టించిన సాహిత్యాన్ని బోధించడం ద్వారా విద్యార్థులు సాహిత్యం పట్ల సంవేదనను, అభిరుచిని, విమర్శనాత్మక విశ్లేషణాశక్తిని పొందగలరు.
5. ఆయా శాస్త్రాలో కృషిచేసే వారికి ఆ రంగంలో విషయజ్ఞానం ఎలా అవసరమో తెలుసుకోగలరు. తెలుగుసాహిత్యంలో కృషిచేసే వారికి తెలుగులో పాండిత్యం అవసరమని గ్రహిస్తారు.
6. కవులు, రచయితలు వాడిన సృజనాత్మక భాషను పరిచయం చేయడం ద్వారా విద్యార్థులు తమ కళావసరాలు తీర్చుకోగలరు.

❖ అభ్యసన ఫలితాలు:-

ఈ కోర్సు విజయవంతంగా ముగించాక, విద్యార్థులు క్రింది అభ్యసన ఫలితాలను పొందగలరు.

1. ఆంగ్లభాష ప్రభావం వల్ల వచ్చిన పరిణామాల ఫలితంగా ఏర్పడిన ఆధునిక తెలుగుసాహిత్య స్వరూప స్వభావాలను తెలుసుకోగలరు.
2. సామాజిక మార్పులు సాహిత్యంలో ఎలా ప్రతిబింబించిందీ గ్రహిస్తారు.
3. ఆధునిక సాహితీ ప్రక్రియలను అవగాహన చేసుకోవడంద్వారా, సమాజంపై సాహిత్య ప్రభావాన్ని తెలుసుకోగలరు.
4. మార్క్సిజం కారణంగా ప్రపంచవ్యాప్తంగా వచ్చిన భావవిప్లవాన్ని అవగాహన చేసుకోగలరు.
5. సమకాలీన ఆధునిక కవితాధోరణులను అవగాహన చేసుకోవడం ద్వారా, అస్తిత్వవాదాలపట్ల తమదైన వైఖరిని ఏర్పరచుకోగలరు.

బి.ఏ., తదితర ప్రోగ్రాములు

అంశం: స్పెషల్ తెలుగు సెమిస్టర్-4

కోర్సు-5 : తెలుగు సాహిత్య విమర్శ

యూనిట్ల సంఖ్య:5 పీరియడ్ల సంఖ్య:75

❖ అభ్యసన ఫలితాలు:-

ఈ కోర్సు విజయవంతంగా ముగించాక, విద్యార్థులు క్రింది అభ్యసన ఫలితాలను పొందగలరు.

1. కళలు, సాహిత్యం ఎలా పుడుతున్నాయో గుర్తిస్తూ, కళల్లోని రకాలను, కవిత్వం యొక్క ప్రత్యేకతను గ్రహిస్తారు.
2. కావ్య స్వరూపాన్ని; ప్రాచీన, ఆధునిక కవుల అభిప్రాయాలను అవగాహన చేసుకుంటారు.
3. కావ్యహేతువులను, కావ్య ప్రయోజనాలను, కావ్యభేదాలను గుర్తించడం ద్వారా సాహిత్యం ఎందుకోసమో విశ్లేషించగలుగుతారు.
4. రససూత్రాన్ని అవగాహన చేసుకోవడం ద్వారా కళాభిరుచిని పొందుతారు.
5. ధ్వని స్వరూపాన్ని గ్రహించడం ద్వారా కావ్యానందాన్ని ఆస్వాదిస్తారు.
6. కావ్యలక్షణాలను సంప్రదాయ పద్ధతిలో విమర్శనాత్మకంగా అధ్యయనం చేయడం ద్వారా సంప్రదాయసాహిత్యంలోని విశిష్టతను గ్రహిస్తారు.

SKR COLLEGE FOR WOMEN,RAJAMAHENDRAVARAM

DEPARTMENT OF TELUGU

BEST PRACTICE

Title of the Practice: అచ్చతెలుగు-పలుకు

Objectives of the Practice:

~ తెలుగు భాషలోని అచ్చతెలుగు పదాలను విద్యార్థులకు నేర్పించుట.

~ తెలుగు భాషలోని స్వచ్ఛతను,సరళతను పరిచయంచేయుట

The Context:

మాతృభాష తెలుగు అయినప్పటికీ తెలుగు తప్ప అన్ని భాషల పదాలనూ నిత్యవ్యవహారంలో వాడేస్తున్నాము.అందుకే విద్యార్థులకు అచ్చతెలుగు పదాలను నేర్పించాలనే ఆలోచన కలిగి ఆ దిశగా అడుగులు వేయడం జరిగింది.

అందులో భాగంగా కొన్ని అచ్చతెలుగు పదాలను సేకరించి విద్యార్థులచేత రోజుకి ఐదు పదాలను అభ్యాసం చేయించాము.తత్సమాలను,తద్భవాలను కాకుండా అచ్చతెలుగు పదాలను మన నిత్యవ్యవహారంలోని కొన్ని మాటలను నేర్పించుట.

ఇది విద్యర్థులకు ఆటవిడుపుగానే కాక తెలుగు పదసంపద కూడా వారికి అందుతుంది.

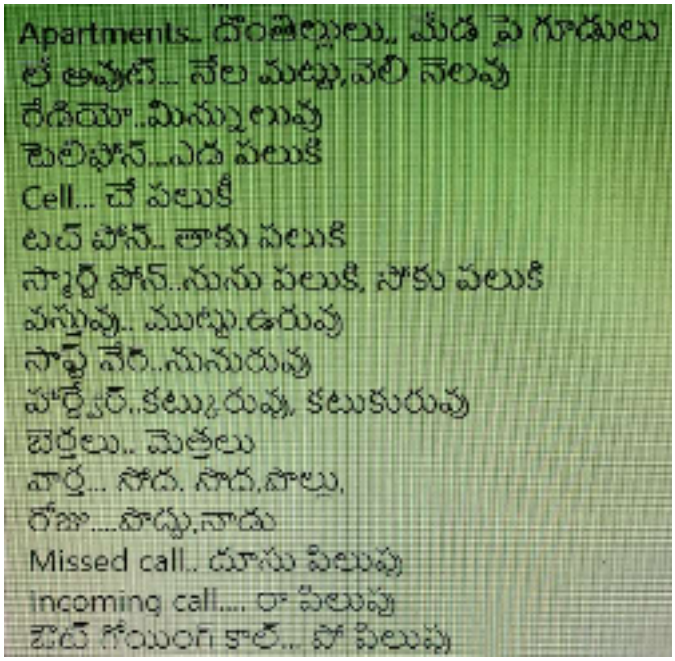

ఇటువంటి కొన్ని అచ్చతెలుగు పదాలను సేకరించడం జరిగింది.ఈ కృషిలో తెలుగు శాఖ అధ్యాపకులందరూ తమవంతు సేవ చేస్తున్నారు.

The Practice:

అచ్చతెలుగు పదాలను నేర్పి,వాళ్ళచేత అనిపించుట.

వ్యవహారంలో వాటిని ప్రయోగించేలా ప్రోత్సహించుట.

తెలుగు నుడికారపు సొగసుని గుర్తించేలా తెలియజెప్పుట.సరళతను అలవాటు చేయుట.

Evidence of Success:

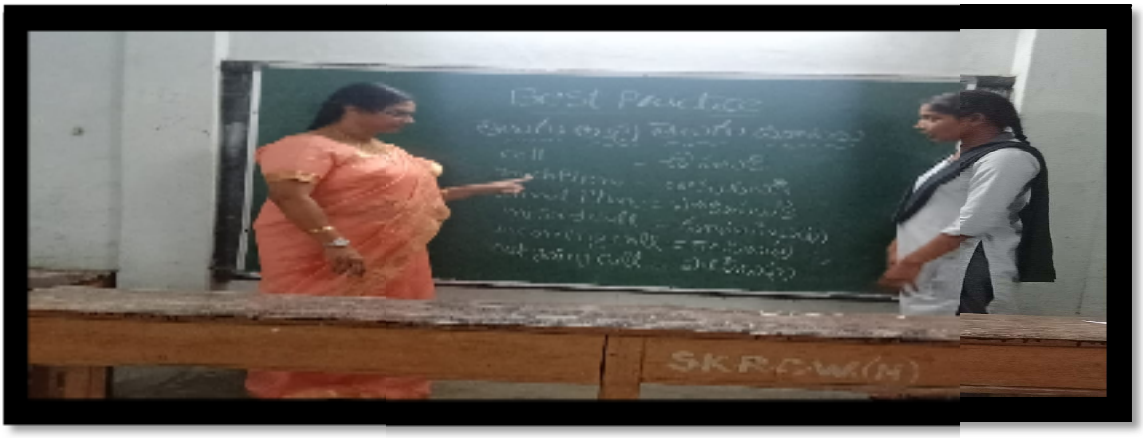

Problems Encountered and Resourses Required:

అచ్చతెలుగు పదాలను సృజించుట కష్టమైన విషయం. యేది తత్సమమో,యేది పరభాషా పదమో తెలియనంతగా పదాలను తెలుగు చేసేసుకున్నము.మాట్లాడేది అంతా తెలుగు అనే అనుకుంటున్నాము.

అసలు తెలుగు మాట్లాడటమే నామోషీగా భావించే ఈ రోజుల్లో కనీసపు తెలుగు మాట్లాడుతున్నరని సంతోషించాలో,అచ్చతెలుగు పదాలు కనుమరుగవ్వున్నయని విచారించాలో తెలీని స్థితి.అలాంటప్పుడు తెలుగు భాషాభిమానులుగా,తెలుగు అధ్యాపకులుగా మావంతు కృషి చేస్తున్నప్పటికీ అచ్చతెలుగు పదాలను సేకరించడం కష్టతరమైన పని.

అలాగే అచ్చతెలుగు పదాలకు సరైన నిఘంటువులు కూడా అందుబాటులో లేకపొవుట...విస్తారంగా లేకపొవుట. యేమైన ఈ విషయకంగా కృషి ఇంకా జరగవలసి వుంది. ముఖ్యంగా వ్యవహర్తలు అచ్చతెలుగు పదాలను వాడుకలో వాడకపోవడం పెద్ద ఆటంకం.

WORLD BOOK OF RECORDS
LONDON

OFFICIAL ATTEMPT

1111 POEMS POETS

ESN PUBLICATIONS

Volume 1
Edition November 2021

Disclaimer

The responsibility for opinions expressed in the articles, studies and other contributions in this publication rests solely with the authors and this publication does not constitute an endorsement by ESN Publications for the opinions expressed in them

ISBN: 978-93-90781-11-9

Price : 2500 /-

Copyright @ 2021 ESN PUBLICATIONS. All rights are reserved.

Published By:

ESN PUBLICATIONS,
3/151-A, Muthuramalingapuram, Kalloorani Post,
Aruppukottai Taluk, Virudhunagar District,
Tamilnadu, India, Pincode - 626 105
Ph: +91-8838173189

ఆమె

యత్రనార్యస్తుపూజ్యంతేఅనేమాట

బస్సుల్లోసైన్బోర్డులుగామిగిలిపోతుంటే

వనితమానప్రాణాలకివలువలుఊడదీస్తుంటే

ఇంటాబయటాఇంతిఆత్మాభిమానానికిగాయమవుతుంటే....!

మనసుమౌనంగామూలుగుతోంది

కంట్లోనినీరుచెంపలదారివెతుకుతోంది

అభంశుభంతెలియదుపసిమొగ్గలు

అరవైయేళ్ళుదాటినపండుటాకులు

కామాంధులదాహానికీ - కర్కశావేశాలకీ

నలిగి,వడలి,రాలిపోతుంటే.....!

మనసుమౌనంగామూలుగుతోంది

కంట్లోనినీరుచెంపలదారివెతుకుతోంది!

బాసిజంపేరిటకామపిశాచులశాడిజం

ఓదార్పుముసుగులోసన్నిహితులవెకిలితనం

పురుషహంకారదేగచూపులనుండీ

మదపిచ్చగాళ్ళకబంధహస్తాలనుండీ

స్త్రీమూర్తివిముక్తి... ఏనాటికి??

ఎదిరించేచేవలేనిసమాజంలో- శిక్షించేసత్తాలేనిచట్టాలతో

ఎదురాడి...పోరాడి...చివరికిఓడి...

స్వతస్సిద్ధమైనక్షమతో- సహజాలంకారమైనకన్నీటితో

రాజీపడుతూజీవనంసాగించేస్త్రీమూర్తినిచూస్తుంటే..

మనసుమౌనంగామూలుగుతోంది

కంట్లోనినీరుచెంపలదారివెతుక్కుంటోంది

- పి.కుసుమకామేశ్వరి

WORLD BOOK
OF RECORDS
LONDON

OFFICIAL
ATTEMPT

1111 POEMS
POETS

Smt. KANDUKURI RAJYALAKSHMI COLLEGE FOR WOMEN

Accredited at B+ level by NAAC (Estd : 1968)

Affiliated to Adikavi Nannayya University, Rajamahendravaram (ANUR)

(Under the control of HITHAKARINI SAMAJAM, Endowments Dept., Govt. of Andhra Pradesh)

Dr. P. Raghava Kumari
M.Sc., B.Ed., M.Phil., Ph.D. Principal

Opp.T.T.D. Kalyana Mandapam, Danavaipeta
RAJAMAHENDRAVARAM - 533 103
East Godavari District, A.P., INDIA
☎ 0883 - 2467391, 90304 30758
e-mail : skrcollege@yahoo.com
website : www.skrcw-rjy.org

To
The Assistant commissioner & Correspondent
SKR College For Women,
Rajamahendravaram

Sub :- SKR College For Women, Rajamahendravaram – Submission of Feedback Report 2021-22 Reg.

This is to submit that, as an institutional practice, SKR College For Women, Rajamahendravaram which is under the jurisdiction of Adikavi Nannaya University, Rajamahendravaram collects feedback on college / curriculum from time to time from its stakeholders.

During the academic year 2021-2022, feedback was collected from students, teachers, parents and alumni. A copy of the feedback report is submitted to your office for your information.

Thanking you, Sir.

SIGNATURE OF THE PRINCIPAL

PRINCIPAL
S.K.R. COLLEGE FOR WOMEN
HITHAKARINI SAMAJ
Endowments Dept.,Govt.of Andhra Pradesh
RAJAMAHENDRAVARAM

S.K.R. College for Women ★ Rajamahendravaram

Asst. Commissioner & Correspondent
S.K.R. COLLEGE FOR WOMEN
HITHAKARINI SAMAJAM
Endowments Dept., Govt. of Andhra Pradesh
RAJAMAHENDRAVARAM

Scanned with CamScanner

SKR COLLEGE FOR WOMEN, RAJAMAHENDRAVARAM

Feedback Report 2021-2022

For the academic year 2021-2022, feedback on the college functioning including teaching learning process was collected from the students, teachers, parents and alumni in offline mode. For the students, a feedback form was designed with 20 questions on 20 parameters with 5 options namely -- Strongly Agree, Agree, Neutral, Strongly disagree and Disagree.

958students submitted their feedback which was collected by the class mentors. Before collection, the purpose of feedback was explained to the students. If the students could not understand any parameter, the mentors explained the parameter and its importance. With the help of the faculty, the IQAC arranged for the analysis of the collected data; the analysis was tabulated and also presented in a graphical format. For the teachers, alumni and parents, a feedback form was customized with 10 questions covering different areas of the college functioning. The analysis report reveals that:

- Stakeholders expressed their opinion that supports the students to prepare for competitive exams.
- More Cultural activities are to be organized in the college

IQAC Coordinator
IQAC Co-ordinator
S.K.R. COLLEGE FOR WOMEN
HITHAKARINI SAMAJ
Endowments Dept, Govt of Andhra Pradesh
RAJAMAHENDRAVARAM

Scanned with CamScanner

SKR COLLEGE FOR WOMEN, RAJAMAHENDRAVARAM

Action Taken Report on Feedback -2021-2022

The feedback report for the academic year 2021-2022 was placed before the staff council meeting chaired by the principal of the college. The council discussed the report in detail. For all the positive feedback about the teaching learning process, the efforts of the teachers were appreciated. The meeting resolved to take the following measures to improve the overall functioning of the college.

Student Centered Learning (SCL) practices in curriculum delivery and transaction were given much emphasis.

Based on the parents & alumnae feedback, PG coaching is continued in a more structured manner and offered support to the students seeking higher education.

The mentors were specifically directed to provide emotional support to students and be accessible to them even out of the classroom, following the spirit of the Mentor Mentee System (MMS) in place.

S.K.R. College for Women ★ Rajamahendravaram

PRINCIPAL
S.K.R. COLLEGE FOR WOMEN
HITHAKARINI SAMAJ
Endowments Dept., Govt.of Andhra Pradesh
RAJAMAHENDRAVARAM

Scanned with CamScanner

SKR COLLEGE FOR WOMEN RAJAMAHENDRAVARAM

Student Satisfaction Survey (SSS) on Teaching Learning & Evaluation for 2021-22

Sl.No	Parameters	Excellent		Very Good		Good		Satisfactory		Poor	
		No	%	No	%	No	%	No	%	No	%
1	Syllabus completion	590	62	280	29	88	09	0	0	0	0
2	Interest generated while teaching	374	39	340	35	144	15	100	10	0	0
3	Clarity of Expression	320	33	436	46	180	19	22	02	0	0
4	Depth of the Subject	306	32	396	41	220	23	36	04	0	0
5	Latest developments taught	337	35	395	41	190	20	26	03	10	01
6	Usage of student centric methods	435	45	369	39	154	16	0	0	0	0
7	Encouraging questions	463	48	374	39	121	13	0	0	0	0
8	Usage of various teaching models	346	36	398	42	214	22	0	0	0	0
9	Quality of notes	511	53	270	28	177	18	0	0	0	0
10	Arranging field visits, guest lectures etc.	442	46	386	40	130	14	0	0	0	0
11	Guidance in reading library books	373	39	332	35	253	26	0	0	0	0
12	Encouragement to students	302	32	361	38	295	31	0	0	0	0
13	Regularity and seriousness in evaluation	382	40	460	48	116	12	0	0	0	0
14	Remedial coaching	425	44	323	34	210	22	0	0	0	0
15	Regularity to the class	530	55	292	30	136	14	0	0	0	0
16	Guide students in co-curricular and extra curricular	492	51	274	29	192	20	0	0	0	0
17	Counseling and career guidance	280	29	360	38	292	30	26	03	0	0
18	Accessibility outside the class	393	41	350	37	215	22	0	0	0	0
19	Personal care and attention	523	55	280	29	155	16	0	0	0	0
20	Overall opinion on Teacher Performance	412	43	370	39	176	18	0	0	0	0

S.K.R. College for Women Rajamahendravaram

PRINCIPAL
S.K.R. COLLEGE FOR WOMEN
HITHAKARINI SAMAJ
Endowments Dept. Govt of Andhra Pradesh
RAJAMAHENDRAVARAM

Scanned with CamScanner

Analysis of Student Survey Feed back - 2021-2022

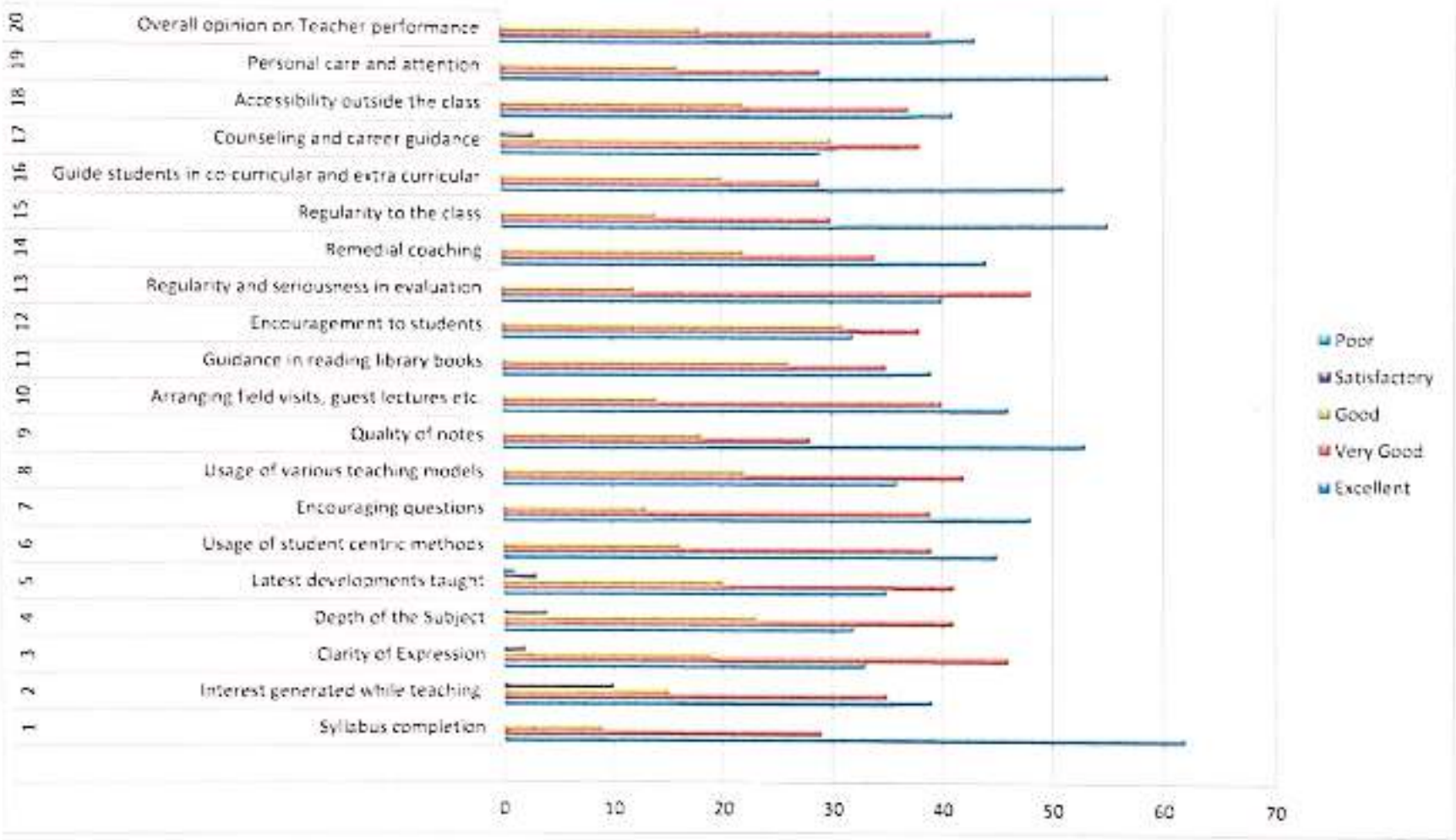

PRINCIPAL
S.K.R. COLLEGE FOR WOMEN
HITHAKARINI SAMAJ
RAJAMAHENDRAVARAM

Scanned with CamScanner

SKR COLLEGE FOR WOMEN, RAJAMAHENDRAVARAM

Teacher Feed Back Analysis – 2021-2022

Sl.No	Parameters	Strongly Agree		Agree		Neutral		Strongly Disagree		Disagree	
		No.	%	No.	%	No.	%	No.	%	No.	%
1	Sufficient facilities for ICT Teaching	26	**49**	23	**43**	04	**08**	0	**0**	0	**0**
2	Fair & Transparent internal assessment	35	**66**	16	**30**	01	**02**	01	**02**	0	**0**
3	Library can meet students need	35	**66**	14	**26**	04	**08**	0	**0**	0	**0**
4	Discipline is good	38	**72**	12	**23**	03	**06**	0	**0**	0	**0**
5	Placement activities are good	16	**30**	27	**51**	10	**19**	0	**0**	0	**0**
6	Support for Higher Education is good	37	**70**	14	**26**	02	**04**	0	**0**	0	**0**
7	Academic ambience is very good	40	**75**	10	**19**	03	**06**	0	**0**	0	**0**
8	Sports facilities are sufficient	38	**72**	11	**21**	03	**06**	0	**0**	01	**02**
9	Teachers are Student – Friendly	34	**64**	14	**26**	03	**06**	02	**04**	0	**0**
10	Mentoring system functions well	41	**77**	08	**15**	03	**06**	0	**0**	01	**02**

S.K.R. College for Women ★ Rajamahendravaram

PRINCIPAL
S.K.R. COLLEGE FOR WOMEN
HITHAKARINI SAMAJ
Endowments Dept., Govt. of Andhra Pradesh
RAJAMAHENDRAVARAM

Scanned with CamScanner

Analysis of Teacher Feed Back 2021-2022

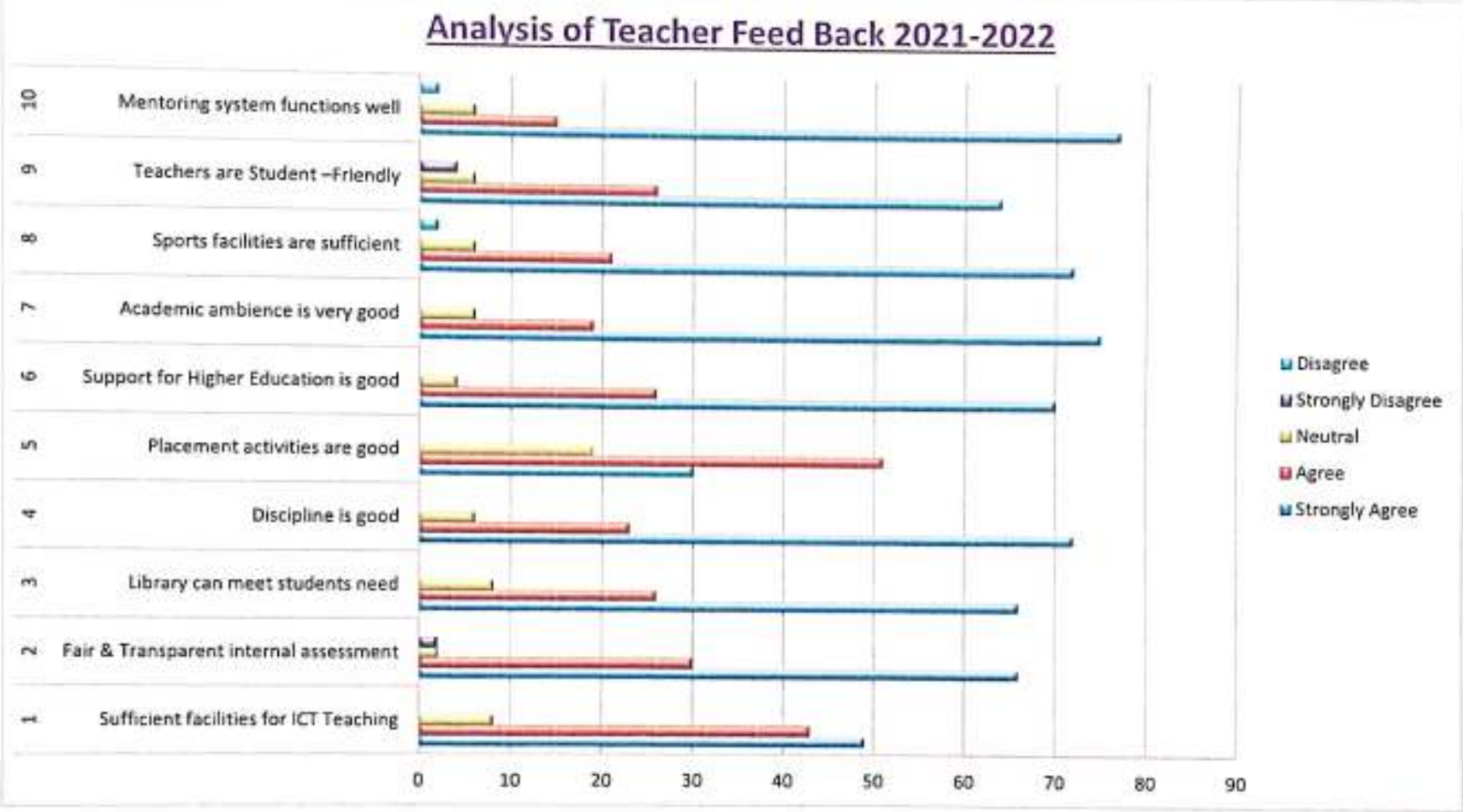

S.K.R. College for Women Rajamahendravaram

PRINCIPAL
S.K.R. COLLEGE FOR WOMEN
HITHAKARINI SAMAJ
Endowments Dept.,Govt of Andhra Pradesh
RAJAMAHENDRAVARAM

Scanned with CamScanner

SKR COLLEGE FOR WOMEN, RAJAMAHENDRAVARAM

Alumni Feed Back Analysis – 2021-2022

SI.No	Parameters	Strongly Agree		Agree		Neutral		Strongly Disagree		Disagree	
		No.	%	No.	%	No.	%	No.	%	No.	%
1	Sufficient facilities for ICT Teaching	27	**39**	28	**41**	09	**13**	04	**06**	01	**01**
2	Fair & Transparent internal assessment	29	**42**	30	**43**	07	**10**	01	**01**	02	**03**
3	Library can meet students need	39	**57**	20	**29**	04	**06**	05	**07**	01	**02**
4	Discipline is good	48	**70**	12	**17**	05	**07**	02	**03**	0	**0**
5	Placement activities are good	20	**30**	37	**54**	09	**13**	03	**04**	0	**0**
6	Support for Higher Education is good	44	**64**	20	**29**	02	**03**	03	**04**	01	**01**
7	Academic ambience is very good	45	**65**	20	**29**	03	**04**	0	**0**	0	**0**
8	Sports facilities are sufficient	38	**55**	23	**33**	04	**06**	04	**06**	0	**0**
9	Teachers are Student – Friendly	49	**71**	20	**29**	0	**0**	0	**0**	0	**0**
10	Mentoring system functions well	46	**67**	18	**26**	04	**06**	0	**0**	0	**0**

S.K.R. College for Women Rajamahendravaram

PRINCIPAL
S.K.R. COLLEGE FOR WOMEN
HITHAKARINI SAMAJ
Endowments Dept., Govt.of Andhra Pradesh
RAJAMAHENDRAVARAM

Scanned with CamScanner

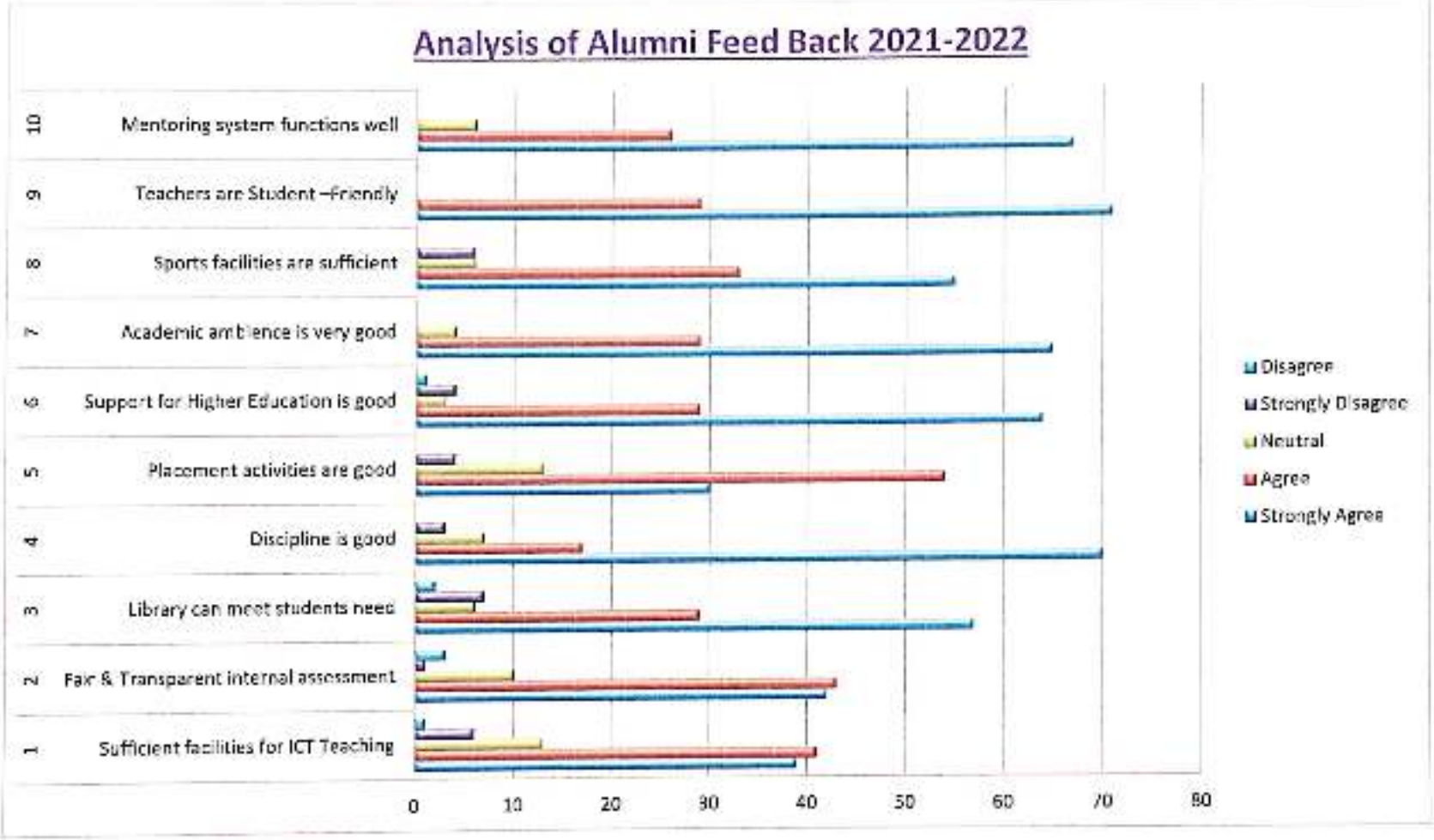

S.K.R. College for Women ★ Rajamahendravaram ★

PRINCIPAL
S.K.R. COLLEGE FOR WOMEN
HITHAKARINI SAMAJ
Endowments Dept.,Govt.of Andhra P...
RAJAMAHENDRAVARAM

Scanned with CamScanner

SKR COLLEGE FOR WOMEN, RAJAMAHENDRAVARAM

Parent Feed Back Analysis – 2021-2022

Sl.No	Parameters	Strongly Agree		Agree		Neutral		Strongly Disagree		Disagree	
		No.	%	No.	%	No.	%	No.	%	No.	%
1	Sufficient facilities for ICT Teaching	33	52	22	35	04	06	04	04	0	0
2	Fair & Transparent internal assessment	28	44	28	44	05	08	0	0	02	03
3	Library can meet students need	32	51	25	40	05	08	01	02	0	0
4	Discipline is good	34	54	22	35	06	10	01	02	0	0
5	Placement activities are good	16	25	35	56	11	17	01	02	0	0
6	Support for Higher Education is good	41	65	17	27	07	11	01	02	0	0
7	Academic ambience is very good	42	67	16	25	06	10	0	0	01	02
8	Sports facilities are sufficient	37	59	23	37	03	05	01	02	0	0
9	Teachers are Student – Friendly	41	65	18	29	03	05	01	02	0	0
10	Mentoring system functions well	45	71	11	17	05	08	01	02	0	0

S.K.R. College for Women Rajamahendravaram

PRINCIPAL
S.K.R. COLLEGE FOR WOMEN
HITHAKARINI SAMAJ
Endowments Dept.,Govt.of Andhra Pradesh
RAJAMAHENDRAVARAM

Scanned with CamScanner

Analysis of Parent Feed Back 2021-2022

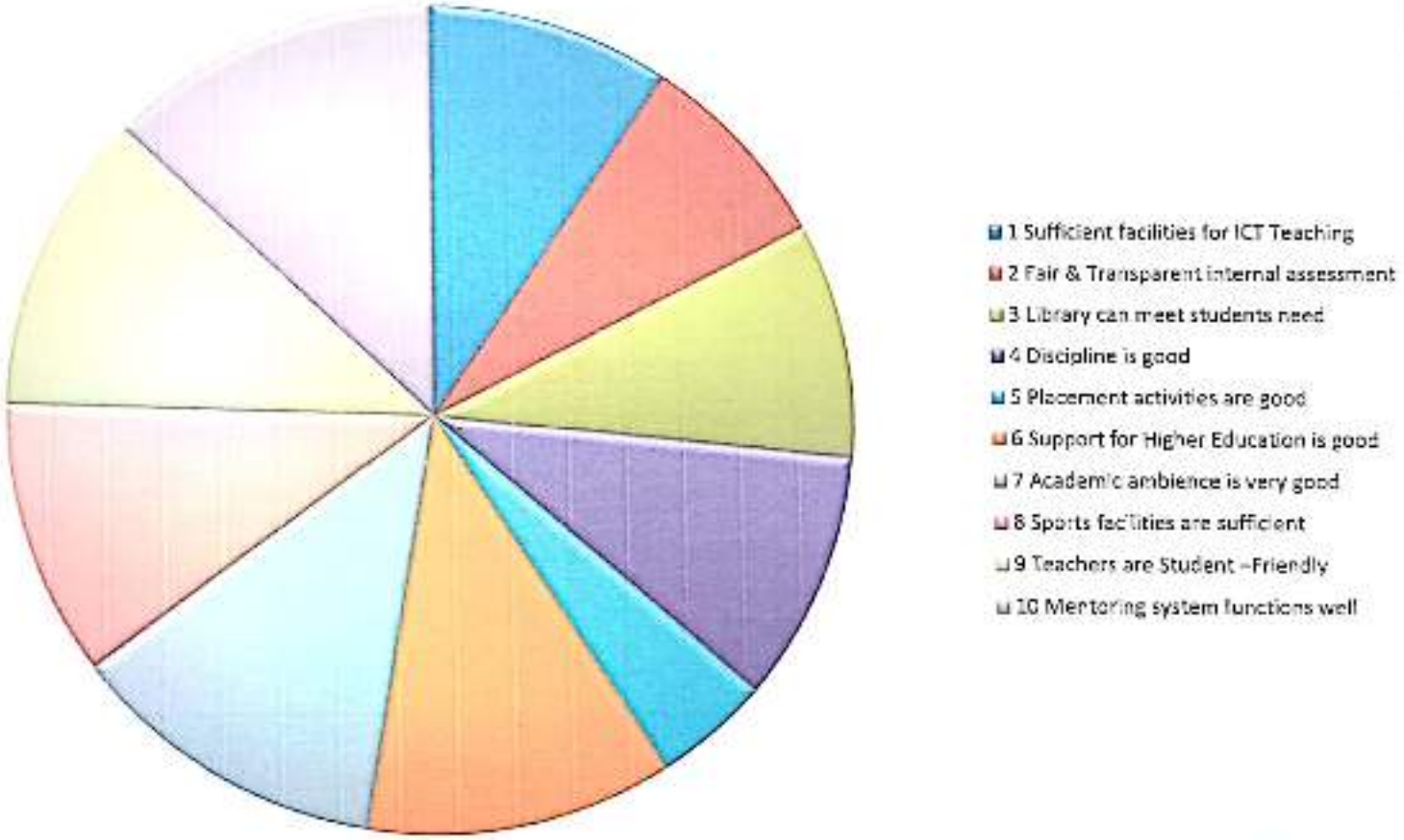

PRINCIPAL
S.K.R. COLLEGE FOR WOMEN
HITHAKARINI SAMAJ
Endowments Dept.,Govt.of Andhra Pradesh
RAJAMAHENDRAVARAM

Scanned with CamScanner